

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az átlamneti idő alatt hetenként egyszer jelenik meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

As ügyeleti tanács felügyelte alatt
Kiadási felelős: Szilassy Zoltán, az OMGE igazgatója.
Kiadási szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 6. Telefon: József 51-05.

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut. 25. Telefon: József 99-32.

Előfizetési árak: 1 évre 440 K. 6MGE tagoknál a tagdíj díján kívül
1/2 évre 220 " 1 évre 240 K.
1/4 évre 110 " 1/2 évre 120 "
Egyes szám ára 10 " 1/4 évre 60 "

Előfizetést csak a naptári negyedévek szerinti fogadunk el.
Külföldre (megszállott területekre is) a fenti előfizetési árak kétszerese.

TARTALOM:

- A tejjgazdasági bizottság gyűlése. (Állásfoglalás az „Országos Tejjgazdasági Szövetség” ügyében. — Panaszkok a tejdrak maximálása miatt.)
- Szükségviszonyok és demagógia.
- A jövő gazdasági év állami „gabonaellátása”.
- Musinség lesz a markakivitelei tilalmát következménye!
- Gazdasági egyesülés. (Alsóöbri Farkas Géza.)
- A földbirtokreform végrehajtása. (Sándor Béla.)
- Kalászosaink tavaszi ápolása. (Adler József.)
- A növénynevelési eljárások és alkalmazásuk. (Radits Antal.)
- A járványos elvetélés és a védőoltások. I. (Hutyra Ferenc dr.)
- Gyapjatermelésünk fokozása. (Spectator.)
- Új rendelkezések.
- Levélcserekrény. (Vajnyeremény. — Kégyett füzegtalaj befűvesítése.)
- Könyvismertetés.
- Gazdálkodási mozzalmak.
- A gazdálkodás köréből.
- Lapszemle. (Szabadforgalmat! — Földreform és bérletszűkítések. — Kereskedők a védővámok ellen. — A tejkérdés. — Magyar-román gazdasági kapcsolatok. — A terménykivitel kérdése. — A New-York Herald rólunk.)
- A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület ünnepe. Horváth János dr. Ünneplése.
- Vegyes közlemények.
- Főzede. Kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.

első tárgyról személyesen kívánja a bizottságot tájékoztatni, annak hangsúlyozásával, hogy ez a tájékoztatás csak felületes lehet, minthogy ő maga is csak kevésbé van informálva az új szervezkedés tulajdonképpeni céljáról. A „Tejjgazdasági Szemle” című lapból véletlenségből értesült arról, hogy április hó 6-én fogja alakulni ülést tartani a Kereskedelmi és Iparkamarában az Országos Tejjgazdasági Szövetség. Minthogy aznap éppen amugy is dolga volt Budapesten, elment erre az alakuló ülésre. Az alapszabályokat előzetesen nem látta, amennyire azonban azoknak futólagos áttekintéséből és a gyűlésen alhangzott kijelentésekkel megállapítható, az új szervezet célja a tejjszakmához tartozó különböző ágak együttműködésének biztosítása. Minthogy az OMGE megkötését nem kapott és különben is az OMGE állásfoglalásának előbe vágni nem akart, kijelentette, hogy nem mint az OMGE tejjgazdasági bizottságának elnöke, hanem mint magánember van jelen az ülésen és mint ilyen tette azt a nyilatkozatot, hogy bár szívesen látja, ha egy új szervezet létesül a tejjgazdaság szolgálatára és abban az összes érdekelt ágak együttműködnek, de a tervezett egyesület felállítását már eleve elhárítottak tartja, mert a termelőknek nem jutnak jelentőségeknek megfelelő szerepet. Bár mások is az alakulás elhalasztását és megfelelő előkészítést tartották szükségesnek, a szövetség mégis kimondotta megalakulását és öt egyik alelnököknek választotta meg, aminek elfogadását azonban már előre függőben tartotta az OMGE döntéséig. Erre vonatkozólag pedig azt javasolja, hogy a tejjgazdasági bizottság — mivel a kérdés az Országos Tejjgazdasági Szövetség céljáról és szervezetről kellőképpen nincsen tájékozva — az együttműködés és beépítés kérdésében egyelőre ne határozzon.

Gerlei Lajos az előkészítő bizottság nevében az OMGE elnökséget kéri azért, hogy megfelelő formában és módon előzetesen nem biztosították az együttműködés feltételeit. Hangsúlyozza, hogy nem céljuk egy termelési ág külön egyesülését létrehozni, de éppen a tejtermelők érdekében kívánatosnak tartja a gazdák részvételét a tejjparosok és tejkereskedők egyesülésében. Részletesen ismerteti az új egyesülés célját és rámutat arra, hogy a termelők érdekei nagyrészt azonosok a tejjparosok és tejkereskedők érdekeivel, ezért annál inkább meg kell találni az együttműködés lehetőségét. Olyan irányú állásfoglalást kér, hogy az OMGE helyesli a szövetség megalakulását és hajlandó annak támogatására.

Szilassy Zoltán előrebocsátja, hogy senki sem kifogásolhatja, ha valamely érdekes csoport külön szervezetet alakít érdekei szolgálatára. Ennek azonban kifelé is, mint ilyennek, kell jelentenie. A termelők, tejjparosok és tejkereskedők együttes működése és közös érdekei szolgálatára az OMGE tejjgazdasági bizottságában eddig is biztosítva volt. Az új szervezkedés végrehajtási módjából azt kell megállapítani, hogy ezt a gazdák nélkül akarták megcsinálni, mert különben nem állították volna az OMGE-t is befejezett tények elé. Most utólag a gazdák bevonására azért helyeznek nagy súlyt, hogy az új szervezet ennek révén általános érdekeket lássák képviselni. Az alapszabályok szerint azonban a termelőket a többi érdekeket erősen majorizálóknak, már pedig jelentős érdekelletéket is vannak közöttük. Hasonló szervezetre szükség van, már csak a tejkereskedelem

és tejjpar szolidaritásának biztosítása, a szakma irányítása és ellenőrzése miatt is. A termelőket mindez azonban csak közvetve érdekli, miért is közös szervezetben való egyesülést nem tartja szükségesnek, ellenben megfelelő működés esetén az OMGE szívesen fogja támogatni az új szövetséget, mint a tejjszakma külön szervezetét, amely az OMGE tejjgazdasági bizottságával is könnyen megtalálhatja a megfelelő kapcsolatot.

Mező Pál felfogása szerint a gazdáknak nincs és nem is lehet befolyásuk arra, hogy bizonyos érdekek szolgálatára egy új szervezet alakuljon, vagy ne alakuljon, de nézete szerint az OMGE tejjgazdasági bizottságának nem szabad kiállítania azt a szegénységi bizonyítványt, hogy a tejtermelők érdekeit nem tudja megvédeni és ezért egy új egyesület létesítését tartja szükségesnek. Az erők szétforgácsolását a jelen esetben sem helyesli. A tejkereskedők és iparosok külön törvényesítését nem kifogásolhatja; a harmonikus együttműködést mindenesetre biztosítani lehet. Ha a tejkereskedők a tejtermelés fejlettségét vagy más hasonló termelési célokat hajtanak szolgálni, erre az OMGE révén megtalálhatják a módot. Ezért azt javasolja, hogy a bizottság az új alakulásnak semmiféle támogatást ne nyújtson.

Eber Ernő dr. helyteleníti, hogy bizonyos érdekelletégek befejezett tények elé állították a gazdálkodásukat, amelyekben nem enyhít az a kijelentés, hogy az előkészítésben hibák voltak. A gazdák és kereskedők között vannak azonos érdekek, de ellentétek is. A szövetség megalakítása helyes lehet az illető érdekelletégek saját szempontjaiból, és ezt megfelelően ellensúlyozni kell, mert különben az új kartellazertü tömörülésnek a tejtermelők ki lesznek szolgáltatva. Ezért, hogy két egyesüléssel tárgyalt fel állásban egymással szemben, az új alakulás szemben a gazdák fokozott tömörítését tartja szükségesnek.

Jessenásky Pál visszapillantást vet szellett 25 esztendőre, amidőn a tejkereskedők hasonlóképpen létesítettek egy külön egyesületet, amely azonban a köztudott lévő ismeretsz ellentétek következtében hamarosan széjjelment. Később, amidőn a tejjvétel körül panaszok és bajok voltak, akkor a tejtermelők a tejkereskedőkkel együtt Wekerle Sándor elnöksége alatt létesítettek egy egyesületet, hogy közös együttműködés útján az átvett ellentéteket kiküszöböljék. Ez a közös alakulás is azonban később felbomlott, mert a kereskedők nem akarták magukat alávetni az egyesület döntéseinek. Nézete szerint az érdekelletétek olyan nagyok, hogy ezeket összeegyeztetni állandóan nem lehet, ezért az új alakulást sem tartja életképesnek, mert előreláthatólag a tejkereskedők újból hamarosan széjjelmennek. Erre való tekintettel egyelőre nem tartja szükségesnek, hogy az alakulás ellensúlyozására a gazdák különös lépéseket tegyenek. Ellenben szükségesnek tartja azt, hogy az új szervezet megfelelő zászló alatt szerepeljen és ne viseljen olyan címet, amely nem fedti a tartalmát.

Pálkai Béla dr. közli, hogy már az alakuló közgyűlésen nyomtatékosan hangsúlyozta az új szövetség alapszabályainak azt a hibáját, hogy a gazdáknak megfelelő tulsúlya nincsen biztosítva. Azt hiszi azonban, hogy nem szabadna már eleve visszatartani azt a gondolatot, amely az együttműködés elérésére törekedik. A tejtermelők érdekeit eddig nehezen tudták biztosítani, a mozgékonyabb

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEI.

A tejjgazdasági bizottság gyűlése.

(1922. április hó 22.)

Jelnevoltak Inkey Pál báró elnöksége alatt: Bartha János, Császár Lajos, Döry Hugó, Dörsing Miksa, Eber Ernő dr., Gresser Izidó, Fekér Zoltán, Feltick Ottó dr., Flóch-Reyhersberg Alfréd lovag dr., Frankl Zsigmond, Gerlei Lajos, Grenzer Béla, Györgyey Alfréd dr., Halmy József, Heller Pál, Jessenásky Pál, Kherndi Ernő, ilj. Leopold Lajos, Mező Pál, Muzsikó István, Mousony Géza, Pátozay Ignác dr., Pálkai Béla dr., Pálkai Lajos, Paulay Ferenc, Reichenbach Béla, Sigray Béla, Sós István, Studinka Elemér dr., Szigeti Pál dr., Szily Tamás, Telnay Pál, Tóth Lóránd, Wellmann Oszkár dr., Witten Lajos dr. bizottsági tagok és vendégek; továbbá az OMGE tisztviselőikar részéről: Szilassy Zoltán igazgató, Mutschembacher Emil dr. ügyvezető-igazgató, Fabricius Andor és Konkoly Thege Sándor titkárok, Murányi Nándor főpenztáros.

Távolmaradásukat kimentették: Elek Ernő és Sidlovits Lajos.

Távolmaradásukat kimentették: Elek Ernő és Sidlovits Lajos.

I. Állásfoglalás az „Országos Tejjgazdasági Szövetség” ügyében.

Inkey Pál báró elnök údvözölve a nagyszámban megjelent tagokat, a gyűlést megnyitja. A napirenden lévő

Pázsit létesítésére alkalmas legelőrendű

Angol perje

Az összes méhészeti cikkek és kellékek valamint

egészséges vadrózsaalanyokon ojtott **magastörzstűs bokorrózsák** a legfinomabb többszörnyiló thea, theahybrid és remontant fajtkában legelőnyösebben beszerezhetők a

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete kertgazdasági osztályánál, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. sz.

a 2 K. = 4 K., az összes takarmányozási költség = 168 K. Ezenfelüli költség: kiszolgálás naponta 25 K., interkaláris kamat, biztosítás stb. 7 K., az összes napiköltség tehát = 200 K. Gyarapszik pedig a göboly átlag naponta 1 kg.-ot és így egy kg. elősúly előállítására 200 K. önköltséggel jár.

Belátjuk, hogy ezt a mi lerongyolódott, elszegényedett hazánk fogyasztói megfizetni nem tudják. Belátjuk és így kénytelenek leszünk a hízalást beszűntetni, ha — a kormány mereven kitart a kiviteli tilalom mellett.

A hízalás beszűntetésének következményei azonban rövidesen husinságban fognak nyilvánulni, mint ahogyan a sertésnyésztés és hízalás visszafejlődését és ennek következtében a ma már mindinkább érezhető zsirinséget idézte elő a sertéskiviteli tilalom mellett való hosszú kitartás. A husinság bekövetkezése annál is inkább valószínű, mert a tavalyi takarmányinség következtében feles marháját minden gazda piacra dobta. A legeltetés és zöldtakarmány évadja bekövetkeztével mindenki tartani fogja az amugyis megrikult állományát.

Az így fenyegető husinság bekövetkezését előrelátó politikával meg lehet akadályozni a következőképpen: Aki legalább 20 drb marhát hízal és ezt bejelenti a földművelési minisztériumnak, úgy a hízalandó állatok részére kiviteli engedélyt biztosít a minisztérium, ha a hízott marhának, pl. egyharmadát, a pesti piacra, belföldön való értékesítésre küldi a hízaló. Visszaélések megakadályozása céljából a járási állatorvos és a hízaltató felváltva választják ki azokat az egyedeket, amelyeket belföldi fogyasztásra szánnak. A kiválasztott egyedeket az állatorvos hivatalos helyegyzővel látja el. Az állatoknak a budapesti vásáron való beérkezése után a földművelési miniszter hivatalból küldi el a megmaradt hízókra vonatkozó kiviteli engedélyt.

Csakis ilyen módon akadályozható meg a hus továbbhi drágulása, továbbá a marhaállomány okszerűtlen apasztása. Mert míg 400 kg. *rossz* hushoz 2—2½ sovány marha levágása szükséges, addig ugyanannyi, *de jóminőségű húst* egy hízómarha szolgáltat.

Ehhez még hozzátehetjük azt, hogy szociális szempontból megérthető az átlagos minőségű és azon aluli marhák kivitelének tilalma, de nehéz megérteni a hízott marhákra is kiterjedő kiviteltilalmat, mert ez valóban luxuscikk, amelyet polgári és munkásháztartásokban egy sem fogyasztottak. Vagy talán a Hungária ételipjának olcsóbbátétele is a közéletmezési politika feladatai közé tartozik?

Gazdasági egyesülés.

Csak az intenzív termelés megindításával lehet hazánkat kirántani a pénzügyi kalamitások utvesztőjéből, de ezt nem a vasuti és postai tarifák és lehetetlennél lehetetlenebb adók emelésével és kitalálásával lehet elérni, sőt, ezekkel mindenféle termelést egyenesen tönkreteszünk, vagy mielőtt megindulna, elfojtunk.

Benn vagyunk a diktatúrákban, többek közt a finandiktatúrában. Amint valami termelési processzus meg akarna indulni, vagy ha megindult nagynehezen és véletlenül fejlődő irányt vesz, rögtön ott teremnek a finandok száza és ráülnek az illető virágozni készülő csemetére, leöntik a Csímborasszói fokozott adóválasztóvizzel, úgy, hogy zsenge korában tönkremegy

minden termelés s így azután minden vagyon a valuták, ékszeres és egyéb könnyen elrejtendő értékekbe bujik a finand választóvize elől.

Manapság nem mer egy gazda sem malmot, szeszgyárat építeni, nemcsak a teljes bizonytalanság és adók miatt, de azért sem, mert nem is képes rá, oly horrendum összegbe kerül ma az építkezés. Nem tudunk egy dohányszárító pajtát építeni, egy istállót, nem tudjuk az épületeinket helyrehozni, mert milliók kellene mindenhez. Hol vegye a gazda a milliókat ma? Azt hiszik sokan, hogy egy vagon buza 300.000 korona, tehát abból dölnék a föllesleges milliók. De hát ez csalódás, mert mikor egy szekér 20.000 korona, mikor egy béres évente 50.000 koronába kerül, egy cséplőgarnitúra egy millió, akkor a milliós adók mellett nem telik semmi befektetésre és javításra, pótlásra. A többtermelést pedig csak intenzív gazdálkodásra való berendezéssel lehet megkezdeni, ehhez pedig többmillió befektetésre van szüksége minden gazdaságnak.

De hát honnét vegye a pénzt? Hitel nincs, vagy ha nagy protekciónak mellett talán van, akkor meg — dacára annak, hogy a pénzügyezetek csak 4—5 százalékos kamatot fizetnek a betétek után — a sok kezelési költség annyira emeli ezen olcsó pénz árát, hogy nem is hibáztathatom a pénzügyezteteket, ha tíz tizenkét százalékos kamatot kérnek, vagy még többet is a pénzügy után. Ennyi kamatot azonban a gazdasági termelés meg nem bír, mert a gazda nem dolgozik és nem dolgozhat 20—25 százalékos haszonra.

Más megoldási módokat kell tehát keresnünk, melyeket meg lehet valósítani. Ilyen célravezető és egyetlen arkanum: *a gazdák tömörülése egy közös szervezetbe*. Ezt a gazdasági egyesülést körülbelül így lehetne keresztülvinni:

A gazdák bejelentik egy alakuló ülésen csatlakozási szándékukat az Egyesüléshez és kötelezőleg abba belépnek. A gyűlésen minden ezer hold egy egységet képez és egy szavazatra jogosít, fél ezer hold fél egység, de csak egy számit, ha egy nagyobb egység, pl. 2500 hold kiegészítő részét képezi, ezer holdnál kisebb egységek ezer holdankint tömörülhetnek és annyi egységet képviselnek, ahány ezer holddal belépnek.

Minden hold föld után az egyesülés pénztárába befizetnek pl. 1000 koronát, vagy ennél többet, vagy kevesebbet, aszerint, amint a közgyűlés elhatározza és ezekből a pénzekből egy bankot alapítanak, melynek alapítóját képezik a befizetések, vagy a fizetni nem tudó földtulajdonosok által kiállított és oda benyújtott s telekkönyvileg biztosított jelzáloglevelek, azokivül az üzletkörbe bevonandó és belépni óhajtó nagybankok pénzei.

Most azután elővesszük Csonka-Magyarország térképét és kijelölünk egy középpontot, mondjuk: Budapestet. Ebből a középpontból húzunk kisépítésként azután, mint a kerékagyból, kullókat, ezeket körülhálózjuk az egy körül futó kullókkal, mint a pók a hálóját, az egy körül a legkisebb, míg távolabb mindig nagyobbodó kullókkal.

E vonalak, kullók és a rajtuk körbefutó vonalakat építünk azután vasutakat. Ez az első lépés, mert olcsó és jó közlekedés nélkül nincs termelés. Ha majort építeni akarok, az első, hogy kutatások és ha van víz, akkor építem azután a majort. Éppen így van a gazdasági tömörüléssel is. Először a többtermelés, egyáltalán minden termelés kuforrását jelölöm ki

és építem meg: a vasutakat s csak aztán kezdem felszerelni az Egyesülésbe tömörült gazdaságokat. Ez a program természetesen nem egy évre szól, tíz évre legalább. Mindenesetre előbb egy vármegye, mondjuk: Pest vármegye, gazdaságain keresztül építenék ki vasuti hálózatunkat és ha ez meg van, azután folytatjuk a kullók és rajta merőlegesen futó kullókon a vasut továbbépítését a többi vármegyékbe.

Amely községek, vagy gazdaságok nem társulnak, azok nem kapnak vasutat, vasútállomást, így belékényszerülnek azután mind az Egyesülésbe. Ezek a gazdasági vasutak lehetőleg vilamos üzemre, esetleg közuti jelleggel épülhetnek, ezek képeznek az egyesült mezőgazdaságok főútjait, a kisvasutak pedig ezekben beárazólag a gazdaságokat behálózva, sikotnak a házszálokat, melyek a főereket táplálnak és azokból táplálkoznak; a gazdaságok terményeit elszállítanak és visszahoznak a székletüket. A főereket képező gazdasági vasutak személyeket is szállíthatnának esetleg.

Most már kijelöljük a gazdasági nyereszterményeket feldolgozó ipartelepeket. Így állítanánk fel pl. ezer holdon tehenészetet, 2000 hold kapna egy vaj- és sajgyárat, 4000 hold egy gyümölcsfeldolgozó telepet kisebb szeszszedével és aszalóval, 6000 hold egy gyümölcsfaiskolát, tízezer hold kapna egy mezőgazdasági szeszgyárat élesztőgyártással egybekötve, esetleg, lehetőleg víz mellett turbinahajtással — ahol ez lehetséges — minden 25.000 holdon építne egy mezőgazdasági gépjavitó és öntőműhelyt kisebb javítások és öntvénypótlásokra, 40.000 hold kapna egy spodium- és énygyárat, 50.000 hold kapna egy nagymalmot, egy magyar értarkagulyát, 80.000 holdon építne egy cukorkagyár, egy kaményító és csirizgyár, borpincészet, 100.000 holdon építne egy sörgyár, műtrágyagyár, létesülne egy tejelésellenőrző egyesület, 200.000 hold kapna egy gyapjúmosó- és posztógyárat, csikótelepet, mentelepet, kender- és lengyárat, kötélárú, zsák-, ponyvagyárat, fagymakalótelepet, hordó-, kád-, és puttongyárral, építne egy nagy gazdasági gép- és esztrégyár és így tovább, ezt azután lehetne fejleszteni aszerint, amint a pénzügyi lehetőségek engednek.

Az Egyesülés épít majorokat, villamos üzemeket, felszerel gazdaságokat, rendszerint a gazda óhaja és tervei szerint, mindenesetre azonban a terveket az Egyesülés igazgatósága felülbírálja és ha szakembereivel átvizsgálva, rentábilisnak találja, foganatosítja is.

A földolag a kis és gazdasági vasutak megépítése, mert a MÁV vasutai elégtelenek, a megszállások folytán csönkák is, sok gazdaság ma 30—40 kilométerre jutott a vasútállomástól és intézése oly nehézkes, hogy ugyszólván hasznavehetetlen. Igen sok termény van már, mit a mai MÁV-tarifa mellett szállítani nem is lehet, ilyen pl. az istállótrágya, éskavas és sok más. Ezen vasutak építésével munkát adnánk a tavaszszal rendszeren munkanélküli levő kubikosok-, kőművesek-, ácsok- és egyéb földmunkás- és napzárásoknak, kik most a nagy tél folytán amugy is nyomorba jutottak.

alsóébri Farkas Géza.

Bármilyen minőségű szorinál
nyomatványt vagy könyvet
még kért árban készít a
"PÁTRIA" nyomda r.-t.
Budapest, IX., Várs-ut 25.

PHYLAXIA
SZÉRUMTERMELŐ R.-T.
BUDAPEST, X., SZÁLLÁS-U. 3.
Sürgőnytele: PHYLAXIA Budapest. Telefon: József 02-12.

A HUTYRA—KÖVES-féle sertéspestis
elleni szérum kizárólagos termelője.

Termel továbbá: **sertésorbánc** ellen vakcinát és szérumot, **baromfikolera** ellen szérumot és **MANNINGER-féle** vakcinát, **szintgy mirigykór** elleni szérumot.

A földbirtokreform végrehajtása.

Végleges megváltás vagy bérlet?

A földbirtokreform végrehajtásánál szükségképp felvetődik az a kérdés, hogy a megváltási árai az igényjogosultak kifizessék-e vagy pedig járadék birtokként legyen a föld tulajdonukba adva.

Ezen — talán az egész földbirtokreform keretében — legfontosabb kérdés megoldásánál, véleményem szerint, elsősorban a felek érdekeit kell vizsgálni és ha lehet, összeegyeztetni.

Nézzük mindemellett a kérelmezők érdekeit. A Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége csak úgy vállalja a vételár finanszírozását, ha az igényjogosultak a birtokbaadásig a vételár 1/2-részt lefizetik és az intézet csak 1/2-részt ad törlesztéses kölcsönt.

Ha az összeírás kimutatások utolsó rovatát vizsgáljuk, ahol az a kérdés van feltéve, hogy mennyit tud a birtokbavételkor fizetni, azt látjuk, hogy a kérelmezők túlnyomó része semmit sem tud, egy kis része pedig csak csekélyiséget. A jómódu kisbirtokosok tudnának ugyan fizetni, de a törvény célja elsősorban a földnélküliek és törpebirtokosok földhöz juttatása, azután a kisbirtokoknak a helyben szokásos kis családi birtokká kiegészítése, így alig remélhető, hogy a jobb módú birtokosoknak is jut a megváltandó ingatlanokból.

Ha arra is gondolunk, hogy az igényjogosultaknak a többtermelés elérése érdekében gazdasági eszközöket is kell beszerezni vagy a meglevőt kiegészíteni, alig tehető fel, hogy a kérelmezők a bank által megkívánt vételárresztletet be tudják fizetni vagy ha ezt nagynehezen előteremtették, akkor meg viszont nincs gazdasági felszerelésük s így a többtermelés célját nem érik el.

Nézzük most más szempontból a kérdést. Nem kell jósnak lenni ahhoz, hogy előre lássuk, miszerint a jelenlegi buzaárak csak addig tartják magukat, amíg Oroszországban a termelés megindul és amíg az amerikai, argentinai buza ismét beözönlik. Ez bekövetkezhetik egy év alatt, bekövetkezhetik négy év alatt, de hogy meg fog következni, az bizonyos. Mi, intelligens emberek, ezt látjuk előre, de a nép nem elég művelt ahhoz, hogy belássa. Most elvakítva a 3000 koronás buzaártól, hajlandó lenne belevágni egy olyan vállalkozásba, amelynek a vége csak bukás lehet és mi következik akkor? A nagy adósság megmarad, a buza és marha ára leszáll, jön a végrehajtó és a nép ismét csak az urat fogja szidni, hogy miért vitték be a földvételbe. A törvény 78. §-a értelmében a birtokok, melyek a földreform keretében osztattak ki, 10 évig ugyan kötött birtokok. De vajon mi lesz azután, kik fogják azt összevásárolhatni? Bizonyára nem a régi tulajdonosok, akik a bekövetkező buza- és állatárak esése folytán maguk is a gazdasági krízissel fognak küzdeni, hanem azok, akik a háboruból szerzett pénzüket idegen valutába fektették be. Ez pedig, ugyebár, nem földbirtokpolitikai cél. Ha pedig a kiosztott ingatlanok családi birtokká lesznek nyilvánítva és a tulajdonos nem tud megszabadulni attól, mi fog következni? Ugye, elhanyagolja, parlagon hagyja, és hol lesz akkor a többtermelés, az állami érdek!?

A harmadik szempont az, hogy nagy része azoknak, akik földhöz lesznek juttatva, nem ért a gazdálkodáshoz, nem tud egy üzemttervet felállítani, nem tud még számítani sem. Legnagyobb baj azonban az, hogy a nép nem is akar tanulni.

Hogy ez mennyire igaz, elmondok egy esetet, melyet szavahihető tanukkal igazolhatok. Eszterházy Pál herceg Sopron megyében egy körülbelül 60 holdas területet adott az államnak ingyen, kisközségi iskolájának felépítésére. Az állam sok millió beruházással az iskolát felépítette, de nincs növendéke, mert a jelentkezők mind azt kérik, hogy mennyi idő múlva lehet belőlük ispán. Mikor megtudják, hogy itt nem ispanokat képeznek, hanem jó kisközségi tanulókat, mondják, hogy az atyjuk is tudott gazdálkodni, pedig az nem tanult és nem iratkozott be.

Egy közeli faluban, mikor vasárnap mise után kidobolták, hogy az iskola megnyílik és ép, erős, munkabíró növendékeket vesz fel, az egyik legény elküldte: „ingyen munkás kéne a hercegnek” höhöhő; s az egész szép terv nevéstébe fulladt. Abból a faluból már senki sem mer jelentkezni, mert fél, hogy kinevetik.

A magyar földműves nem akar hát tanulni intenzív, szakszerű gazdálkodást, már pedig e nélkül nem tud megküzdeni a bekövetkező gazdasági krízissel.

Mit tegyünk tehát, hogy a földbirtokpolitikát úgy a nép, mint az állam és a megváltást szenvedő földbirtokosok előnyére és javára oldjuk meg?

Véleményem szerint az egyetlen helyes megoldás lenne a *próba-bérlet*.

Ezt úgy képzelem el, hogy az igényjogosultaknak, vagy legalább azok egy részének, a juttatandó terület egyelőre öt évre bérbeadottnak, buzában meghatározott bérösszeget. Ezen öt évi próbaberlet alatt az igényjogosultak gazdálkodását az állam ellenőriztetné.

Ez az ellenőrzés történhetne az újonnan szervezett járási gazdasági felügyelőségek útján vagy olyan szakképzett gazdasági főiskolát, esetleg földművelésiskolát vagy kisközségi iskolát végzett egyének által, akiket a földbirtokreform keretében földhöz juttattak.

Amelyik igényjogosult, a kapott földterület vagy annak egy részét nem tudja okszerűen művelni, attól a föld, illetve annak egy része elveendő és olyanak adandó, aki meg tud birkózni vele, ha ilyen nincs, vissza szállna a föld birtok tulajdonosára. Könnyen megeshetik, hogy egy gazdasági krízis következik be és a föld 5 év múlva épp úgy nem kell senkinek, mint ahogy ez előtt 10 évvel nem kellett.

Ezzel a rendszerrel nem csak azt a célt érnénk el, hogy a nép rá volna kényszerítve az okszerű gazdálkodás tanulására, hanem azt is, hogy akik a földet megtartani képesek, az öt év alatt összegyűjthetnék annyit, amivel a földet végleg megválthatnák és fel is szerelhetnék.

Egyébként is remélhetőleg a gazdasági viszonyok öt év múlva stabilizálódnak és így a kérelmezők, akiket a mai konjunktúrális árak elvakítanak, tisztábban fogják látni, hogy mire képesek és nem vágnak bele erejükön felüli vállalkozásba.

Véleményem szerint ezzel érnénk el a földbirtokpolitikával célzott állami érdeket és ez a megváltást szenvedők érdeke is.

Sándor Béla
esornai kir. járásbíró.

**Levélpapírosít és borítékot
cimnyomással**
a legújabb és legkényesebb árban készült a "PATRIA" nyomda
r. l. BUDAPEST, IX. ker.,
Üllői-ut 25. sz. (Köztelek)

**NÖVÉNYTERMESZTÉS
ÉS
MŰTRÁGYÁZÁS**

Rovatvezetők: Kerpely Kálmán és Gyárfás József.

Kalászosaink tavaszi ápolása.

Gyárfás József tollából a címen megjelent cikkéhez tulajdonképpen semmi hozzászólásom sincsen; ő a kérdés minden vonatkozására annyira kiterjedt, hogy minden tanácsa és megállapítása annyira helytálló, hogy vitának helye nem is lehet; saját tapasztalataimat akármilyen csupán pár sorban a kérdésről elmondani.

Az őszi fogasolása a gazdaközönség között általánosan körülbelül 20 év előtt kezdett terjedni, addig csak a tavaszi hengerezés járta. Majd mikor a hengerről az illetékesek megállapították, hogy a hajcsövesség előidézése révén szárító hatása van, egyszerre, főként a fiatal teoretikus gazdak részéről, kiadottat a jelszó: el a hengerrel, az őszi vetések tavaszi ápolásánál csak a fogas jöhet tekintetbe.

Az igazság, tapasztalatom szerint, itt is a közép van. Meg tudom érteni gazdáink idegenkedését a hengertől, amikor évek hosszú sora óta — 1—1 évet lassámitva — oly nehéz küzdelmet folytatunk a szárazság ellen, mégsem állítható, hogy a henger, mint talajt szárító, teljesen száműző a talajművelés eszközei közül. Vannak esetek, illetőleg vannak termények, amelyeknek kelésénél a henger használható szerszám, hozzátéve azonban, hogy használata sorrendben ne legyen az utolsó. Jó szolgálatot tesz a henger az igen apró vagy a könnyű magvak vetésénél, máknál, repánál a gép előtt, amikor a talaj összetömörítése révén megakadályozza a magvak mélyre kerülését és lehetővé teszi annak gyors megkapaszkodását; nem árt az említett magvakat a vetőgép után is könnyű hengerrel meghengerezni, hogy a nedvességet a talaj felső rétegébe hozzuk, akasszunk azonban a henger után új, nem kopott tövisborotát, a henger által okozott hajcsövesség megsommisítására. Láttam gazdákat, akik ha a rozs alá elkészített terület kellő megülepedését valamely oknál fogva be nem várhatták — a rozs tudvalevően szereti a kissé tömődött talajt — vetés előtt a rozs földet is megjáratták könnyű hengerrel.

Fenti — tárggyammal szorosán össze nem függő fejtegetéssel — körülbelül elmondtam nézetemet az őszi tavaszi ápolásáról is. A hengerezés, tapasztalatom szerint, a legtöbb esetben nem felesleges, mert felfagyás, a talaj bizonyos mérvű feilazulása minden tél után bekövetkezik; jó szolgálatot teszünk tehát az éledő növénynek, ha a henger segítségével a talajban való erősebb megkapaszkodását lehetővé

*) Ebben nagyon igaz van a cikkírónak. Mert ha sok helyen talajba is viszik a henger alkalmazását, azaz akkor is alkalmazzák, mikor az fölös, sőt egyenesen káros, másrészt mégis tudnánk minősíteni az a kívánság, hogy a gazda a hengert talajművelő eszközei sorából kizöbölje ki. Az, hogy egyesek nem tudnak a hengerrel bántani, illetve visszaélni vele, nem elegendő ok arra, hogy a hengert kiközösítsük. Annál kevésbé, mert a henger a száraz gazdálkodásnak egyik nélkülözhetetlen eszköze. Nemcsak a fogással és kapával, hanem a hengerrel is védekeztünk talajunknak kiszáradása ellen, csak a maga helyén okkal-móddal kell használni. Hogy miképpen védekeztünk a henger okszerű alkalmazásával a szárazság ellen, azt egyébként most megjelent "Magyar Dryfarming" című munkám részletesen tárgyalja.
Gyárfás József.

MAGYAR AGRÁR- ÉS JÁRADÉKBANK R.-T.
VETŐMAGOSZTÁLYA VESZ ELAD
legmagasabb lóhere- és lucernamagot és egyéb gazdasági magvakat.
Mintaként ajánlatokat kér.
BUDAPEST, V. kerület, Nádor-utca 16. szám.
Sürgönyös: AGRÁR BUDAPEST. TELEFON: 73-01.

tesszük; hozzáteszem, hogy — amit különben minden gazda tud — a hengerzést, csak teljes szikkadás után szabad végezni.

A henger munkája azonban, mint említém, ne legyen az utolsó; mi kövesse tehát, ez a kérdés? A magam részéről a fogasolást, főként nehéz fogasokkal, általánosságban éppen nem merném ajánlani. A fogas kétségtelenül igen hasznos munkát végez, megkapálja a földet, felszakítja a cserepét, a vetést erősebb sardzadásra ösztönzi, irtja a gázt, a gazzal együtt azonban a buzából is igen sokat kitép, gyakran annyit, hogy utána ritka marad a vetés. Nehéz fogással tehát csak igen buja vetést és igen jó erőben levő földet mernék megjárni, gyengébb — sovány földben levő — vetésnek esetleg többet árt, mint használ. Meggyőződésem továbbá, hogy fogasolni teljesen száraz talajt nem szabad, meg kell várni, míg egy kis eső révén a talaj kissé nyirkossá válik. Kitűnő eredmény mutatkozik a fogas munkája után, ha bevégzését követően kiadós, jó eső jön, de hát ezt bizony megrendezni nem lehet. A Gyárfás által említett feketére fogasolást — amit különben ő is határozottan kárhoztat — éppen nem merném ajánlani, ennek sikeréhez feltétlenül szükséges a kitűnő erőben levő talaj és a gyorsan érkező bőséges eső. Láttam egyszer — ha nem tévedek 1906. tavaszán — egy, de nem egész, hanem félfeketére fogasolt táblát Csorváson, amely a nyomban következő jó eső révén gyönyörűen kiszüldült és igen nagy termést adott; csak hogy itt három körülmény játszott közre: a csorvási prima föld, a jó eső és — Váradi Szabó János.

Jó tapasztalatokat szereztem ellenben a henger után járatott törvisboronával; e célra új boronákat használtam, amelyeknek elejére két kis kereket alkalmaztam, hogy az eleje magasan álljon, ne turjon, csak a közepe és vége érje a földet; a munka hatékonyabbá tételére nehezék is jött a boronára; így elkészítve, ha nem oly erősen is, mint a vasfogas, megkapálja a talajt, e révén a növény töve levegőhöz jut s ha 1—2 napig kissé szomoru képe is van a táblának, gyorsan magához jön és az erősebb fejlődés szemmel látható.

Megcserepesedett talajon természetesen nem sokra mehetünk vele; ilyen helyeken a közönséges sima henger helyett ajánlatosabb a gyűrűshenger járatása, ha pedig ez nem volna, jó szolgálatot tesz a közönséges henger is, ha láncsal sűrűn körül csavarjuk; előzőleg a hengerbe szegeket verünk, egy-egy láncszemet a szegekbe akasztunk, megakadályozva ezáltal a láncnak ide-oda csuszását.

A Weeder és más gyomirtó eszközök igen jó szolgálatot tesznek, mégis óvatosan kell bánni velük, mert bizony a gyom mellett a nemes növényt is kiszedik. A gyomirtást kezdjük meg már lehetőleg az előző évben. Az Alföld nagy részén a buza takarmány, vagy kapás után jön. A takarmányföldet a takarmány lekerülte után azonnal szántsuk meg sekélyen, fogasoljuk, esetleg hengerezzük meg, amikor egy kisebb eső után is buján fog belőle minden gaz, gyom kihajtani; ha az így felgyomosodott földet vetés előtt még egyszer alaposan megszántjuk a gyom jó részét tönkretesszük s tavasszal nem lesz sok bajunk vele. A tengeri-, répaföldet pedig igyekezzünk a többszöri és lelkimeretes kapálás által gyomtalantítani s ez által a buzát gyommentes földbe vetni.

A tavaszi kalászosvetések további ápolása vidékünkön nem igen szokásos; legfeljebb Es vetés után záporoszerű esők a földet összetömítik, hogy a növény kelését megkönnyítsük, könnyű fogással óvatosan megfogasoltatjuk; vigyázzunk azonban, hogy ez kellő időben történjen, mert a feltörekvő csirában a fogással is, a jószág lábával is kárt tehetünk.

(Okány.)

Adler József.

NÖVÉNYNEMESÍTÉS és VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Grábner Emil.

A növénynemesítő eljárások és alkalmazásuk.

A növénynemesítés sikere azon mulik, hogy milyen alapfajtaival dolgozunk és a *tenyészkiválasztással* milyen új fajtaelemeket tenyésztünk ki. Akár kevert jellegű fajtaival — mint amilyen a régi magyar buza volt —, akár keresztezések-ből származó alapanyaggal dolgozunk, mindig a tenyészkiválasztásnál érvényesített *bírálati szempontokban*, egyuttal abban rejlik a siker, hogy milyen *eljárást* alkalmazunk. Az eljárás, mellyel a nemesítő a kitűzött célját eléri, többféle lehet és egyéni dolog, hogy ki melyiket választja. A növények változékonyságát (variabilitás) és a tulajdonságok átöröklődését a kiválasztás (selectió) útján használjuk ki és az eljárás egyszersmind a nemesítés legfontosabbja.

Ismeretes, hogy a tenyészkiválasztást a kiválasztás módzatai szerint két nagy csoportra oszthatjuk és ezen az alapon megkülönböztetünk: *Módszeres tenyészkiválasztást* vagy *tömegkiválasztást* és *egyed- vagy pedigrekiválasztást*. Míg az előbbi eljárásnál a kiválasztott anyatövek mindig *együttesen*, vagy csoportokban vetteknek el, addig az utóbbinál a kiválasztott anyatövek mindegyikének magja külön parcellába kerül és ez a további kiválasztásnál is folytatódik. Mindkét eljárásnak vannak módzatai. A tömegtenyésztésnél a *család vagy törzstenyésztés* és *lényege*, hogy a kiszedett anyatövek jelleg szerint csoportosítottak, de az ilyen jellegcsoport keretén belül a kiválasztott anyatövek itt is együttesen vetteknek el. Az egyedkiválasztás módzatai aszerint különböznek, amint *egyszer*, vagy *többször* végzünk egy-egy tenyésztörzsön kiválasztást.

Kérdés, hogy a felsorolt eljárások közül *melyiket mikor és hol alkalmazzuk*. A módszeres tenyészkiválasztással, melyet ma már nem igen használnak, az anyatövek egy tömegbe való elkeveredésével azok tulajdonságainak *öröklődése* nem figyelhető meg és ennél fogva az előnkézzett nemesítői cél, csak hosszadalmas munka után, nagyon lassan érhető el. Még a családtenyésztés inkább figyelembe vehető módszer, bár az is csak hosszadalmas és bizonytalan eljárás, mely nagy mértékben függ attól, hogy az illető családba több, vagy kevesebb jó vagy rosszabb tulajdonsággal bíró tő került.

Ezt az eljárást leginkább a kölcsönösen megtermékenyülő növények és ezek közül is a rozs, takarmány-, illetőleg cukorrépa, a tengerinél és füveknél alkalmazzák, a legtöbb esetben azért, hogy ezáltal a *beltenyésztés* veszedeime ki legyen zárva. Ennek az eljárásnak gyakorlati jelentő-

sége, csakis tiszta fajtaúknál van, mert ezekben valamennyi tő fajtisztán lévén, az értéktelenebb fajtaelemek nem ronthatják a tenyészanyagot.

Az *egyedtenyésztés*nél minden egyed átöröklítő-képessége megfigyelhető és ezáltal minden növény jó, illetve rossz tulajdonságai felől a legbiztosabb támpontot nyerjük. Hogy egyszeri vagy folytatódagos kiválasztást végezzünk, az a növényfaj megtermékenyülési módjától függ. A *magabeporzással szaporodó növényeknél* (buza, árpa, zab stb.) az esetben, ha nem kereszteződési termékek, egyszeri kiválasztással fajszilárd fajtaelemeket nyerünk, melyek utódaikban képességeikre bírálva, ezek szerint azután fenntartva, illetőleg selejtezve, már az első kiválasztás után tisztán szaporíthatók. A kiválasztás folytatása azonban minden esetben csak előnyös lehet és ez *Fruwirth* szerint főképpen a változékonyság (variabilitás) eddig még nem eléggé ismeretes okai miatt szükséges. Ilyenek pl. az önként termő változatok (spontan variációk vagy mutációk), melyek az önmegtermékenyülés dacára is felléphetnek.

A *kölcsönösen* vagy *idegen beporzással szaporodó növényeknél* a kiválasztati egyedek, tulajdonképpen keresztezési ivadékok lévén, náluk az egyszeri kiválasztással nem nyerhetők ágazatok, illetőleg fajszilárd formacsoportok. Ezeknél tehát a *folytatódagos kiválasztás* mindenképpen szükséges.

Az *egyed- vagy pedigrekiválasztás* nagy előnyeit, a tömegtenyésztéssel szemben figyelembevéve, a nemesítés mai nagyon előrehaladott állapotában, csakis mint egyedül okszerű és biztosan célravezető eljárásnak tekinthetjük és mint ilyent, minden növénynemesítésnél alkalmazandónak mondhatjuk.

A *beltenyésztés káros hatásának esetleges veszedelme* a magabeporzás útján szaporodó növényeknél teljesen ki van zárva, a kölcsönösen megtermékenyülő növényeknél a továbbtartó önmegtermékenyítés megfigyelés szerint a *termékenységre káros hatással* van. Csak hogy ezek a megfigyelések kétségtelenül még nincsenek behizonyítva, mert ugyancsak ezekkel a megfigyelésekkel ellentétes adataink is állanak rendelkezésre. A tulságba vitt beltenyésztés (vérfertőzés, Inzestzucht) *Fruwirth* megfigyelései szerint a rozsnál csak a 8. *Steglich* szerint csak a 10. nemzedék után volt hátrányos, már pedig hat évig végzett szigorú egyedtenyésztés után anyagunknak kell annyira fajtaelemre bontva lennie, hogy azután már a kölcsönös megtermékenyítés lehetőségeit megadhatjuk és ezáltal a beltenyésztés esetleges veszedeimeit elkerülhetjük.

A kísérletek java része, melyek a fajta *leromlás* (degenerálás) fellépését a beltenyésztés okának tudják be, a virágzás idején alkalmazott elszigetelés helytelen, vagy nem célszerű használatában lelik magyarázatukat, erre ugyancsak *Fruwirth* kísérlete szolgálhat példának, aki, miután a *Rimpau* által megfigyelt rózsakalászok nem termékenyültek meg, tökéletesebb védőburok alkalmazásával egész jó megtermékenyülést tapasztalt.

Az olyan növényeknél, (répa, tengeri stb.) melyeknél a himvirág előbb érik és porzik, mielőtt még a nővirág fogamzásra képes, szintén jó megtermékenyülést nyerhetünk, ha a virágot gyűjtve, a nővirág tejes megérésekor, saját porával megtermékenyítjük. Itt tehát nem a beltenyésztés, hanem a természet az oka az elkülvitett tövek gyengébb megtermékenyülésének,

ALLAMI FELŐGYELET
ALATT ÁLLÓ " " "

Székhelye:
VACCIN Budapest.

LABORATORIUM

VÉDŐOLTÓANYAGOK TERME-
LESÉRE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCA 18/b.

Interurbán: József 20-14.
Telefon: József 73-55.

Védőoltóanyagok

Rapid szérumok

Ígérfosz, sertésorvác, sörcegő
Liszék, gümükör stb. ellen. 2104
Ígérfosz, sertésorvác, sörcegő Liszék, sertéspestis, sertésorvác-
cia, vérhas, fertőző tüdőlob, baromnikelera, mrigykór stb. ellen.

Szérumok kombinált oltóanyagok fertőzött állatállományok
és gyógyító oltóanyagok beteg állatok kezelésére.

Kivánatra speciális tájoltóanyagok készíttetnek.

melyen emberi beavatkozással, ami pedig feladata a nemesítőnek —, nagyon könnyen segíthetünk.

A növénynemesítés mai állapotában tehát csak az *egyedlányosítás* az egyedüli eljárás, melylyel a növények biztosan céljainknak megfelelően kitenyészthetők, illetőleg amelylyel minden tekintetben megfelelő új növényfajták előállíthatók. A feltétlenül *önmegtermékenyüléssel* szaporodó növényeknél, amilyen a buza, árpa, zab, a megfelelő eljárás: *egyedlányosítás, többszörös kiválasztással, de minden elszigetelés nélkül*, következő módon: A rendelkezésre álló alapfajtából érés előtt a táblák bejárásával kiveszjük a célunknak megfelelő anyatóveket, minél nagyobb számban. A kiválasztott tövekről pontos leírást és magbírálatot végezve, minden egyes anyatóve magját a következő évben külön parcellára vetjük. A parcellákat a tenyészidő alatt bokrosodás, megdőlés, rozsdallóság és érési időre meggyűelve, bíráljuk felül. A gyengébb, meg nem felelő tenyészőrzéseket *teljes egészükben kiveszjük*, a többiekből pedig *ujabb anyatóvek kiválasztásával és különvetésükkel* folytatjuk az eljárást mindaddig, míg a kívánatos jó fajtánk meg nincsen. A jobb parcellákról az anyatóvek kiválasztása után megmaradt mag szaporításra használjuk. A kiválasztott és jobbnak talált anyatóvek parcelláiról származó magról már az első évben is szaporítást végezhetünk, amivel az illető fajta értékéről még biztosabb támpontokat nyerhetünk.

Rozsnál az alapfajtából kiválasztott anyatóveket mindegyikének magját szintén külön külön parcellára vetjük, de a virágzás ideje előtt minden egyes parcellát mesterségesen *elszigetelünk*, hogy a kölcsönös megtermékenyülést megakadályozzuk. Az elszigetelés előnye, hogy a maga, vagy a szomszédos megtermékenyülésre szorítással, a kölcsönösen megtermékenyülő (heterozygota) növényeket, egynemű örökítő anyagot tartalmazókká (homozygota) alakíthatjuk át, mikor is az egyes tulajdonságaikra pontosabban megismerhetjük őket. Érés után a gyengébb tenyészőrzéseket *teljesen kiveszjük*, a jobbakból pedig, *ujabb anyatóvek kiválasztásával* és parcellánkénti elszigeteléssel, folytatjuk az eljárást 3—5 éven át, mire anyagunk, mely tulajdonképpen eredetileg keresztezési ivadék volt, kevert jellegéből veszítve, az egyes tenyészőrzések egységesebb jellegűek lesznek. Jól vezetett tenyészésben az egyes tulajdonságaikra kitenyészített anyatórzések a régi fajta értékesebb fajtaelemei. Ha a beltenyészítés elkerülése végett szükséges, akkor az arra alkalmas tenyészőrzések szaporulatait egyesítjük, de ha nem lépnek fel a beltenyészítés hátrányos jelei, ezt csak akkor tesszük, ha a tenyészanyagot szaporításra bocsátjuk.

Tengerinél az eljárás hasonló a rozsnál elmondotthoz, itt azonban az egy csőről származó nagymennyiségű mag túl nagy parcellákat ad ki, miért is a mesterséges elszigetelés nagyon körülményes és helyette a *térbeli elszigetelést* alkalmazzuk olyképpen, hogy az egyes csövekről származó tenyészőrzéseket jelleg szerinti csoportosítva, olyan távolságra vetjük egymástól, hogy a virágpor el ne juthasson egymáshoz.

Egy másik és nagyon jól bevált módszer szerint, melyet a magyar tengeri nemesítők közül *Fleischmann* használ, az első évben minden egyes csőről származó nagymennyiség fele vetetik el. Az így nyert parcellák közül a gyengék kiveszjétek, azok a parcellák pedig, melyek jobbnak bizonyultak, a következő évben újból

vettettek, de nem az első évben termelt, hanem a tartalékmagoknak megmaradt eredeti csőről származó nagymennyiség felhasználásával.

Indokolt esetben az első évben termelt és jónak bizonyult parcellákról, a jobb tövek kiválogatása után újra a csövek fele magja vetetik el, a különböző jellegű csoportok térbeli elszigetelésével parcellánként. Ezzel az eljárással a nemesítendő fajtát alkotó elemekre bontjuk és a nemesítő munka mellett folytonos termelési kísérletet is végzünk. Ezáltal a nemesítő munka sokkal biztosabb alapokon mozog. A kiválasztást évről-évre ismételjük és a fajtaszaporítást a legjobb fajtaelemek egyesítésével állítjuk be. Az eljárásnak különböző módzatai lehetnek aszerint, hogy az első évben vetett fél tenyészőrzésekből is emelünk-e kitenyészanyagot, vagy csak a második évben vetetiből. A nagyobb-csővű tengerikből a *Fleischmann* által követett módon három sorozat vehető kipróbálásra, vagyis mindegyik tenyészőrzésből háromszor megismételve egy-egy sor, a kisebb csővű tengerik tenyészőrzéseiből célszerűbb egy-egy parcellát vetni.

Cukor- és takarmányrépánál az alakra, súlyra és beltartalomra legjobb egyedeket kiválasztva, vetjük el és virágzás idején elszigeteljük. A következő évben minden egyes répa megtermését külön-külön parcellára vetjük. Az így nyert legjobb értékkel bíró tenyészőrzésekből kiválasztott anyarépák a következő évben ismét elvetetnek, szigeteltek és az utánuk származó magból nyert tenyészőrzések ismét felbírálattatnak. A legjobb tenyészőrzésekből származó répák akkor vettettek egy csoportba (Gruppe), hogy kölcsönösen megtermékenyülhessenek maguk között, de idegen virágpor hozzájuk ne férhessen, ha már kellő tenyészértékük van.

A többi növényekre vonatkozólag az itt felsorolt eljárások közül mindig a növény szaporodási módja szerint választhatjuk a megfelelőt és ez a tenyészanyag, valamint a nemesítendő növény szerinti módosítható. A legfontosabb mindig az, hogy a nemesítendő növény kölcsönös vagy magabeporzással szaporodó-e.

(Magyaróvár.)

Radits Antal.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovavizsgáló: Hutyra Ferenc dr.

A járványos elvetelés és a védőoltások.

I.

Évtizedek óta sok a panasz gazdakörökben az érzékeny károsodások miatt, melyeket a tenyészésben s főképpen a tehénészésben az elvetések okoznak. Az utóbbi években az állatárak nagyarányu emelkedésével az ezen a réven előálló károk pénzürtéke is tetemesen megnövekedett, de a mai viszonyok között, amidőn csonka országunk gazdasági sorsa jórészen állattenyésztésünk fejlesztésétől függ, a bajnak nagy az országos jelentősége is, országos érdek tehát annak sikeres leküzdése is.

A fertőzés okozta u. n. *járványos elvetelés* mióltát több évvel ezelőtt részletesen ismertette *Hetzl* Henrik dr. tanár előadásokban és egy cikksorozatban, melyekben a védekezés módjait is tüzetesen és szabatosan megjelölte.*

* I. Köztelek 1913. évi. 73., 76. és 77. sz.

Különböző szakmunkák is tájékoztatathatnak az érdeklődőket ez irányban, a szerkesztőséghez sűrűn érkező kérdézősködések azonban a bajba jutott gazdák részéről arról tanuskodnak, hogy a szakszerű tanácsoknak eddig nem sok a fogadtatja. A baj nemhogy csökkent volna, hanem ellenkezőleg folyton terjedőben van, már pedig helyes okszerű védekezéssel elejét lehetne venni s ha valahol mutatkozik elejét lehetne szüntetni. Sajnos, legtöbb helyütt csak akkor ébrednek veszedelmes voltának tudatára, amidőn az elvetelések már tömegesen jelentkeznek s ilyenkor is, a mostani divatnak hódolva, a védőoltásokban keresik, úgy, mint mindenféle baj ellen, ez ellen is a hatékony orvosságot, egyben pedig bennök bizakodva, elmulasztják az egyéb védekező eljárásokat, melyek pedig céltudatosan alkalmazva, biztosabban vezetnek célhoz. Az ügy fontossága megokolta teszi, ha a kérdést, habár talán ismétlések árán, e helyütt újból szövegezzük, különös tekintettel a tudományos kutatások és gyakorlati tapasztalatok újabb eredményeire, melyek azt most még tüzetesebben megvilágítják.

Bang, kopenhágai állatorvosnőnek, 1896-ban végzett vizsgálatai óta ismeretes, hogy az u. n. járványos vagy fertőző elvetelést némely ritkább esetektől eltekintve, egy különös baktérium okozza, mely a magzatburkokban és a magzatban szaporodva, bizonyos idő múlva ennek időelőtti kiküszöbölését idézi elő. Az is már régen ismeretes, hogy a ragály a burkokon és a magzat töstén kívül benne van abban a hüvelyváladékban, mely közvetlenül az elvetelés előtt, majd hosszabb ideig az elvetelés után, kifolyás alakjában ürül az anyaállat nemzőréseiből. Mindezek az anyagok óriási számban tartalmazzák az elvetelés baktériumait s könnyen érthető, hogy minden egyes fertőző elvetés bőséges alkalmat szolgáltat arra, hogy az elvetelő állat környezete, az ott levő takarmány,alom, ivóvíz, talaj stb. velők szennyeződjék. Minthogy pedig a fertőzés az esetek túlnyomó többségében a szájon keresztül, a takarmánnyal vagy ivóvízzel történik, egyetlen állat elvetelése okul szolgálhat nemcsak közvetlen szomszédainak, hanem esetleg az illető istállóban lévő összes vemhes állatoknak befertőződésére is. Az istálló fertőzéséhez azonban lényegesen hozzájárul még a tej is.

Legelőször amerikai állatorvosok, *Schroeder*, *Cotton* és *Mohler*, állapították meg, hogy fertőzőtt tehének gyakran ürítenek fertőzőtt tejet, még pedig némelykor már hetekkel, sőt hónapokkal az elvetelés előtt, jóval gyakrabban pedig annak utána és észleltek egyes tehéneket, melyek teje 7—8 óven keresztül is tartalmazta az elvetelés baktériumait. Az ilyen tej, legtöbbször más, egészséges tehének tejével, keverten forgalomba kerül és terjeszt a ragályt. Washingtonban pl. a vizsgált tejpróbák 12—14% át, Chicagóban azok 30% át találták ilyen módon fertőzőttnek s újabban *Klimmer*, *Drezdában*, állapított meg hasonló arányszámot. Nagyon természetos, hogy a fertőzőtt tejet adó tehén hónapokon s esetleg éveken keresztül folyton fertőzi a környezetét s hogy mindaddig, amíg a helyén áll, nem remélhető a baj kiküszöbölése az illető állományból, mert minden újonnan beállott tehén vagy előhasi úszó ott találja a ragályanyagot és azt föliszedi a testébe.

A tej fertőzőtttségének az a magyarázata, hogy a *Bang* féle *Abortusbacillusok*, sűrűn és uton jutnak a testbe, kizárólag a magzatnő-

Hazai gyártmány!

ACÉLÉKÉKET

egy- és többvasukat, valamint minden gyártmányu ekékhez alkalmas szántóvasat, Kormánylemezt, talpat, továbbá ekék és taligaalkatrészt legjobb acélból készítve Weiss Manfred acél- és féművek r.-t. gyárából legolcsóbban szállít a

MAGYAR FÖLDBIRTOKOSOK ÉS FÖLDBÉRLŐK KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA

TELEFON: 65-49, 65-50. BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 26. 1166 Sürgőnyelv: „PYRAMIS”

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMŰVEI R.-T. EGYEDELÁRUSÍTÓI.

Házi gyártmány!

kenyítés folytán működésben levő ivarszervekben, a magzatban és ennek függelékében, ezenkívül pedig még a tejmirigyben szaporodnak. A szűz nőivaru állat teste nem alkalmas talaj szaporodásukra, a méhben is csak a vemhesség tartalma alatt szaporodnak, míg az elvetélés vagy az ellés után kiküszöbölődnek belőle, a tejmirigyben azonban továbbra is ott maradnak és szaporodnak mindaddig, míg a tej termelése tart és pedig anélkül, hogy a tögyön valamely szabad szemmel vagy tapogatással kimutatható káros eltérés meg volna állapítható, sőt lehetséges, hogy a még nem működő sejtmirigyben is élhetnek egyideig szunnyadó állapotban.

Az istállók fertőzéséhez különben egyes fertőzött teheneknek csak kevéssel korábban, vagy esetleg a rendes időben született borjai is hozzájárulhatnak. Nem minden fertőzött tehen vetél ugyanis el, hanem magzatát kihordhatja, ez utóbbi azonban fertőzve lehet és azután életének első napjaiban belülről sok ragályt juttat a szabadba és vele borjutársait is fertőzheti. A valóságban nem ritka dolog, hogy a járványos elvetéléssel fertőzött állományokban az ujszülöttek között a hasmenés pusztít. Ennek több más oka is lehet ugyan, az esetek egy részében azonban az ujszülöttek pusztulása szoros oki vonatkozásban áll a járványos elvetéléssel.

Különben az életképesen született borjuk ugy is fertőződnek, hogy anyjukból fertőzött tejet szopnak, ők maguk ettől esetleg nem is betegszenek meg, a ragály azonban átmeleg az emésztőcsatornájukon keresztül és fertőző állapotban jut ki a bélsárral a szabadba.

A gyakorlatban mindezekre a körülményekre kevés figyelemmel szoktak lenni, hanem inkább az apaállatokat okolják a baj terjesztésével. Annyi bizonyos, hogy az apaállat átviheti a ragályt a fertőző nőivaru állat nemzõrészéből az egészségesnek nemzõrészébe, sőt a ragályanyag az apaállat nemzõrészében, nevezetesen a herében, a mellékherében és az u. n. ondóhólyagocskában tartósan is letelepedhetik, amint ezt néhány esetben bakteriológiai vizsgálatok pozitív eredményei igazolják s ennek megfelelően az ondó is tartalmazhatja az elvetélés baktériumait. Ha azonban az apaállat ilyen fertőzött ondót juttat a méhbe, akkor az egyidejűleg oda bevitt elvetelési baktériumok vagy megakadályozzák a petének magzattá fejlődését vagy pedig ezt már nagyon korai szakban megakasztják. Az ilyen fertőző közönsülésnek tehát vagy a megtermékenyülés elmaradása és ismételt úzekedés vagy pedig nagyon korai elvetelés a következménye, utóbbi a vemhességnek már első heteiben, amidõn azt többnyire nem is szokták észrevenni. Ezzel szemben a vemhesség későbbi időszakában s főképpen annak második felében beálló elvetelés annak folytán szokott bekövetkezni, mert az állatok vemhességük folyamán a takarmánnyal vagy ivóvízzel fertőződnek, amidõn a baktériumok a már fejlődõben levõ magzatburkokban és magzatban alkalmas talajra találnak továbbszaporodásukra és azután rendszerint csak egy hónapnál hosszabb idő múlva idézik elõ az elvetélést.

Mint hogy az elvetelés baktériumai, a tejmirigyben és egyes nyirokesomókon kívül, csakis a vemhes méhben, illetve a magzatburkokban és a magzatban tudnak megélni és szaporodni, az elvetelés vagy a korai ellés megtörténte után a visszafejlõdõ méhből rövid idő alatt a méhfolyással kiküszöbölõdnek. Idevonatkozó vizsgál-

latok eredményei szerint a magzat eltávozása után három hét múlva már nem találhatók többé a méhben. A méh tehát, ha tulkorai újabb befedezéssel nem zavarjuk meg ezt a folyamatot, önmagától megszabadul a ragálytól, vagyis megúszul. Az anyaállat azonban ennek ellenére továbbra is fertőzött maradhat, mert a baktériumok esetleg a vemhesség folyamán bejutottak a tejmirigybe és itt, miként már említettük, hónapokon, sőt éveken keresztül is tovább élhetnek és szaporodhatnak. Ennek folytán tejükkel tovább is fertőzhetik a környezetet, ők maguk azonban ennek többnyire alig vallják kárát, mert az elõzõ fertőzött vemhesség ér elvetelés következtében az esetek többségében immunizálódtak. Erre kell legalább következtetni abból a sokszoros gyakorlati tapasztalatból, hogy az egyizben már elvetelt állatoknak csak kis százaléka vetél el másodsor és csak nagyon kivételesen harmadszor, avagy éppenséggel negyedszer is. Ilyen ismételt elveteléseknek valószínűen az az oka, hogy az elvetelt állatok továbbra is folytonos erõs fertőzésnek vannak kitéve, mely végül is legyõzi a fokozott ellenállást is. Ez a lehetőség természetesen leginkább csak olyan állományokban forog fenn, ahol semmit vagy csak nagyon hiányosan védekeznek a baj ellen és engedik, hogy az egymásután következõ elvetelések révén az istálló mindig újból és újból szennyezõdjék a ragályanyaggal.

Az elvetelések okainak ebbõl a rövid vázlatból önkényi következik, hogy a ragályanyag behurcolása esetén, feltéve, hogy a bajt nem ismerik föl idejekorán és nem védekeznek ellene azonnal erélyesen, rövid idő alatt az egész állomány befertõzõdhetik. Már az elsõ elvetéléssel óriási ragályanyag jut az istálló talszájára és innen legkönnyebben a közvetlen szomszédok testébe. Néhány hét múlva ezek is kezdenek vetélni és új ragálytõmeggel fertõzik a környezetet, minél fogva most már a többi vemhes állatok is nagyobbreszt, vagy mind fertõzõdnek. Eszerint olyankor, amidõn az elvetelések már sürûbben jelentkeznek, a baj mindig már régi keletû és eredete sok hónappal történt szõrványos elvetelésekre vezethetõ vissza, melyet azonban annak idején nem méltattak megfelelő figyelemre.

A baj jelentőségének méltatásához még hozzátartozik az is, hogy a hasított kõrmû állatok elvetelését egy és ugyanaz a ragály szokta okozni, tehenek tehát fertõzhetnek kocákat és juhokat és viszont ezekrõl átragadhat a tehenekre.

A járványos elvetelés okának és terjedése módjainak ez a rövid ismertetése megjelõli az ellene való védekezés irányát. Erre a következõ alkalommal térünk rá. *Hutyra Ferenc dr.*

(Folyt. köv.)

JUHTENYESZTÉS.

Rovatvezetõ: Kovács Imre.

Gyapjutermelésünk fokozása.

Dacára a súlyos terheknek, melyek reánk nehezdednek, újra életre ébrednek és érvényesülésre törekcsenek az erõk, melyek közgazdaságunkban rejlenek. Ezt nagy elégtételünkre lépten-nyomon tapasztaljuk. De tapasztaljuk különösen az ipar terén és ami bennünket különösen érdekel, igen jelentõsen a gyapjufeldolgozó ipar terén. Három évvel ezelõtt, nagy nemzetî letõretésünk után,

fájdalommal kellett megállapítanunk, hogy a területekkel együtt elvesztettük pozíciõiparunk kileneted részét is. Ma pedig már egy fejlõdõ nagy posztóipar kibontakozását és a régi-nél szélesebb alapon való kialakulását látjuk. Csakhamar, mert az ipari körök gyorsan dolgoznak és alapos munkát végeznek, oly helyzet elõtt fogunk állani, hogy saját iparunkkal, mint oly nagy gyapjufogyasztóval fogunk szemben állani, amelynek mennyiségi és minõségi igényeit nehéz lesz kielégíteni.

Már pedig ennek a fogyasztásnak a saját termelésünkben való kielégítése elemi közgazdasági és mezõgazdasági érdekünk és erre gyors ütemben be is kell rendezkednünk. Míg egyrészt nem engedhetjük meg, hogy az fejlõdõ iparunk megfelelõ anyag híján nehézségekkel küzdjön, másrészt nem látjuk sziveser, hogy az nagyobb terjedelemben tengerentûli gyapjuk behozatalára rendezkedjék be. Tehát elsõsorban fokozni kell a termelést egyáltalán, másrészt pedig az ipar igényeinek megfelelõ irányban kell fejleszteni a tenyésztést.

A termelés fokozásával szemben a nehézségek leginkább csak pénzügyi téren mutatkozhatnak. De azért ez sem megy egyik napról a másikra. A tenyészetek irányítása és fejlesztése azonban ezenkívül egy nagyobb szabású központosított berendezést igényel. Mielõtt a megoldás módjára reátérnék, elõbb természetesen a feladatot kell kidomborítanom és megvilágítanom.

Ha a tengerentûli gyapjuk piacait figyelemmel kísérjük, azt látjuk, hogy két év óta az egész világ gyapjuipara hosszú AA/A merinókra vagy ahogy mi ezt a minõséget nevezzük: hazai vagy francia irányú fésûs gyapjura vetette magát és hogy ez az érdeklõdés azóta egy napig sem szûnelt és belátható idõn belül nem is fog szûnetelni. Az ebbõl az anyagból készülvõ szõveteknek volt a legnagyobb kelendõsége a háboru elõtt is és most is és amennyiben valamely emberi berendezésre azt lehet mondani, hogy: mindenkor, akkor azt most erre az anyagra el lehet mondani. Minthogy az AA/A finomságú hazai fésûs birka tartása országszerte mindenütt lehetséges és sehol nehézségeket nem okoz, a tenyésztés irányára legérélyesebb átlánosításra kell törekednünk. El kell érünk azt, hogy a hazai iparnak néhány millió kilogramm olyan AA/A teljesen egyöntetû és finomságú, hosszú fésûs gyapjút bocsáthassunk rendelkezésére, amely albirja a versenyt a hasonminõségû ausztráliai és Laplata gyapjakkal. Néhány millió alatt érték legalább 4 1/2 millió kilogramm tiszta gyapjuanyagot, ami körülbelül a háromszoros a mai termelésnek, amennyire azonban bizonyos még megteremtendõ elõfeltételek között, amelyeket késõbb fogok kifejtani, a termelés a természetes határokon belül fokozható. Ez még nem nagyjelentõségû szám és csak mintegy negyedrészt fedezi a hazai posztószükségletnek. De becslésem szerint a most építkezés alatt álló és komolyan tervezett gyapjuipar 3-4 év lefolyása alatt, tehát sokkal hamarabb, mint a tenyésztés fokozására igényelt idõ, abban a helyzetben lesz, hogy ilyen mennyiséget feldolgozzon.

Ha nem lesz módunkban neki ezt az anyagot nyújtani, akkor õlvetett kezekkel kell majd néznünk a drága, arannyal fizetendõ tengerentûli gyapju behozatalt, ellenben a magas finomságú merinó posztógyapjuktól eltekintve, amelyek feldolgozására a hazai ipar nem bír berendezkedni, kivitelre leszünk szorítva, mind-

Magyar Mezőgazdasági Vegyipar R.-T.

magyaróvári gyártelepe

hatóságai áron szállít legújabb és teljesen modern gyárban gyártott, szõrható, száraz, 15, 16, 17 és 18%-os, vízben oldható foszfor-savtartalommal bíró

ásványi szuperfoszfát műtrágyát

ama gyapjakkal, amelyek az előbb jelzett szükséglet fedezésére alkalmatlanok, tehát alacsonyabb értékűek.

A cél tehát világos és nem hiszem, hogy találkozók akár az ipar, akár a mezőgazdaság terén valaki, aki annak helyességét, időszertiségét, vagy teljesíthetőségét kétségbe vonja.

Ha azonban a keresztülvitelt az egyes termelőre akarjuk bízni, még az esetben sem számíthatunk eredményre, ha minden egyes gazda melegen felkarolja az eszmét, pénzügyileg is bírja és energiával akarja végrehajtani mert akármily szépen sikerül is az egyes tenyésztés, ezzel nincsen elérve, hogy több, hogy sok, hogy valamennyi egyirányú tenyésztet a gyártásnak egyöntetű, egységes anyagot szolgáltatson. Már pedig ez a főcél és hogy elérhető legyen a tenyésztés irányításának egy helyből kell kiindulnia. Közvetlen lenne egymással kooperáló szövetkezetek létesítése, minthogy azonban nemcsak a tenyésztésről van szó, ami ugyan magában véve is nagyobb összegek forgalmát és lekötését jelenti, hanem egyszersmind a termelés fokozásáról is, más és oly alakulatra kell gondolni, amely ily pénzügyileg és munkakörben és nagyarányú vállalkozás teljesítésére képes legyen.

Ebben az alakulásban közre kell működnie a termelésnek, az iparnak és a pénzügynek, mert csakis e három tényező összefüggése kecségettel gyors és állandó sikerrel. Az alakulat feladatát képezni hitelek és más egyéb formában a termelőknek nyújtandó pénzeszközök által a meglévő és a kitűzött célnak már is megfelelő vagy ahhoz közelálló juhászatok gyors ütemben való megnagyobbítása; tenyészanyag beszerzése és kiosztása; berendezkedések és szervezések létesítése a juhtej feldolgozása és értékesítése érdekében; a gyapjuhozamoknak a termelést és ipart kielégítő módon való értékesítése, a tenyészanyag idővel jelentkező feleslegének a külföldön való értékesítése stb.

Ezen feladatok oly szépek, oly nagyok és oly jelentősek, hogy kétségkívül általános érdeklődést fognak ébreszteni, ami igen kívánatos is volna, mert ha a gazdaközönség nem emelkedik feladatának a magaslatára, hanem kiaknázzalánul hagyja a természeti kincseket, amelyek a föld erejében nyugosznak, akkor magára vessen, ha valamely napon ennek nagy kárát fogja vallani.

Spectator.

Fejlődő szövőiparnak ellátása érdekében mindenesetre érdekünk az AA/A minőségű fésűgyapjnak minél nagyobb mennyiségben és minél egyenletesebb minőségben való termelésre. Hiba lenne azonban, ha ezt a célt — amint azt fenti közlemény javasolja — a hazai fésűgyapjas irány legerélyesebb általánosításával akarnánk elérni. A fésűgyapjas tenyésztési irányban ugyanis husmerinó juhászatainknak már számottevő szerepe van, mert azoknak jelentékeny része már ma is jó fésűgyapjot szolgáltat és a tenyésztés helyes irányításával ezirányú teljesíthetőségük még lényegesen fokozható lenne. Másrészt nem szabad szem elől tévesztenünk, hogy számos gazdaság üzemébe a husmerinótenyésztés jobban beilleszthető és jövedelmezőbb is, mint a hazai fésűgyapjas birka tenyésztése. — Minden, a fésűgyapju termelése és minőségi javítása érdekében kezdeményezendő akciónak tehát husmerinótenyésztésünkre is ki kellene terjeszkednie.

Rovatvezető.

Uj rendeletek.

(A madridi egyetemes postaszervezés becikkelyezése. — A tojáskivitel meghosszabbítása. — Az élelmiszerek szállításának korlátozása a határszéli forgalomban.)

A madridi egyetemes postaszervezés becikkelyezése.

A hivatalos lap f. hó 23-iki számában jelent meg a f. évi XV. t. c. amely a Madridban 1920. november hó 30-án kötött egyetemes postaszervezési törvényárunkba becikkelyezi. A szerződés értelmében Magyarország tagja az egyetemes postaegetesületnek (Union postale universelle), amely az egyesülébe tartozó országok és területek egymás közötti való levélpostai forgalmát egységes olvek szerint szabályozza.

A tojáskivitel meghosszabbítása.

A földművelésügyi miniszter f. hó 23-iki 71.148. számú rendelete további intézkedésig meghosszabbította a f. évi március 27-iki 70.368. számú földművelésügyi miniszteri rendeletben a tojáskivitel engedélyezésére és feltételeire vonatkozólag foglalt rendelkezések hatályát.

Az élelmiszerek szállításának korlátozása a határszéli forgalomban.

F. hó 21-én jelent meg a közlelmelési miniszter 7009. számú rendelete, amely a f. évi február 5-iki 1354. M. E. számú kormányrendeletben megadott felhatalmazás alapján a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a határszéli forgalomban egyes élelmiszerekre nézve szállítási igazolványi, illetve szállítási engedélykényszert rendel el.

A rendelet értelmében szállítási igazolványi szükséges buza, rozs, kétszeres, árpa, zab, köles, tatarika, kukorica, valamint ezek őrlményei, továbbá burgonya és tojás, ugyiszintén leőt sertés és leőt szarvasmarha, valamint ezek élelmiszktermékeinek vasuton, hajón vagy közforgalmu gépkocsin az ország belterületéről a határszéli fekvő állomásokra irányuló, ugyiszintén az állomások egymásközi forgalmában. A határszéli fekvő állomásokról az ország belterületére irányuló szállítás nem esik igazolványi kényser alá. A szállítási igazolványt 10 q súlyig, tojásból 1 ládáj (1440 db), a feladás helye szerint illetékes GOK kirendeltség, nagyobb mennyiségekre nézve a közlelmelési minisztérium szállítási igazolványi osztálya állítja ki. A szállítási igazolvány iránti kérelem az 1922. évi VI. törvényekben megállapított beadványi helyekilleték alá esik, az igazolványi díjat pedig darabonként 10 K. A malnak hatósági ellátásra szánt gabona és lisztiszállítványok gyors és akadálytalan továbbítására bianco-szállítási igazolványokat kapnak, a múlt évi 101.102. számú földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében. A fentebb fels. pont élelmiszereknek 5 q-n felüli tojásból 1 ládán felüli mennyiségben tengelyen, taligán, vasuti vagy hajópodgyásban, batyuban, hátizsákban, vagy más ehhez hasonló módon az ország belterületéről a határszéli vagy a határszéli belüli való szállításhoz szállítási engedély szükséges. A határszéli fekvő városokból az említett élelmiszereket engedély nélkül csak 10 kg-on, illetve 20 db tojásan aluli mennyiségben szabad kiszállítani. A szállítási engedélyeket 24 óra kivételesen legfeljebb 48 órai érvénnyel 5 q súlyig, illetve fél láda (720 db) tojásig az illetékes közlelmelési eljárásság, 12 q súlyig illetve 1/2-1 láda tojásra az elsőfoku közigazgatási hatóságok, ezen felüli mennyiségekre az illetékes GOK kirendeltségek állítják ki. A szállítási engedélyek díja darabonként 2 korona.

A rendelet végül részletesen felsorolja a határszéli tartozó területeket és belterületi jegyzékét adja mind azoknak az állomásoknak, melyekre rendelt élelmiszer szállítványok igazolványkötelesek.

LEVÉLSZÉK BÉNY.

A rovatban csak a közérdeklő kérdésekre adjuk meg választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni a „Szakmai híreket”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szabadon részére vonatkozó levelek tehetnek, hirdetés, lapreklamáció, cím változtatás stb. ügyekben tessék egyenesen a kiadó hivatalához fordulni.

Vajnyeremény. 25. sz. kérdés. Van egy „Darby” separatórgépem. Az utasítás azt írja elő, hogy főlőzés előtt az édestejet 40 C°-ra kell felmelegíteni, mert csak így, vagyis 40°-nál van a leg-

tökéletesebb tejszínkiválasztás. Én az utasítás szerint cselekedtem s a gép kiválasztja a tejnek 16 százalékát; eszerint én 100 liter tejből kapok 16 liter tejszint. A tejszint a pincében két napig állani hagytam s így kaptam 430 kg. vajot. Megjegyzem, én a tejszint se fel nem melegítetem, sem pedig gyors lehűlést nem alkalmaztam. Nagyon kevesellem a nyert vajmennyiséget.

Sz. J.

Felelet a 25. sz. kérdésre. 4-3%-os vajnyeremény igen jónak minősíthető, mert szakszerűen kezelt, 84% zsírt tartalmazó vajot véve a számítás alapjául, a szóban levő vajnyeremény akkor áll elő, ha a tej 3-9% zsírt tartalmaz, vagyis nagyon tartalomdús.

A vajnyeremény annál előnyösebben alakul, minél zsírosabb a feldolgozott tej, minél élesebb a főlőzés, minél tökéletesebb a köpülés munkája és végül minél kisebb a vaj zsírtartalma. Nagyon valószínű, hogy a kérdéses esetben a köpülés munkája, a tejszín helytelen kezelése miatt nem tökéletes és hogy a kedvező vajeredmény az előállított vajnak a kiválasztásnál kisebb zsírtartalmával áll összefüggésben. Szabatos vélemény nyilvánítása végett ismerni kellene a feldolgozott teinek, a tejszínnek és a vajnak nemcsak mennyiségét, hanem zsírtartalmát is.

A tejszín szakszerű kezelése egyfelől a vajnyereményt befolyásolja előnyösen, másfelől pedig a vaj minőségét és eltarthatóságát. A tejszint 24 óránál tovább nem tanácsos állni hagyni, mert a tejszínbaktériumokon kívül olyan káros hatású csirák is elszaporodnak, melyek a vaj minőségét rontják. A hosszú idejű állásközben erősen megsavanyodott tejszín akadályozza a vaj kiválasztását és károsan befolyásolja eltarthatóságát. Elsőrendű vaj előállítása végett a tejet vagy pedig a tejszint pasztörözni szükséges, a tejszint pedig kiválasztás, illetőleg pasztörözés után 4-6 C°-ra le kell hűteni, tejszínbaktériumok szintenyésztésével bejuttani és 15-20 C° os érlelési helyiségben 18-24 óráig állni kell hagyni, míg a tejszín kellő savanyúsági fokot (32 savfok) elért, ezt a gyakorlatban a tejszín összeállításából és ízéből ítéljük meg.

W-n dr.

Kiégelt tőzegialaj befűvesítése. 26. sz. kérdés. Az ősz folyamán, 10 kat. hold borki kaszáló elégett, olyképpen, hogy a talaj felszínén mintegy 25 cm. vastag humuszos tőzegréteg is teljesen kiégelt. Valószínűnek tartjuk, hogy a földben megmaradt és mélyebben lenyúló nádgyökerek minden különösebb munkát nélkül is ki fognak hajtani, mégis, hogy a talaj felszínét egyenletesebbé tegyük s a kaszálót is feljavítsuk, azt vettük tervbe, hogy az elégett folyton salakossá vált földalajt keresztben hosszában tárcsázással jól megkeverjük és boronálás után tőzeg-talajra alkalmas fűkeverékkel bevetve lehengereljük s így reméljük, hogy az eddig kizárólag nádat termő kaszálót használhatóbbá tehetjük. Utalgazítást kérek, hogy a leégés után erősebben felsarjadzó nádhajások nem fogják-e teljesen leuyonni a fűmagvetést és, hogy nem-e vessz kárba ez erre fordítandó munka és készíadás, továbbá, hogy abban az esetben, ha a fűmagvetés érvényesülni tudna, ez esetben miféle fűmagkeverék használata volna ajánlatos. S dr.

Felelet a 26. sz. kérdésre. A kiégetés által a tőzeg, a hamuaktrészek, tápanyagainak „föltárása” által termékenyebbé válik ugyan, de viszont fizikai állapota miatt nem igen alkalmas kultúrára. Keletfriezlandban a régi időben a viztelenített (lecsapol) tőzegmezőket meggyújtották és így tették „kulturképessé”. A sok ezer hektáron égő tőzegrüst elaraszította egész Közép-európát és 1875-ban az emberiség nagy rémületére áthatolhatatlan sárga köd bomalyosította el a fél földgömböt. [1917. tavaszán is ily sűrű nehéz köd borította be Erdély délkéleti részét, mikor a németek, az akkor kinyitban vergődő Romániát leigázták és a campinai petróleumforrásokat fögyújtották.] Ezen tőzegégetés később

Weederek v. fésűs gyomirtók. **Eredeti Deyl-féle és Laass rendszerű többsoros és egysoros fogatos répakapálógépeket, mindenfajta eke- és gépalkatrészt ismert elsőrangú kivitelben szállít.** **BÄCHER * MELICHAR** RUDOLF 1026 FERENC Budapest, V., Vilmos-császár-ut 60. Telefon: 28-02, 19-57. Melichar-féle műtrágyaszórás répakapálógépek.

Németországban is szokássá vált, úgy, hogy ezen „rablógazdálkodás” ellen gyorsan tőzegégetés elleni egyesületek alakultak. A kiégett tőzegréteg helyén (mint kérdéstevő leveléből látható), 25 cm. vastag hamurtegy van most, ezen laza „masszát” a szél elfújja, így mostani állapotában az nem igen alkalmas növénytermelésre. *Föltétlenül jó volna, ha keverni tudná homokkal vagy másféle talajjal, hogy kellő fizikai állapotba hozhassa.* Ez költséges eljárás (a svédok is így járnak el), de kifizeti magát. Miután a terület helyszíni vizsgálata nélkül kissé bajos erre nézve utbaigazítást adni, leghelyesebbnek látszik, ha a területet fűmagkeveréssel veti be, hogy így legalább fűteremtő területet nyerjen. Ha a nád felsarjadzana, úgy azt többször kaszáltsa le, hogy lombjától, azaz lélegzőszerveitől megfosztva — kipusztítsa. Ha a szóbanlevő területet meg tudja fogatos erővel munkálni és hegerezéssel úgy meg tudja tömíteni, hogy azt vetésre és a kikelt növény megmaradhatására alkalmasra tudja tenni, úgy vessé be fűmagkeveréssel. Tudnom kellene, hogy a terület száraz-e vagy nedves. Miután a talajfelszín körülbelül 25 centivel lejjebb száll, fölteszem, hogy a Balaton viztükrével korrespondál: tehát van altalajnedvesség. Azok a fűfélék, melyek a tőzegen jól mennek, (réti perje, francia perje, nádas csekesz, réti csekesz, tarackos typpan stb.) ma nem kaphatók, így meg kell elégednünk azokkal, melyeknek magvához hozzá tudunk jutni. Kérem az alábbi keveréket csetleg kisebb egy-két holdas parcellán kipróbálni és csak akkor folytatni, ha ez sikerült. Magkeverék kat. holdanként számítva a következő volna: korus here 17 kg., fehérbere 13 kg., szarvaskerep 0-6 kg., réti ecsetpászit 1-8 kg., réti komósin 2-3 kg., csomós ebir 7-0 kg., angol perje 4-1 kg. Összesen 18-8 kg. Érdekelne tudni, hogy az eredmény mi volt. Kérem, hogy azt válaszadóval sziveskedjék közölni. e. D. B.

KÖNYVISMERTETÉS.

Tudnivalók a földbirtokreformról.

(Mayer János földművelésügyi miniszter megbízásából összeállította Balázsorits Dezső dr. miniszteri tanácsos. Kiadta a Pallas r.-t. nyomdája. Ára 50 K.)

A földbirtok helyesebb megosztását szabályozó 1920. évi XXXVI. t. c. és ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelet a földreformra vonatkozó jogszabályoknak olyan tömegét foglalják magukban, amelyben a tájékozódás meglehetősen nehéz. Ez az indok vezetett arra, hogy erről a nagyterjedelmű joganyagról olyan ismertetést állítsanak össze és bocsássanak közre, amely gyakorlati szempontból a legfontosabb tudnivalókat tartalmazza s tájékoztatást nyújtson afelől is, hogy adott esetekben a részletes szabályokat hol lehet megtalálni.

Ezekkel a szavakkal vezeti be Mayer János földművelésügyi miniszter az előttünk fekvő könyvet s hozzá teszi még, hogy e könyv révén a községi lakosság értelmi vezetői, így a lelkész, tanító, továbbá a gazdakör és az OKH hitel-szövetkezeti vezetők stb. a földbirtokreform lényegéről, az annak keretébe tartozó kérdésekről s azok megoldási lehetőségeiről utbaigazítást nyerhetnek és a földművelő lakosságnak utbaigazítást adhatnak.

A miniszter bevezető sorai után szerző a földreform előzményeit, a törvény alapelveit, az Országos Földbirtokrendező Biróság tervezetét és működésének főbb eredményeit ismerteti. Azután a végrehajtási rendelethez adja összefoglaló ismertetését és sorra véve a törvény végrehajtó szerveit, rávilágít a földművelésügyi

miniszter hatáskörére és a helyi hatóságok feladatára. Részletesen tájékoztatja a földreform által érdekelt magánfeleket, mit kell tenniük a szabályszerű eljárás, a törvényadta jogok és lehetőségek felhasználása és a végrehajtás gyors és sima lebonyolítása érdekében. Ugyancsak az érdekeit felekre való gyakorlati vonatkozásokban ismerteti az állami elővásárlási és megváltási jog alkalmazását, továbbá a házhelyrendezésre, a haszonbérleti szerződések bejelentésére, a kishaszonbérletek alakítására, a parcellázásokra, a járadéktelekre és a családi otthonokra vonatkozó rendelkezéseket. Külön fejezetet szán a községi előjáróságok teendőinek szabatos körülírására a földreformtörvény végrehajtása körül, részletesen felsorolja az előjáróságok teendőit és az eljárás módjait a birtokrendezés ügyének minden mozzanatában s így az eljárás megindítása, az állam elővásárlási és megváltási jogának gyakorlása, a házhelyrendezés, a kishaszonbérletek, az ingatlanok eldarabolása és az érdekesek támogatása körül. Ez a szakasz a legértékesebb, amely már egymagában véve is megokolta és bejáratottá tenné ezt a könyvet és biztosítaná népszerűségét. Függetlenül szerző az OKH tagjaként alakuló földbirtok-szövetkezetek szabályzatát közli.

A tartalom egyszerű felsorolása is mutatja a könyv hasznos rendeltetését, tökéletessé teszi a munkát rendeltetésének betöltésére. Balázsorits Dezsőnek az egész joganyagot átfogó nagy tárgyismerete, kivételes avatottsága és kitűnő előadóképessége. Olyan módon bontja szét a földreform valóban szövevényes jogszabályait, hogy az egyszerű olvasó is minden kérdésben tisztán lát s az anyag célszerű csoportosítása folytán a törvény és a végrehajtási rendelet minden érdeklő mozzanatára könnyűszerrel rátekinthet. Különösen a községi előjáróságok és a végrehajtásba bekapcsolódó szervek, gazdasági felügyelők, az eljárásnál alkalmazott szakértők vehetik hasznát a könyvnek, nem kevésbé hasznos azonban a birtokosok szempontjából sem, akiknek melegen ajánljuk ezt az ugyyszólván nélkülözhetetlen munkát.

A könyvvel együtt örömmel üdvözöljük a szerzőt, lapunknak is egyik kitűnő munkatársát, aki csak a többé kevésbé beavatottak által méltányolható nagy és lelkiismeretes munkát végzett s a nehéz anyagból nem csak közhasznú, de egyúttal élvezetes írásművet is teremtett. Köszönjük végül a földművelésügyi miniszternek, hogy a könyv megjelentetésével megbízható gyakorlati útmutatót adott a végrehajtás által érdekelt kezebe, amelyet eddig, különösen a községi előjáróságok, sajnosan nélkülöztek. By.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete fennállásának harmincadik évfordulója alkalmából jubileumi emlékkönyvet adott ki. A pompás kivitelű díszművet a Szövetkezet megalapításának története vezeti be, ezután valóban lebilincselő módon nyújtja vázlatát a Szövetkezet harminc évi működésének és fejlődésének, ismerteti a Szövetkezet üzemszervezetét és végül a múlt évi november hó 10-iki jubileumi díszközgyűlés jegyzőkönyvét közli. A szöveget kerekén 100 kép magyarázza és díszíti, pompás portrékat ad Baross Károlyról, Andrássy Aladár grófról, Dessoefly Aurél grófról, Széchenyi Inre grófiól, Bujanovics Sándorról, Pallavicini Ede grófról, Eszterházy Miklós hercegről, Barcza Károlyról,

Perezel Ferencről, Semssich László grófról, Jeszenszky Pálról, Bernát Istvánról, Pedegi Gáborról s a Szövetkezet működésében résztvevő vezetőférfiak és főtisztviselők arcképesarnoka után a Szövetkezet intézményeit, berendezéseit és üzemeit ugyancsak művészi kivitelű képekben mutatja be, végül pedig Kullmann László grafikonját közli, mely szembevetően ábrázolja a Szövetkezet harminc esztendő fejlődését s a fejlődésnek különösen az utolsó évtizedre eső, szinte példátlanul nagy arányait. A szerkesztés munkáját Serbán Ivan igazgató avatott kezei végezték, a pompás kivitel pedig a Pátria nyomda műzslését és technikai készülttségét dicséri. Az emlékalbum megjelenése eseménye a nyomdaiparnak is.

A makói hagyma. Irta: Petrócs György dr., Makó város polgármestere. 42 oldal, 9 képpel. Makó, 1922.

A szerző, aki Makónak gazdasági fejlesztése terén hatalmas munkát végzett és a hagymatermelésnek lelkes szószólója, most megjelent tanulmányában a makói hagyma ismertetésével és termelésével foglalkozik. A makói hagyma nemcsak Csonka-Magyarországon, hanem külföldön is általában ismert, amit bizonyít az, hogy a Makón termelt hagyma után a külföldön óriási a kereslet. A hagymatermelés nehéz munka, mert a dologidőben, amely február utoljától késő őszig tart, kora hajnaltól késő estig állandóan fáradtságos munkát kell végezni a termelőnek, hogy megélhetését biztosítsa. Makón jelenleg 2000—2400 család foglalkozik hagymatermeléssel és a bevetett terület évi átlaga valamivel túlhaladja a 3500 holdat. 1—2 évi jó termés és megfelelő értékesítési lehetőségek mellett remélhető a termelésnek lényeges fokozása. A termelést megdrágítja az, hogy a múlt évben kevés dughagyma termelt és a dughagymának kg.-jáért ma 200—250 K. t kérnek és így, mivel 1 kat. hold földbe 400 kg. dughagyma szükséges, 80,000 K. ba kerül 1 kat. hold vereshagymaföldnek a vetőmagja.

A könyv a következő fejezetekre oszlik: I. Hagymafajok rövid ismertetése. Mit nevezünk makói hagymának? II. A makói hagyma termelésének és kereskedelmének fejlődése. III. A termelés és forgalom. IV. Termelés mai állapota és módja. Termelési költségek. V. A makói hagymatermelés mai helyzete és a makói hagyma külföldi piaca. VI. A makói hagymatermelés jelentősége. VII. A jövő feladatai.

A szerző könnyen érthető és áttekinthető módon ismerteti a világszerte híres makói hagyma termelését és jelentőségét. A tanulmányunk minden sorából az a lelkes szeretet sugárzik ki a kérdés iránt, amelylyel Makó város polgármestere a hagymatermelés iránt viseltetik. A könyvet gazdatársainknak szives figyelmébe ajánljuk. Rt.

Az ezen rovatban ismertetett könyvek megrendelhetők: „Pátria” r.-t. Gazd. szakkönyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Minden gazdát érdekel!

Földbirtokreform

Irta: Wenninger Mátyás

old. gazda, urad. gazd. tanácsos

Ára bérmentes küldéssel 40 H

„Pátria” r.-t. könyvszűlyá, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

V A S		MŰSZAKI CIKKEK		OLAJOK	
Rudvas	Szegek	Tömítések	Szerszámok	Kocsikenőcs	Gépszir
Lópatkó	Csavarok	Csapágyfém	Forrasztó-órn	Petroléum	Benzin
Lemez	Láncok	LÁNYI és WEITZENFELD	Budapest, VIII., Rökk-Szilárd-u. 18.		
			Telefon: Józsa. 53-04. Sürgönyeim: „Lawe”		

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabricius Endre.

A Pestpilisváltfiskurvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi április hó 11-én tartotta *Kegyelők* Gábor gróf v. b. t. t. egyesületi elnök elnöklése alatt igazgatóválasztmányi, utána pedig rendes évi közgyűlését. Az elnök kegyeletes szavakban emlékezett meg IV. Károly király elhunytáról. A közgyűlés tudomásul vette a fellépőbizottságnak az egyesület 1921. évi számadásairól szóló jelentését és megállapította az 1922. évi költségvetést. Tudomásul vette az egyesület 1921. évi működéséről és az 1922. évi működési programjáról szóló előterjesztéseket. Az egyesület alapszabályai módosították, új tagsági díjak állapították meg. Új igazgatóválasztmányi tagokul megválasztották: *Teleki Gyula* gróf (Soll), *Wekerle Sándor* (Dános) és *Györgyey Adólf* dr. (Tápiógyörgye). A GEOSZ végrehajtó-bizottságába kiküldettek: *Ráday Gedeon* gróf ny. belügyminiszter, *Staud Elemér* ny. államtitkár és *Zlinszky János* vármegyei főjegyző. Az egyesület május első felében kiadja rendes havi értesítőjét, amelyben a közgyűlés lefolyása, a fontos mezőgazdasági ügyek, a gazdasági egyesület jövő célja és rendeltetése bőven fog ismertetni. A vármegyei gazdasági egyesület, a gazdakörök, az egyesülettel együttműködő gazdasági egyesületek, községek, városok, az előjáróságok és a vármegye egész gazdaközönsége között a jövőben beható működést óhajt kifejtetni.

A Vasmegyei Gazdasági Egyesület a vármegyei gazdaközönségének nagy érdeklődése mellett f. évi március hó 28-án tartotta meg rendes évi közgyűlését. *Maróthy László* dr. elnök, főispán, megnyitotta beszédében farsadástól nem ismerő működésre és legszorosabb összetartásra hívta fel a gazdaközönséget, mert csak így lesz képes az egyesület eredményes működést kifejtani. *Masál Ernő* igazgatótitkár ismertette az egyesület 1921. évi jelentését, számadásait s az 1922. évi költségvetésirányzatot, melyeket a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vett. A közgyűlés elnökéül újul *Maróthy László* dr. főispán, földbírtokost, alelnökéül pedig szentmártoni *Radó Lajos* földbírtokost és *Masál Mihály* m. kir. gazdasági főtanácsos, uradalmi jószágigazgatót választotta meg. Egyhangúlag hozzájárult a közgyűlési választmány azon előterjesztéséhez, hogy az igazgatóválasztmányi tagok száma 5-ről 6-ra emeltesék fel s egyben megválasztotta a földbírtokos, bérleti, gazdasági és kisgazdatagok sorából az igazgatóválasztmányt. *Maróthy László* dr. újul megválasztott elnököt a vármegyei gazdaközönsége nevében szentmártoni *Radó Lajos* elnök, az Egyesület titkárának nevében pedig *Masál Ernő* igazgatótitkár üdvözölte, mely üdvözlésekre *Maróthy László* dr. válaszulva, megköszönte a vármegyei gazdaközönségének iránta megnyilvánult bizalmát. A közgyűlés után volt az Egyesület árusztályának, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté szombathelyi kirendeltségének ünnepélyes megnyitása, mely alkalommal a vármegyei gazdaközönsége teljes elismerését fejezte ki az egyesület elnökségének, hogy ezen a vármegyei gazdaközönségének érdekeire oly nagy fontossággal bíró intézmény megvalósítását sikerült keresztülvinnie.

A gazdaközönség köréből

Rokkantak kényszerelhelyezése.

Bernolák Nándor népjóléti miniszter ur, úgy látszik, szívében hordja a rokkantak ügyét. Kényszerelhelyezéseket hoz javaslatba, amiért halias közönségünknek kell nyilvánítanunk.

Az Alag-uton 900 rokkant került elhelyezés alá, ebből az ipar és kereskedelem 883 rokkantot helyezett el, míg a mezőgazdaság csak 17 rokkantnak adott foglalkozást. En, dacára, hogy rokkant vagyok, beismerem a földbírtokosok részéről azt, hogy ulti vehetik keserveinket figyelembe, mert a birtokreform őket is nehéz helyzet elé állította, mert nem tudják, mi maradt meg a birtokaikból. Mi nem vagyunk birtokszerezésre az ő birtokaikból. Csodálom, hogy valahány helyen parcellázásról van szó, a feliratkozásra először is a rokkantakat szólítják, holott szegény rokkantoknak eszük ágában sincs, hogy ők kisbirtokosok legyenek. Mi inkább foglalkozást, munkával megszoigált kenyeret kérünk és nem földet, alkalmazzanak bennünket azon a pályán, amelyre képeztük. Ha nem méltányolnak bennünket, mi rokkantok elvesztünk, mert nekünk

föld nem kell, hiszen mi a földművelésre jórészt képtelenek vagyunk, befektetésre nincs pénzünk. Így tehát föld igénylésével semmire se megyünk. Aki kisbirtokos akar lenni, az, ha van pénze, amúgy is vehet vagy bérelhet birtokot, de ne hivatkozzon reánk, rokkantakra, mert nekünk minden más kellhet, csak földbirtok nem. Ne higgyék tehát, hogy mi, rokkantak, kezdjük a földosztást. A napokban egy utazásom alkalmával volt szerencsém egyet-mást egy földbirtokossal a rokkantak viszonyairól beszélni, ki többek között mondotta, hogy nekünk, rokkantoknak, panaszolódni valóknak nem lehet, mert a földreformtörvény birtokossá tesz bennünket. Oh, jó uraim, mennyire félreértik a helyzetünket!

Nem akarunk mi földesurak lenni, csak hűséges munkások. A törvényadja üres jog helyett jóindulatot és pártfogást kérünk.

(Csillagutanya, Bihar m.) *Rapcsák Mihály*, hadisérült.

Kontarok a földreformban.

A földreform végrehajtása során felteszem azt a kérdést, miért nincsenek a földjuttatásoknál nagyobb tekintettel azokra, akiknek megvan a föld megmunkálásához a szakképzettségük, így miért nem részesülnek előnyben a gazdasági altisztképző-iskolát végzetek? Csenka-Magyarországon nincs annyi birtok, hogy mindenkinek jusson, kiváltképpen pedig olyanoknak, akiknek a gazdálkodáshoz fogalmuk sincs. Hiszen egyre azt hangoztatják, hogy a többtermeléssel lehet csak ezt a szegény országot kiemelni a sárból, ugyanakkor azonban kontaroknak adják a földet. Ha már a birtokokat feldarabolják, olyanok kapják meg, akik azt tökéletesen meg is művelik, különben már gazdasági ismereteket tanulni, ha ezt semmibe sem veszik.

(Gércze.)

Felcsi János, gazda.

Lapszemle.

(Szabadfoglalmat! — Földreform és bérletiszövetkezetek. — Kereskedők a nédlőcsomók ellen. — A tejkérdés. — Magyar-román gazdasági kapcsolatok. — A terménykivitel kérdése. — A New-York Herald róla.)

Az „Uj Barázda“ (április 25. száma) vezető cikkében (V. G.) a következőket írja: A merkantilisták táborában már is hallik olyan kijelentés, hogy vissza kell térni a maximális arany korzákához, amely párosulva a rekvirálással, oly szépen kiosalta a hombarokból potom árban a mezőgazdasági terményeket, hogy minél olcsóbb és minél sebérebb zsemlyéket kapjon a bérzeáner!

Legyünk résen! Itt vannak a képviselőválasztások. Az ígérettel nem kell megelégedni. Kötelező irást vegyünk attól, akinek a megbízólevél átadjuk, hogy a szabadforgalom feltélen hűbe lesz és semmi körülmények közt sem szavazza meg a forgalom megszerzését s bármely halóság igénybevételét, hogy a jogos magantulajdon szentségébe belemarkoljon.

Mert már is félrevertik a harangot, hogy négyezer korona lesz az új buza. Hat ki ennek az oka? A buza nemzetközi forgalmi cikk. A buza-nak 100 kilogrammja öt dollár! Hat ha Sváje itt Magyarországon veszi azt a buzát, amelyet New-Yorkból kell hozatni, csak természetes, hogy itt is megfizeti a newyorki arakat, éppen úgy, amint nekünk is, ha vesszük a távoli iparcikket, az ottani pénzértékkel keli érték megadunk. Minden téren óriási a drágaság. A merkantilisták azt kívánják, hogy igenis minden legyen drága, de a buza, amelyet magyar kéz, magyar földön termeszt, az kivételesen legyen olcsó, mert ez az — igazság!

Fogjunk össze mi magyar gazdák, ahányan csak vagyunk és mondjuk ki, hogy aki maudá-

tumot akar, az esküdjön rá a mi zászlónkra, amely a becsület, szorgalmas és hasznos munka mezején lobog s arra lemoshatlan betűkkel van ráírva a szabadforgalom!

A „Magyar Lloyd“ (április hó 22-i számában) *Korányi Frigyes* báró nyilatkozik a bérletiszövetkezetekről és a birtokreformról. Hangsúlyozza, hogy elsőrendű teendő a termelés fokozása. A mezőgazdasági termelés fokozása legintenzívebben a nagyobb és a nagybirtokok céltudatos és terszerű bevonásával lehetséges. A kisbirtokon a termelés fejlesztése hosszú időre terjedő szervező munkát igényel, melynek eredménye csak esztendőnk mulva mutatkozhatik. A nagybirtokos nincsen tájékozva, hogy birtokának melyik részét kell leadnia és így nagyobb beruházásokat sem eszközölhet. Ezért a birtokreform végrehajtása a nagybirtoknak is sürgős érdeke. A reform végrehajtását megnehezíti a szükséges tőke és a hitelhiány. Külföldi hitelre a mai pénzügyi viszonyok között nem számíthatunk. Ennek helyett részre nézve legalkalmasabb mód az igénylőknek szövetkezetekben való csoportosítása és az átadandó területeknek szövetkezetek által való kibérlése lenne. A bérösszegek legalkalmasabban buzamennyiségben lehetne megállapítani. Ennek a rendszernek előnye, hogy a birtokos nem egész sereg kisbérletivel állana szemben, hanem megával a szövetkezettel, amely több garanciát nyújt, mint az egyes bérlet és a bérletők meglévő tőkéiket nem lennének kénytelenek az ingatlan megvásárlására fordítani, hanem azt megfelelő felszerelés beszerzésére használhatnák fel. A szövetkezet útján megvalósíthatók bizonyos követelmények is, melyek a termelés előszerűségét és fokozását biztosíthatnák. Az OKH számos ilyen bérletiszövetkezetet szervezett, melynek a működése teljesen kielégíti a kisgazdákat és nagybirtokosokat is.

„Az Üzlet“ (április hó 23-iki száma) közli, hogy az OMKE április 20-án országos értekezletet hívott egybe, mely tiltakozott a behozatal gátló akadályok ellen. Az értekezlet követelte a vámfelpenzek revízióját, a közszükségleti cikkeknek a vámfelpenzek mai legmagasabb csoportjából való kivételét, a legmagasabb vámfelpenz olyan megállapítását, hogy az az aranyparitást meg ne haladja és a portorosei határozatok végrehajtását. Egyhangú követelése volt az értekezletnek az is, hogy az új vámtarifák kidolgozásánál ne csak az iparosok, hanem a kereskedők és fogyasztók érdekei is figyelembevételnek. Az összes szakmák előadói tiltakoztak a szövetkezetekkel szemben, konkrét példákat hozva fel arról, hogy akárhány esetben a vám meghaladja magának az árunak értékét is.

Az OMKE állásfoglalásához ugyancsak „Az Üzlet“ (április 25. számában) szatirikus megjegyzéseket tüz *Kadosa Marcel* dr. Elmocdja, hogy az OMKE országos értekezlete a vámfelpenzek ügyében valóban nagy fontosságú határozatokat hozott. A titkár ur kifejtette, hogy a kereskedelem hajlandó a fejlődéskepes iparoknak mérsékelt vámvédelmet nyújtani és az egyes cikkek behozatali korlátozásához is hozzájárult, most ennek a korlátozásnak az enyhítését igyekszik kivinni. A határozat aztán azt mondja: a vámfelpenz-rendeletben egyes cikkeket más kategóriákhoz, közszükségleti cikkeket pedig a legalacsonyabb kategóriákhoz sorozzanak és így tovább. Szóval, hogy a magyar kereskedelem hajlandó „mérsékelt“ vámvédelmet nyújtani. Szerző bejárta környékének kereskedőit és a tőlük kapott egybehangzó válaszok alapján tényként megállapította, hogy környékén a kereskedelem semmilyen mértékig sem járul hozzá a védővámokhoz és hogyba a titkár urat ennek a kijelentésére a kereskedelem feljogosította, akkor ennek okvetlenül más környékbeli kereskedelmek kellett lennie. A kereskedők tudják, hogy a „mérsékelt“ védővám forgalmi abszurdum. A vízáradás ellen kell egy bizonyos magasságu töltés és ha ilyen magasságu töltést emeltek, akkor az már a védelem szempontjából teljesen mindegy, hogy még tizenöt méterrel vagy tizenötöt méterrel magasabbra is építik. Ellenben ha alacsonyabb a kellelténel, akkor olyan, mintha semmi se volna. Ahelyett, hogy azokat a kereskedőket is, akik a szabadkereskedelem és vámvédelem elvével nem lévén tisztában, utánaszajkózzák

**MAGYAR NÁDKERESKEDELMI
ÉS IPARI R.-T.**
BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 20.

Vásárol: zöld nádat, teli nádat, pintérsást, kákát és gyékényt, szakkált. **Bérel:** füzfavesszőket és cirok-nádafterületeket és vállalja azok szak-szerű kezelését!

lábon, vagy levágva, továbbá

többéves szerződésel

az, újságoknak a vámvédelem igéit, éppen az OMKE világocitáná fel és tanítaná ki arra, hogy nincs mérsékelt vámvédelem a világon, mert ha a védelem elérte azt a pontot, ahol már védelem, akkor azontul már mindegy, hogy mekkora. „Mérsékelt” mértékben vámvédelmet komolyan annyi, mint teljes mértékben feladni a szabálykereskedelmét.

A „Virradat” (ápr. 23-iki számában) Pásmándy Dénes a tejkérdéssel foglalkozik és többek között a következőket írja: „Nem marad más hátra, mint újból hatóságilag meghatározni az élelmiszeik árát, mert utóljára is lehetetlen lesz Budapesten másképp a megélhetés. Azonban ne csak a közvetítő kereskedelmet szabályozzuk, de a termelőt is. Hozzá kell nyulni a lelketlen gazdához. Meg kell őt fenyegetni a rekvirálás-sal, illetve elrendelni ezt az eszközt is, ha tényleg nem lehet másképp letérni az árat.”

Áttérve a fővárosi tejáraknak 29 K-ról 24 K-ra történt felemelésére, így folytatja: „Alkalmam volt egy nagy tejkereskedővel beszélni, aki azt mondta, hogy ő azelőtt vidéki bérgazdász-gából (Páparól) több mint 1000 liter tejet szállított naponta Budapestre, most azonban csak 100-at, mert jobban értékesítheti odabaza. Egyszerűen vaját csinál a tejből. Kell 11-12 liter tej egy kiló vajhoz; ezt 400 koronájával adja el; megmarad a túró meg a savó. A tej árát csak a túróval a leszállításával lehet elérni. Szoros összefüggés van a kettő közt.”

A Virradatnak ugyanez a száma a tejkérdésnek szentelt a vezércikket is és ezt a következőképpen végzi be: „Hogy ha már mi felnőttek, nélkülözünk, de legalább a jövődó nemzedéket, a magyar kisdedeket, ne engedjük a tejspekuláns Heródesek mérszárszékére vitélni.”

Azzal az újabb irányzattal, amely a rekvirálás és maximálás már régen esődtől mondott fegyvereit akarja újból a gazdák mellé szegni, más helyen foglalkozunk. Itt csak azt emeljük ki, hogy a gazdaellenes hangulatok — mint ez a cikk is mutatja — éppen nincsen politikai pártállásokhoz kötve. A felemlített konkrét példa a legjobban igazolja, hogy éppen a fogyasztók érdekében kellett a pesti tejárakat emelni, mert különben a tejet vajjá és sajtá dolgoznák fel és nem jönne Budapestre. Irigyeljük ekkor a cikkíró tejkereskedőjét, aki 11-12 liter tejből tud 1 kg. vaját csinálni, mert még a külföldi legjelesebb tejgazdaságokban is igen jó eredmények tartják, ha 25 liter tejből tudnak 1 kg. vaját előállítani. A napilapokban azonban néhány liter tejjel nem érznek, a fogyasztók az ilyesmit nem veszik észre. Nem értjük a „túró leszállítására” vonatkozó fejtegetését sem, de az olvasók ezt is beveszik. Régi olvasunk azonban annyi tájékozatlansággal és a tárgyilagosság teljes hiányáról megirt közleményt, mint amennyit a tejkérdésről legutóbb a napilapok feltaláltak. Mindnek az iránya — ha a kifejezése enyhébb is — meggyezik abban, ha a termelési és forgalmazási költségek növekedése és főleg az állam drágítása következtében a termelők és kereskedők lépést igyekeznek tartani a pénz értékvesztésével; akkor ezek „tejspekuláns Heródesek, akik a magyar kisdedeket mérszárszékére viszik.”

A „Pesti Tőzsde” (április 20-iki számában) Vass Béla gróf, az erdélyi magyarság egyik kiváló vezére, foglalkozik a magyar-román gazdasági kapcsolat szükségességével. Cikkében rámutat arra, hogy a jelenlegi helyzetben úgy Romániát, mint Magyarországot egy nagy szláv tenger veszi körül és ennek folytatódó kitalakulása mindkét államot alamerüléssel fenyegeti. Szükséges, hogy a közös veszély ellen olyennemű meg egyezés létesüljön, amely a nemzeti torzalkodást kikapcsolja. A mai szomorú körülmények között, midőn a gazdák Erdélyben nem képesek saját gabonaszükségletüket sem fedezni, az állam érdekében kívánatos az, hogy Erdély, a védekezés eshetőségeinek ez a

szilárd bástyája, továbbra is védbástyája maradjon mindazon áramlatoknak, melyek a két szomszédállamot egyenlő veszéllyel fenyegetik. Erdélyt nem lehet és nem szabad zsákmányolni dobni a hiányosan mérlegelt nemzeti sovínizmusnak, mert ezáltal az állam saját életfeltételeit és ellenállási képességeit gyengítene meg. Szükséges, hogy a román és magyar, ez a két fajkonoktól elszigetelten élő és a közös veszély által egymásra utalt nemzet a létkérdés legfontosabb pillanatában kölcsönös jó indulat alapján meggyezzen, hogy védekezhessen. A gyűlölet mindig állambontó elem volt és megindadhatatlannak vélt állami szervezetekben is végzetes hatást gyakorolt. Hogy lehet elképzelni azt, hogy a mai szomorú körülmények között a gyűlölet istapolásával államokat lehessen alkotni?

A „Gabona és Takarmány Hírlap” husvéti számában Barcza Ernő dr. földművelésügyi miniszteri tanácsos, a miniszteri tárcaközi bizottság elnöke tollából nagyérdéki cikk jelent meg. A szerző kifejti, hogy a termelők egyre várják, a kereskedők pedig sürgetik a kivitel, míg a fogyasztói érdekeltség állandóan tiltakozik ellene. A termelők itthon el nem helyezhető feleslegük külföldi értékesítésével látják csak gazdaságuk jövendelmességét és a termelés fokozásához szükséges alapot biztosítva, a kereskedők pedig természetesen a legjobb értékesítési lehetőségektől várják a nemzetgazdaság részére is a legnagyobb értéket.

Ezzel szemben azt szokták hirdetni, hogy a kivitel a fogyasztók szempontjából káros, mert legfőbb oka a mezőgazdasági termékek áremelkedésének. Barcza Ernő dr. kifejti, hogy a drágaság nem a kivitelre vezethető vissza, hanem az árak alakulása az általános gazdasági viszonyokban leli magyarázatát. Majd a következőket írja:

A termelő, aki bármely mesterséges beavatkozásra éppen olyan érzékeny, mint bármely precíziós műszer, a kivitel elhárítása esetén azonnal változtatna gazdasági rendszerén. Olyan termelésre térne át, amely mellett faradozásért nem érné, jogos igényeinek kielégíthetése helyett, büntetés. A mostani termelési rendnek pedig fejlesztés helyett leépítése, a gazdaságok belterjességének fokozása helyett külterjes gazdaságokká való átalakítása nemesak a termelő egyensúlyi helyzetét ingatná meg, nemesak a gazdaságok terményeinek közvetítésével, feldolgozásával foglalkozók rendjét bolygatná meg, hanem a nélkülözés szomorú napjait virrasztaná a fogyasztókra is, akiknek gyűjtő neve alatt végül is egyesül a termelő és a nem termelő egyaránt.

Az árak alakulása nálunk azért hat aránylag a legnagyobb mértékben, mert az ország szétdarabolása folytán nálunk volt legkevésbé biztosítható a kereseti lehetőségeknek és a kereseti alkalmaknak az árak emelkedéséhez mért fokozódása s mert a bennünket környező államok elzárkózó gazdasági politikája következtében nálunk hiányzik leginkább az árak kiesérlődésében az egészséges verkeringés.

Súlyos gazdasági helyzetünkkel a céltudatos takarékoság és türelemmel, odaadással vezetett logintenzív munka vezethet csak ki. A munka, amely nap-nap után több és több szükségletünket mind jobban és jobban meghaladó olyan értéket produkál, ami mindenütt állandó kereslet tárgya.

S azon kell lennünk, hogy az ily módon termelt feleslegünk a lehető legkevesebb formával, a legjobb elhelyezési lehetőségek kihasználásának biztosítása mellett hagyassa el az országot.

A termelés belterjességének emelése mind több és több munkaalkalmat és kereseti lehetőséget nyújt. Emeli a termelést, kedvező eltolódást idéz elő a kivitel és behozatal arányában, aktívá teszi külkereskedelmi mérlegünket, bizalmat kelt

gazdasági életünkkel szemben, fokozza valutánk kedvező megítélését és szinte észrevétlenül visszahozza a oéihoz, amelyek elérésére törekszünk s ami egy gazdaságilag egyensúlyban levő, virágzó állam keretein belül mindenki részére, panaszatlan tisztességes megélhetést van hivatva biztosítani.

A „New-York Herald” március 27-iki számában másfóthasákos cikk jelent meg Mutschbacher Emil dr., az OMGE főtitkárja tollából. A cikk — amelynek a New-York Herald tekintélye és az a rokonszenves kommentár, amelyvel a szerkesztőség azt közreadta, nagy és magyar szempontból öröndetes jelentőséget ad — teljes alaposággal tárja az amerikai világlap olvasótáborára elé a trianoni szerződés végzetes következményeit, amidőn kimutatja, hogy ezen a szerződésen változtatni, Magyarország gazdasági megerősödését lehetővé tenni, nemesak Magyarországnak, hanem egész Európának érdeke. A szerző abból indul ki, hogy Magyarországot régebben Európa éléskamarájának nevezték és a magyar mezőgazdaság számos termékének világhíre, a világcapon nagy kereslete volt. A magyar mezőgazdasági termelés a fejlődésnek kedvező természeti előfeltételek közül csak az éghajlati viszonyok kedvező voltát nélkülözte, mindemellett a XIX. század közepe óta állandó fejlődést mutat és a jelen század első évtizedében elérkezett arra a fokra, amidőn a mezőgazdasági kultúra vívmányainak fokozottabb felhasználásával a belterjes gazdálkodás terjedésével terméshozamainak megsokszorosodását bizvást remélhette. A világháború azonban megakasztotta ezt a fejlődést, mert a háborús viszonyok a mezőgazdaságot java munkaserejétől és igaerejétől megfosztották, a talajról visszapótlására szükséges műtrágya-nyersanyagok, valamint számos más nélkülözhetetlen termelési eszköz behozatalát lehetetlenné tették. Az egyre emelkedő anyagárak a szükséges tatarozásokat is megnehezítették, viszont a külföldi közép-európai lakosság élelmezése valóságos rablógazdálkodásra kényszerítette a mezőgazdaságot a talaj termőerejének túlságos kizsákmányolásával és a felzárkózás szükséges utánpótlásának kényszerű elődázásával.

Ezután néhány jellemző vonással vázolja a szerző a Magyarországon végig söprő forradalmak, a bolsevizmus kihatásait a mezőgazdasági termelésre, majd néhány számadattal megvilágítja a megszálló oláhok zsákmányolásai okozta károkat. Ezután a trianoni szerződéssel végrehajtott országosonkítás végzetes gazdasági következményeit sorolja fel a cikk és kimutatja, hogy Csonka-Magyarország, amely legfontosabb nyersanyagaitól megfosztatott, csak egyes mezőgazdasági terményfeleslegeinek kivételéből remélhet olyan esereértékeket, melyeket nélkülözhetetlen és belföldön elő nem állítható iparcikkek beszerzésére fordíthat. Ha a háború és a forradalmak idejében kizsárolt földek termőereje helyre áll és a magyar mezőgazdaság termelőképessége fokozódik, ha végül sikerül leküzdenünk azokat a valóságos viszonyokat, mely jelenleg a többtermelés útjában állanak; akkor a magyar mezőgazdaság ismét kivitelképes lehet és hozzájárulhat a környező ipari államok élelmezéséhez. Ennek azonban előfeltétele a forgalom és árucere megindulása a környező államokkal és minden természetbeni jóvátételi követelés elejtése azzal a Magyarországgal szemben, melytől a trianoni szerződés következtén rendelkezési a világtörténelemben szinte páratlanul álló sarcolt vontak el amugy is területben s az elszakított területeken élő népességben, állatállományukban, természeti kincsükben és egyéb, alig felbecsülhető anyagi javakban.

A szerző az egész művelt emberiség figyelmét felhívja arra a körülményre, hogy Magyarország mezőgazdasági termelőképességének fokozása általános emberi érdek, mert egyrészt

A „ALIM” nyersolajmotorokból

hirneves még a következő típusokat szállíthatjuk azonnal budapesti raktárunkból:

Stabil (helyezkötött) 7 HP, 11 HP, 13 HP, Mobil (kocsira szerelt) 5 HP, 7 HP

Wohanka és Társa utóda R.-T. géposztálya, Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. szám.

csak virágzó mezőgazdaság biztosíthatja Közép-Európa szívében a nyugalmat, másrészt pedig a régi Magyar-Osztrák Monarchia egyes utódállamai fekvésükénél és egész gazdasági szerkezetükénél fogva is rá vannak a magyar föld termésére utalva. Ezenkívül pedig a magyar mezőgazdaság régi fejlettségénél és további haladásra való hivatottságánál fogva egyrészt természetesen előmunkása és terjesztője Kelet felé a mezőgazdasági haladásnak, tenyészállatok, nevesített vetőmagvak stb. odszolgáltatásával, másrészt pedig hivatott arra is, hogy egyes különleges terményeit, mint kiválóan finom lisztjét, elsőrendű hústermékeit, világhírű borát stb., továbbra is eljuttathassa a nyugati piacokra s ott azokért reá nézve nélkülözhetetlen ipari cikkek és termelő eszközöket vehessen cserébe.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület ünnepe.

A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület f. évi április hó 23-án délelőtt Békéscsabán az egyesületi székház nagytermében ünnepi diszközgyűlést tartott abból az alkalomból, hogy elnökét, *Beliczey Gézát*, a kormányzó ur Öföméltósága a m. kir. gazdasági főtanácsosi méltósággal tüntette ki. *Beliczey Géza* a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület elnöki tisztét két évtized óta tölti be és ezen idő alatt nevét a gazdasági mozdalmak kapcsán országsszerte is ismertté tette, önfeláldozó tevékenysége, a közügyekért való lelkesedése terelte reá a közvélemény figyelmét akkor, amidőn az OMGE elnöki székében bekövetkezett üresedés alkalmával erre a tisztségre *Beliczeyt* találta legméltóbbnak. Békésvármegye gazdaközönsége ünnepben részt kért Békésvármegye egész közönsége, mert benne tisztelik azt a férfit, aki a különböző és sokszor ellentétes gazdasági érdekek dacára is a vármegye társadalma minden rétegének kölcsönös megértését meg tudta teremteni. Ennek a kölcsönös megértésnek és bizalomnak képe a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület diszközgyűlésén is visszatükröződött.

A diszközgyűlésen képviseltette magát az OMGE *Mutschenbacher Emil* dr. ügyvezető-főtáskárral és *Fabricsius Endre* szövetségi titkárral, Békésvármegye részéről megjelent *Brandt Vilmos* dr. főispán, *Daimel Sándor* dr. alispán, *Konkoly Tihamér* dr. főjegyző, *Zöldy János* dr. vármegyei tisztifőorvos, Békéscsaba város részéről *Berthóthy István* polgármester, *Medovarsky Mátyás* főjegyző, *Kornis Géza* tanácsnok, *Holló György* a gazd. felügyelőség részéről, a Békéscsabai Kisgazdák Egyesülete *Maczák György* elnökkel, a Békéscsabai Kisgazdák Fogyasztási és Értékesítő Szövetkező *Zsilk András* elnökkel, Békés közönségi Kisbirtokosok Szövetsége *Monay Mihály* és *Berezi Gábor* elnökökkel, Orosháza közönség *Torkos Kálmán* főjegyző vezetésével, a Csorvásvidéki Gazdaszövetség *Geiszt Gyula* elnökkel, a Békés-Csongrádmegyei Gazdatiszti Kőr *Gramling Alajos* vezetésével, a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület választmányi tagjai teljes számban és számos gazda.

A diszközgyűlést választmányi ülés előzte meg, melynek befejeztével *Berthóthy István* igazgatóválasztmányi tag vezetésével az ünnepeltet küldöttség hívta meg a közgyűlésre. Az ünnepeltet a közgyűlési terembe léptekor a megjelentek felállva öltették. *Beliczey Géza* az elnöki székét elfoglalva, a közgyűlést megnyitotta, a jegyzőkönyv vezetésére *Sólyom Lipót* egyesületi igazgatót, hitelesítésére *Pfeiffer*

István tiszteletbeli titkárt kérte fel, majd napirend előtt *Almády Géza* igazgatóválasztmányi tag állott fel szólásra.

Almády Géza elismerő meleg szavakkal méltatta *Beliczey Géza* hazai mezőgazdaság felvirágoztatása körüli kifejtett érdemeit, melyek most a m. kir. gazdasági főtanácsosi cím adományozásával is elismerést nyertek. Rámutatott arra, hogy az ünnepelt megboldogult édesatyja ugyanily érdemeket szerzett, amelynek nyoma Békésvármegye történelmében sűrűn fellelhető. Felszólalása végén javasolta, hogy a közgyűlés *Beliczey Gézát* kiváló érdemeiért az egyesület örökös tiszteletbeli elnökévé válassza meg közfelkiáltással, érdemei a diszközgyűlés jegyzőkönyvében megörökíttessenek, a békéscsabai földművelésiskolánál *Beliczey* nevére alapítvány létesíttessék, a közgyűlés ez alkalommal az ünnepély jelentőségének emelésére más tárggyal nem foglalkozik, hanem annak folytatással tárgyalása jövő vasárnapra tűzessék ki, végül ezen alkalomból üdvözlője a közgyűlés *Mayer János* földművelésügyi minisztert, valamint az OMGE-t.

A lelkesedéssel fogadott indítvány elhangzása után *Daimel Sándor* dr. alispán üdvözölte az ünnepeltet, rámutatva arra a szoros kapcsolatra, amely a vármegyét az egyesülettel *Beliczey* elnök közreműködéséig folytán összefűzi.

Mutschenbacher Emil dr. az OMGE nevében üdvözölte *Beliczeyt* magas szárnyalású szavakkal, kiemelve, ha a nagy agrárcsaládban valahol házi ünnep van, az OMGE siet mindenkor az ünnepők sorában jelen lenni, hogy mint a család neosztora, legrégebbi egyesülete, a maga elismerésének koszoruját az ünnepelt lábai elé helyezze.

Több felszólalás és az ünnepeltet üdvözölő iratok felolvasása után, melyek közt *Somssich László gr.*, *Szekács Elemér*, *Szilassy Zoltán*, *Kovács Mihály* stb. üdvözlései voltak. *Beliczey Géza* megható szavakkal köszönte meg a bizalom és szeretet őszinte megnyilatkozását, ezután a közgyűlés az *Almády Géza* által beterjesztett indítványokat egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés után a Fiume szállodában 150 terítékes diszebed következett, melyen az első folközönséget *Beliczey Géza* a kormányzóra mondotta, utána pedig számosan köszöntötték fel az ünnepeltet.

VEGYESEK.

A szövetkezetek nagygyűlése és Horváth János dr. ünneplése.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége április hó 26-án kezdte meg IV. országos szövetkezeti kongresszusát. A szövetkezetek nagygyűlése meleg ünneplésben részesítette *Horváth János* dr.-t, magyar királyi gazdasági főtanácsost, a szövetkezeti eszme régi, lelkes harcosát. Az első napnak majdnem egész anyagát a salet, szivből jövő üdvözlések merítették ki, amelyet úgy az állami, mint a gazdasági érdekképviseletek és szövetkezetek vezetői tolmácsoltak. A földművelésügyi minisztériumot *Ferdinándy Bertalan* miniszteri tanácsos, a kereskedelmi minisztériumot pedig *Wimmersberg Frigyes* báró államtitkár képviselte. Megjelentek *Daranyi Ignác* dr., *Korányi Frigyes* báró és *György Endre* volt miniszterek, *Balogh Elemér*, *Meskö Pál*, *Förster Aurél*, *Wolf Károly*, *Tolnay Pál*, *Kegelevich Gábor* gróf, *Hlatky Lajos*, *Buday*

Barna, *Hajós Menyhért*, *Gaylhofer István* és még számosan a gazdatársadalom köréből. A kongresszust *Mailáth József* gróf elnök nyitotta meg, aki meleg és elismerő szavakkal méltatta *Horváth János*nak 40 esztendőszüneti működését. A megnyitó beszéd után *Horváth János* dr.-t küldöttség hívta meg s ezután kezdődött az elismerő szeretetteljes ünneplés, amely a fáradhatatlan szövetkezeti munka megbecsülése volt. *Horváth János* dr. hosszabb beszédében köszönte meg a szeretetteljes üdvözlést és beszédében hangzott, hogy a szövetkezetek vannak hivatva a különböző ellentétek kiegyenlítésére és a társadalmi egyensúly helyreállítására. Az ügyrend ismertetése után *Horváth János* dr. bevezető előadást tartott a kongresszuson napirendre kerülő fontos kérdésekről. A kongresszus első napjának következő pontja volt *Végh Jenő*nek előadása a hitel-szövetkezetekről és az értékesítésekről. Utána *Anderlik Ignác*, a „Hangya” igazgatója tartotta meg előadását a „Hangya” szövetkezetek szerepéről. Ismertette a szövetkezetek szerepét az értékesítés körüli és kifejtette, hogy az értékesítés főelve a termelés fegyverzettsége, rendezettsége. Az első nap 3-ik pontja *Betegh Péter* dr. előadása volt, aki a szövetkezetek szerepét ismertette a gyógyóvénnygyűjtés szolgáltatásban, majd *Tolnay Pál* m. kir. gazdasági főfelügyelő nagyhatású előadásban ismertette a tejszövetkezetek újjászervezését. A kongresszust 27-én folytatják.

Uj ügy- és személybeosztás a földművelésügyi minisztériumban. Egyes ideiglenes jellegű rendelkezésektől eltekintve, a földművelésügyi minisztériumban még ma is az 1918. évi január hó 1-ével életbeléptetett ügy- és személybeosztás van érvényben. Minthogy ebben különösen a háborús gazdálkodás következményeit tartották elsősorban szem előtt és mert az országnak időközben bekövetkezett megcsönkulása a földművelési államigazgatás terén is a legmesszebbmenő takarékoskodást tette parancsolóvá *Mayer János* földművelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztériumban folyó évi május hó 1-től számított érvénnyel új ügy- és személybeosztást léptetett életbe, amely a réggel szemben az osztályok számát ötlet apasztotta. Az új ügy- és személybeosztás a következő: elnöki osztály, főnök *Mayer Károly* dr., min. tanácsos; az ordészeti ügyek, főnök *Kaán Károly* helyettes államtitkár; a ménesbirtokok és uradalmak, valamint a lötenyésztés ügyei, főnök *Jaszszenszky Károly* báró min. tanácsos; az állategészségügyi és állatforgalmi ügyek, főnök *Pastner Alfonz* dr. miniszteri tanácsos; az állattenyésztési ügyek, főnök *Lickl Károly* orsz. gazd. főfelügyelő; a vízjogi igazgatási ügyek, főnök *Tahy Jakab* dr. helyettes államtitkár; a vízműszaki ügyek, főnök *Répássy Miklós* helyettes államtitkár; a mezőgazdasági munkás- és szociálpolitikai ügyek, főnök *Mayer Károly* min. tanácsos; a mezőgazdasági statisztikai és külforgalmi ügyek, főnök *Barcza Ernő* dr. min. tanácsos; a szőlészet és borászat ügyei, főnök *Mayer Henrik* orsz. szőlészeti és borászati főfelügyelő; a gazdasági szakoktatás ügyei, főnök *Brédl Sándor* dr. min. tanácsos; a mezőgazdasági kísérleti ügyek, főnök *Tóth Jenő* dr. min. tanácsos; a mezőrendőri, tagosítási, legelő- és vadászati ügyek, főnök *Tóth Elemér* helyettes államtitkár; a földbirtokpolitikai ügyek, főnök *Balázsovits Dezső* min. tan.; a kertészeti és méhészet ügyei, főnök *Gothárd Kálmán* dr. min. tanácsos; a közgazdasági ügyek, főnök *Ferdinándy Bertalan* dr. min. tanácsos; a mezőgazdaság fejlesztésének s a mezőgazdasági érdekképviseleteknek, vala-

Ipari és mezőgazdasági vállalatok telepein, raktáraiban stb.

patkány- és egérirtást

vállalunk évi általánosságért, teljes szavatosság mellett a Tenyészalvatváron méltó feltételt keltett

PERIRAT és PERIMUR

hészitményeink felhasználásával.

Emberre és a legapróbb háziállatra veszélytelen. Az irtást szakértő közegünk végzik, az eredményt állandóan ellenőrizzük.

Kérjen árajánlatot!

IMMUNITÁS R.-T.

orvosvegyészeti laboratórium

Budapest, IV., Párisi-u. 4.

TELEFON: 127-17. 2447

mint a gazdasági felügyelői intézmény ügyei, főnök Gally Kálmán min. tanácsos vezetése alá tartoznak; a minisztérium számvevősége igazgatói teendőivel Várady László dr. min. tanácsos bízott meg.

Az új ügy- és személybeosztás nem mutat nagyobb változásokat. A régi osztályfőnökök sorából sajnálattal látjuk Esterházy Jenő és Magyary Győző miniszteri tanácsosok távozását a szakoktatási, illetve kísérletügyi osztály éléről, akik más intézmények irányítására nyertek megbízást. A kísérletügyi osztály élére a gazdaságközösség régi ismerőse, Tóth Jenő, min. tanácsos került, akinek a számvevőségi osztályban eddig képviselői nyilhatott alkalmi ismert jeles képességeinek kifejtésére. A szakoktatási osztály új vezetőjét, Bredl Sándor min. tanácsost, a gazdaságközösségnek eddig még nem nyílt alkalmi közelebről megismerni, bizalommal fogadjuk őt is fontos állásában. Balásóvits Dezső min. tanácsos eddig is vezetői pozíciót töltött be a birtokpolitikai osztályban és érdemes működésével méltán részesült a főnökségre.

Kinevezés. A kormányzó a m. kir. földművelésügyi miniszter előterjesztésére Krenedits Ferenc miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki. Örömmel vesszük tudomásul ezt a kinevezést, mert a földművelésügyi minisztériumnak ez a kiváló tisztviselője különösen a méhészet fejlesztése érdekében kifejtett fáradságos munkásságával a gazdaságszolgálat elismerésére is sokszorosan részesült.

Nyugalombavonulás. A kormányzó, a földművelésügyi miniszter előterjesztésére, saját kérelmére történő nyugdíjaztatásuk alkalmával — szolgálatuk elismeréséül — Hoffmann Ede dr., miniszteri titkárnak, a miniszteri osztálytanácsosi és Scharff Gyula dr., miniszteri fogalmazónak, a miniszteri segédtitkári címet adományozta.

Házasság. Rege Károly dr., az OMGE titkára, április hó 22-én, d. u. 6 órakor tartotta esküvőjét a Kálvin-téri református templomban bányóci Végess Ilyvel, néhai bányóci Végess Sándor kolopfürdői földbirtokosnak és nejeének szül. krasznai Bogya Irmának leányával. Az OMGE tisztikara őszinte szerencsekívánatait tolmácsolja az ifjú párnak.

Halálozás. Nusztek Sándor, a sarkadi hitbizományi uradalom volt intézője, április 20-án életének 75-ik évében Gyulán elhunyt. A megboldogult földi maradványait április 21-én helyezték örök nyugalomra.

A felvidéki földbirtokreform. A Felvidéki Gazdasági Egyesület és a többi gazdaságszolgálati szervezetek Pozsonyban igen látogatott tanácskozást tartottak a földreform-törvényekhez szerkesztendő novella tárgyában. A gyűlésen a tulajdonosok, bérlők, munkások képviselői mellett részt vett a cseh földművelésügyi minisztérium kiküldöttje és a cseh és morva nagybirtokosok és bérlők érdekeinek képviselője is. Az értekezlet kimondotta, hogy a cseh földreform-törvényeket mielőbb behaló revízió alá veendőnek tartja. A földreform ellen nem foglalt állást, azonban követeli azt, hogy a földreform igazságos legyen, amelynél az érdekelt szakkörök a parlamenti tárgyalás előtt meghallgattassanak. Az értekezlet kimondotta, hogy a következő szempontokra kíván szívesen fektetni: A földtulajdonos a kisajátított területekért teljes kártalanítást nyerjen, a földbirtokosok jogosult legyen bizonyos föltételek és kautálék mellett birtokát vagy annak bizonyos részeit szabadkézből eladni. önálló gazdasági, valamint mezőgazdasági ipari tárgyakat a reform keresztülvitelékor kímélik meg, minden telekkönyvi társtulajdonos részére hagyják meg a törvényekben előírt birtokminimumot, amely minden esetben 250 hektár mezőgazdasági területre és további 250 hektár legelő- és erdőterületre, tehát összesen 500 hektárra terjedjen, bizonyos arányban a nagybirtokok is meghagyandók, az erdők államosítása

elejtendő, a bérlőket a földreform keresztülvitelénél kártalanítsák. A reform az összes gazdasági alkalmazottak, cselédek és munkások lét-föltételeinek biztosítása mellett viendő keresztül.

A földreform megoldása egy káptalani birtokon. Borsod megye, Szibalom községben van az egri káptalannak egy 1828 kat. holdas birtokos gazdasága, melynek üzemrendszerét 100 tehénes tejgazdaság, sertéshizlalás és cukorrépa-termelés főüzemi irányokhoz alkalmazzák. Habár a község kisgazdának határa 6316 k. h., a káptalan 1244 k. h. szántójából szabad egyezség útján már 1918. őszén osztottak ki nincselőnek kishasznóbérlőket és azt 1922-ben megújították, kibővítették úgy, hogy ma 400 nincstelen hadirokkant, hadiözvegy stb. mintegy 573 magyar holdnyi kishasznóbérlővel bír: hat évre szóló bérben. A bérletért magyar holdanként 50 kilogramm október 1-jei buza árát fogják fizetni és az adót. Alttalan egy holdasok a bérletek, de vannak három holdasok is. Kihasítottak még egy *vitellit* is 20 magyar holdon egy helybeli rokkantnak. Jelen év elején ugyancsak szabad egyezkedés útján 73 nincstelen kapott házhelyet, egyenként 400 négyszögönyi területen, (a 10 K.) A szegény emberek már hozzá is fogtak az építkezéshez, de faanyaggal nem segítheti őket a káptalan, mert az 1918-iki anarchia idején a birtok mintaszerű fasorait mind kivágták, elhordták és elherdálták: ebben azonban a szomszédok közseg is segítettek. Ma átkozza a nép az akkori tanácsadóit. Az uradalom cselédsége is Szibalom községből került ki, van éves cseléd 40 a 6 családtaggal = 240 lélek kap ellátást a birtokon. Egy-egy cselédnek az évi javadalmazása 300 K. évi fizetés, 2 magyar hold tengeri föld, 300 négyszögöl burgonyaföld, 4 hektóliter 1-ső osztályu buza, 16 hl. rozs vagy kétszeres, 3 hl. árpa, egy téli-nyári tehéntartás, egy koca-tartás szaporulatának nyári tartásával, 20 kg. só, egy szoba, konyha lakás stb. és szabad (galyfa) fűtés. A faluból szerződtek 40 pár aratót is: aratásért és cséplésért kapják a tisztán bemoert szenttermésnek 18-5%-át, hordási munkáért kapnak fél hold tengeriföldet és 200 □-öl burgonyaföldet, teljes termésével. Ezenkívül kapnak fél hold feles művelésű tengeriföldet. A szénakészítés munkáját is az aratók végzik és pedig az általuk lekaszált területnek egyharmad részén a kész szénatermés egyharmadát kapják, kétharmad rész szénafüvön végzett munkaért kapnak magyar holdanként 80 koronát. A 65 magyar holdnyi cukorrépa-terület megmunkálására 40 helybeli nő *semmát* is szerződtek havi 200 K. bérért és egy métermázsza buzáért. A község nincstelenek tehát mintaszerűen el vannak látva földdel, keresettel és munkával, ezen ősmagyar községben megnyugvás következett be, kivéve egy néhány munkakerülő maszlagolvasót, de áll meg néhány száraz kutagás a faluban, ahová esetleg a falu népe fogja felmagasztalni amugy régi matyómódon az okvetetlenkedő konkolyhíntőt.

A világ búzatermelése és szükséglete. A római Nemzetközi Földművelési Intézet statisztikai irodája kimutatta, hogy a búzakiviteli országok a saját maguk szükségletén felül 1922. január 1-én az új termésig 118 millió tonna búzafelhasználással rendelkeztek. Nem lehet megállapítani azon búzamegnyugvást, amelyre a behozatalra szorult országoknak f. é. július 31-ig szükségük lesz. Több országban a gazdasági és finansziális feltételektől függ a lakosság búzafelhasználásának a fedezése. Megállapítást nyert mindazáltal, hogy a behozatalra szorult országok búzatermelése 1921-ben jóval kielégítőbb volt az 1920. évi termésénél. (277 millió tonna 218 millió tonna ellenében.) Ehhez járul, hogy ezen országok búzabehozatala 1921. augusztus 1. és december 31. között 95 millió tonnára rugott (az előző évben ez a behozatal 82 millió tonna volt) és hogy 1921. január elsejétől június 31-ig a

behozatal 99 millió tonnát tett ki. Feltéve már most, hogy f. é. január 1-től június 31-ig a behozatal az előző év mennyiségét fogja elérni (nem számítva az 1921. évi többtermelést és behozatali többletet), a behozatal mennyisége a rendelkezésre álló kivethető feleslegről fedezetet nyerhet. A felhasználható búzafelhasználás ennek következtében teljes mértékben elégséges a behozatali országok szükségletének fedezésére. Valószínű az is, hogy a feleslegről 1922. augusztus 1. után még nagyobb mennyiségek fognak megmaradni. Tekintetbe véve a sokszor ellentmondó vetési jelentéseket és azt, hogy Oroszország a f. évben nem járulhat hozzá a világ-szükséglet ellátásához — ami részben Románia is áll — nagyon kívánatos, hogy ezen kivethető többlet minél nagyobb mérvű legyen.

Új állatkiállítási telep Berlinben. A német mezőgazdasági érdekeltségek részvénytársasági alapon új tenyészállatvásár és kiállítási telepet létesítettek. A telep méretei biztosítják azt, hogy nemcsak nagyobb méretű állatárverések és kiállítások rendezhetők, hanem hogy állandó, nagyobb méretű mezőgazdasági gépészeti kiállítás is létesíthető legyen. Ezzel azt akarják elérni, hogy a különböző állatkiállítások és árverések és más különböző ilyenmű alkalmak idején a gazdák egyidejűleg mindennemű mezőgazdasági gépet is beszerezhessenek és összehasonlíthassák a különböző gyártmányokat. A nemrég megnyitott kiállítási telep munkatervére a következő: A nagyméretű, állandó gépkiallítás tartása, ló, bika, szarvasmarha, kecske, juh és másfajta állatárverések rendezése, állat- és baromfikiallítások tartása, állatfeladások közvetítése, tenyészállatok behozatala és kivitele, ló- és kecsistornák rendezése.

Ismeretterjesztő előadások Jászberényben. A jászberényi földművelésiskola március hó 12-én fejezte be teli ismeretterjesztő előadásának sorozatát. Tartott 14 helyen 46-szor előadást, összesen 38 előadási órával. A 46 előadási órából 7802 garda hallgatta, akik egy előadásra átlag 169 hallgató. A 88 előadási órából a következő tárgyak adtak elő: Talajművelés 14, növénytermelés 13, istálló és multrágya 10, állattenyésztés 15, üzemtan 5, gazdasági fatenyésztés 8, gyümölcsfatermesztés 5, konyhakertészet 4, kisebb állatok tenyésztése 5, vegyes tárgyak 9 óra. A 46 előadás közül 38 vetített képektől kísérve adatot elő, egyrészt, hogy az oktatás lehetőleg szemléletes legyen, másrészt, hogy élénkebbé tétessék. A tantervezet akként rendezte az előadásokat, hogy azok a jövőben tovább fejleszthetők legyenek s e célból több évre szóló tervet állítottak össze. Ami az előadások látogatottságát illeti, az érdeklődés, kevés kivételtől eltekintve, öröndetes, amint azt az alábbi számok mutatják. Több esetben azért maradt a hallgatók száma 100-on alul, mert vagy a helyiség volt kicsiny vagy az előadás kihirdetése nem történt meg megfelelő módon. A látogatottság legnagyobb volt a tanyai központokon, ahol számos esetben a lakosság kérelmére kellett a tervezetnél több előadást tartani. A vetített képekkel való előadások rendkívül vonzótták a hallgatókat, azonkívül élénkebbé tette az előadásokat az, hogy több helyen énekek, szavalattal, földrajzi, történelmi és irredenta-előadásokkal tétettek változatosabbakká. Négy előadás a földművelésiskola tanuló ifjúságának dalköre szerepelt.

Permetezőöntözés az erdő és békásmegyéri kertészetekben. Az erdő kertészet r. l. Erdén 20 kat. holdon, a Trunkbahn, Wyss és Hage-féle békásmegyéri kertészet pedig 30 holdon kertészetükben a permetezőöntözést most rendezik be, amivel ezen a téren nálunk úttörő munkát teljesítenek. Különös érdeklődésre tarthat számot az erdő kertészet, mert egy részén az eddig gyakorlatban volt bolgáröntözést ezúton is folytatja. Ezáltal alkalom nyílik a két rendszer közvetlen összehasonlítására.

Ügyvédiroda megnyitása. Szent-Tedny Géza dr. nyug. pénzügyi főtanácsos, cseh megszállott részekben volt uradalmi és kir. kincstári ügyész, az OMGE tagja és régi gazdaságszolgálati Győrött, Vilmos-császár-ut 21. szám alatt, ügyvédi irodáját megnyitotta.

A „Herba“ című ipari, gyógy- és kertgazdasági növények termesztésével, gyűjtésével, feldolgozásával és értékesítésével foglalkozó szaklap, melyet Darvas Ferenc dr. m. kir. gazdasági tanácsos, a m. kir. földművelésügyi minisztérium Gyógy- és Ipari Növényforgalmi Iroda igazgatója szerkeszt, áprilisi száma most jelent meg rendkívül értékes tartalommal. A lap áprilisi számának főbb cikkei: Magyary Kossá Gyula dr. től: A hazai nő-

Német tenyésztők által nemesített hazai elszaporítású „SATOR“ védjegyű „eredeti“ (origina) **Petkusi őszi rozs és sárga zab, Schlanstedti őszi rozs és fehér zab, Eckendorfi őszi árpa, Heil-féle Frank őszi és tavaszi árpa, Viktória őszi árpa, Bavaria és Danubia tavaszi árpa, Leutewitz sárga zab,** valamint **Eckendorfi, Leutewitz és Heil-féle Remlingi takarmányrépamag-
őszi szállításra előjegyzéseket elfogad a**

„SATOR“ VETŐMAGÜZEM RÉSZV.-TÁRS. Ezenkívül forgalomba hozza a Bayer és Avenarius gyárak ismert és jól bevált **növényvédelmi szereit**, úgymint: Venetan, Solbar, Uspulan, Dendrin stb.

Budapest, IV., Kossuth-Lajos-u. 4., II. emelet.

Telefon: 28-36.
Sfrgnyadm: Satormag.

vények orvosi használata. Varga Ferenc dr.-tól: A kender természetese. Csonka Ferenc-től: A paprikának különféle fészekkel történt hamisításának kimutatásáról. Szabó Zoltán dr.-tól: A növények haszna. Szemere László-tól: Az ehető gombák gyűjtése, szárítása és értékesítéséről. A kertgazdasági rovatban az összes tavasszal történendő munkálatokról kisebb-nagyobb cikkeket közöl. Ezenkívül számos kisebb közlemény ékesíti a lapot. Érdeklődőknek mutatószámot szívesen küld a „Herba” irodahivatala, Budapest, VI., Izabella-u. 71.

Gyapjút legmagasabb áron értékesít 50% kamatmentes előlegnyújtással Párczer Gyula, Budapest, V., Honvéd-u. 38. Telefon 188-24.

„Kivagasló eredményt ér el, aki a kénmáját a szőlő és gyümölcsfák permetezéséhez a hozzávaló utasítás szerint használja”. Utasítást ingyen és bérmentve küld Mayerfi Zoltán permetezőanyag gyára Kecskeméti.

A 38 órás fennálló Fischer J. részvénytársaság azák- és ponyvagyarát Budapest, Mátyás-u. 31/33., mint a legbiztosabb és legjobban ajánljuk. Ponyvakészítő-Intézet.

Pénzügyi hírek.

A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár R. T. közgyűlése a múlt üléstől 7.038,940 koronát tevő tiszta nyereségéből az esedékes szelvénynek 15 K-val (71/100) való beváltását határozta el.

NYILTTÉR.

A részvényesek jogait nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Sertés- és juh-himlő ellen

biztos hatáson oltóanyag minden mennyiségben kapható

Dr. PÉCSI DANIÉL Oltóanyagtermelő-Intézetben, Budapest, Eskü-utca 6. Tel. 58-91

Patkány

egér, sváb, ruszni, csótány, poloska stb. Irtószerek. Békéltető anyag. RA:IN Laboratórium Budapest, Rottenbiller-u. 30.

Rézgálic, Raffia, Rézkénpor

arany éremmel kitüntetett szab. Balaton, továbbá Vermorel rendszerű és Colambus szőlőpermetezők, pálinkafűző- és mosógépek, vörösréz, kénporzó- gépek, szénkéne-gezőgépek és Texas kézi gabonadarátók a legolcsóbb gyári áron beszerezhetők: 1137

Szontágh Pál rézárugyár Budapest, IX., Üllői-utca 19. Tel.: József 99-44.

Most jelent meg!

Buday Barna:

TITKOK FÖLDJE

Regényes elbeszélés az ifjúság számára.

Hanusz László rajzaival

Ára bérmentes küldéssel 60 korona.

„Patria” r. t. könyvosztálya, Budapest, IX. kerület, Üllői-utca 25. szám (Köztelek)

Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága Budapest

VI., Vilmos-császár-utca 65. szám, I. em.

TELEFON: 107-84, 73-88. Sörgőnyelv: „MEGALÉR” BUDAPEST

Főnök és képviselők:

Wien: Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő Részvénytársasága, Wien, XI. kerület, (Niederwiesenthaler Allee) Ungarischer Landwirt, Sörgőnyelv: „MEGALÉR” Wien.

München: Ausländischer Viehverkehr-Gesellschaft m. b. H. Sörgőnyelv: „PECUS” München.

Gazdatársadalmi Intézmény

Foglalkozik:

Szarvasmarha, sertés, juh, ló, továbbá öltött árú adásvételével beföldön és kiföldön, bizományi értékesítéssel

ÁLLATSZÁLLITMÁNYOK CIMZEMDŐK:

Szarvasmarha, borjú és juhoknál: BUDAPEST — FERENC VÁROS — MARHÁVÁSÁRTÉR. WIEN, ST.-MARX. MÜNCHEN, VIEHHOF.

Sertésnél: BUDAPEST — FERENC VÁROS — SERTÉSVÁSÁRTÉR. WIEN, ST.-MARX. MÜNCHEN, VIEHHOF.

Huszállitmányok és öltött árú: BUDAPEST — KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOK. 355

Meghívásra szakértőket a helyszínre kiküldjük!!! Mindennemű állatkitvitelt a legelőnyösebben lebonyolítunk.

Budapest Székesfehérvárosi Kereskedelmi Zöld-ségárusító Üzeme (IX., Mátyás-utca 4.)

Elad néhány vagon etetésre alkalmas apró burgonyát 2837

EREDÉLŐVÉ NYÁRRA GŐZ- ÉS MOTOREK ALKATRÉSZ GYÁRA

TELEFON: 28-23. Budapest, VI., Lehel-utca 10. Sörgőnyelv: GÖZEKE

ELVÁLLALJA: gőzekék, valamint bármely rendszerű bilensekék szak-szerű javítását, ugyintén az összes kazánjavítási munkálatokat, főképp ujj tűzszekrények építését. 9332

Nagyobb tétel BUZA- ÉS ROZSTÖREK

préselve, vagonba rakva, fejmegységgel azonnali szállításra eladó.

Ripper Hugó, Budapest, IX., Erkel-u. 17. Telefonszám: József 133-91 és József 5-22.

Földbirtokok és bérletek

Közvetítés 1597

REALITAS

Részvény-Társaság, Budapest, Erzsébet-körút 27. sz. (Gambinus-ház.) TELEFON: József 121-93. Sörgőnyelv: Realitas Budapest

FOGAK

FOGHUZÁS, FOGTÓMÉS, MŰFOGAK, ARANY-KORONÁK és HIDAK, FOGSOROK.

Gazdáknak, gazdasági szakembereknek és gazdasági alkalmazottaknak nagy engedmény.

Vidékiek rendelése esetén külföldi elintéztetik.

R. MOLNÁR SÁNDOR fogorvos, Budapest, IX., Mészáros-u. 13.

VASÚTAT,

szabványos és keskeny nyomtávut, közhasználatra és magánüzemre

finanszíroz, tervez, épít, üzemben tart,

vasúti anyagokat, kocsikat, mozdonyokat és alkatrészeket szállít a 2204

Magyar Gazdasági és Kisvasúti Részvénytársaság

Budapest, V., Mészáros-utca 3.

Még kapható az 1922-ik évi KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR

Szerkesztő: SZILASSY ZOLTÁN gazdasági főtisztviselő, az OMGE. igazgatója

A gazdaközönség ezen közkedvelt naptárának hasznos nyelvi évfolyama teljesebb átdolgozva, sok új szak-közleménnyel bővítve és új beállításban jelent meg

Ára bérmentes küldéssel 77 kor.

Megrendeléstől az összeg előzetes beutalása ellenében a „KÖZTELEK” kiadóhivatalában és a „PÁTRIA” r. t. gazdasági irattárában, kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-utca 25.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét a budapesti

gyapju-aukciókra

melyek ezen év folyamán két sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Ezen immár 1894 óta fennálló intézmény a külföldi gyárosok és kereskedők feltétlen bizalmát bírja, kik jó és rossz konjunkturákban egyaránt rendszerint megjelennek és versenyük által kifejezésre juttatják az áru valódi napi értékét.

Mintegy ezen vevőközönség régi ismerője az egyes gazdaságok termékeinek, élénk figyelemmel várja, hogy mely tételekre számíthat az árverésen. A gazdaközönség érdekében fekszik tehát termelendő készletét mielőbb bejelenteni.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosításokkal szolgál a

Gyapjuárverési Vállalat vezetősége

a Magyar Általános Hitelbank gyapjuosztálya

Budapest, V., József-tér 3. sz. 2113

Kálmán és László

műszaki kereskedők

Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám. Telefon: 112-74.

GÉP- ÉS HENGEROLAJ, USZÓ KOCSIKENŐCS, GÉPZSIR, SZERSZÁMOK, SZERSZÁMGÉPEK, BENZIN, PETRÓLEUM.

Lokomobil-

javításhoz

Gőzeke-

szükséges

Cseplőgép-

anyagok

Kazáncső

Feszmerők

Csapok

Vízátvitel

Tömítések

Golyócsapágyak

Gépszijak

Szűrészek

Gyanta

Dobosin

Dobbetöltő

Rostalemez

Csapágyfém

Forrasztó

Zsak és ponyva

Láncok

Vasárak

Csavarárak

BENZIN, PETRÓLEUM.

rozsa
őszi
zab,
gy-ra

venarius
teljes
spulint,
2482

NYILTTÉR.

Magyar Mezőgazdák Szövetsége

Most jelent meg!!
Végrehajtási rendelet a
vagyonváltás II. törvénye
 tárgyában különös tekintettel az 1000 holdon felüli földbirtokra.
 Összeállította: **Károly Rezső dr.**
 min. tanácsos, az Orsz. Mezőg. Usoni Intézet igazgatója
Ára bérmentes küldéssel 76 K

Vagyonváltás II. törvénye
 (Ingatlanok, felszerelési tárgyak és egyéb jószágok vagyonváltásáról)
Károly Rezső dr. magyarzataival
Ára bérmentes küldéssel 192 K

A két mű együtt megrendelve, bérmentve 260 K

„PÁTRIA” r.-t. Könyvkiadó
 Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Termények értékesítését,
 mindennemű vételi és eladási megbízást legelőnyösebben vállal:
Köllő Gábor
 Áru- és ingatlanforgalmi irodája, Import-Export
 Budapest, VI., Nagymező-u. 22-24., I. 2.
 Telefon: 75-87. Sürgőnyim: KÖLLŐ GÁBOR BUDAPEST.

KERESKEDELEM, TÖZSDE

Gabona.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaosztályának jelentése.)

Az elmúlt hét folyamán egy kenyérmagvakban, mint egyéb terményekben mindvégig csak igen mérsékelt forgalom fejlődött ki. Rozs kivételével, melynek ára néhány napi szállárulás után szintén csökkent, a termények — különösen pedig a zab és köles — ára esett.

Április hó 28-án, budapesti paritásában, 100 kg.-ként, a következő árakat jegyezték:

Tiszavidéki buza	3175-3210	K
Pestmegyei buza	3175-3200	"
Fejérmegyei buza	3175-3200	"
Rozs	2550-2475	"
Takarmányárpa	2350-2450	"
Sérárpa	2500-2550	"
Zab	2300-2350	"
Tengeri	2950-2975	"
Köles	2600-2700	"

Liszt, őrlemények és abraktakarmányok.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége Gabonaosztályának heti jelentése.)

Nyugodtabb irányzat mellett mérsékelt a forgalom. Kg.-ként a következő árakat fizetik: Nullásliszt 46-47 K., főzöliszt 40-42 K., 6-os kenyérliszt 34-36 K., 7-es kenyérliszt 28-30 K., 8-as takarmányliszt 18 K., nullás rozsliszt 36-37 K., 1-es rozsliszt 32-33 K. Korpaüzlet szilárd, 100 kg.-ként: 1650-1675 K.-t jegyeznek.

Vetőmagvak.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége vetőmagosztályának jelentése.)

Lóheremag Nyersáru elbányagolt. Államilag ólomzárólt fehérbárcás lóheremag 27,000-28,000 korona s piros bárcás lóheremag 23,000-24,000 koronát jegyez. Lucerna-

mag. A kivitel jelenleg csaknem teljesen szünetel. Ólomzárólt áru forgalmi ára: fehérbárcás 17,500-18,000 korona, piros bárcás 16,500-17,000 korona. Muharmag. Kínálat alig fordul elő. Irányzata szilárd, Köles. Vetőmagnak alkalmas minőség keresett. Ára változallan.

Árak nyersáruért 100 kg.-ként:

Lóheremag, nagyaránkás, nem tisztítható	11000-13000	K
Lóheremag, nagyaránkás, tisztítható	17000-19000	"
Lóheremag, nagyaránkamentes	19000-22000	"
Lucernamag, nagyaránkás, nem tisztítható	10000-11000	"
Lucernamag, nagyaránkás, tisztítható	12000-13000	"
Lucernamag, nagyaránkamentes, világos színű	13000-14500	"
Mák	20000-22000	"
Cirokmag	1900-2000	"
Napraforgómag	2000-2100	"
Lenmag	5600-5800	"
Kendermag	4000-4200	"
Tavaszbükköny	---	---
Muharmag	3800-3900	"
Viktóriaborsó	2500-2600	"
Csillagfűrt	2600-2700	"
Köles	2700-2800	"

Takarmány.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaosztályának jelentése.)

Szénában és szalmában a kereslet élénk volt. A budapesti piacon fizettek métermázsanként:

Prima szénáért	1000-1050	K-1
II. rendű	820-870	"
Hansági szénáért ab állomás	850-880	"
Tiszavidéki szénáért ab állomás	950----	"
Muharért	1230-1260	"
Lucernáért	1120-1180	"
Szalmaért	460-480	"

Borja és juh.
 A budapesti szurómarhacására felhajtottak április hó 21-én 269 drb., április 23-án pedig 680 drb borjút, melyek 92-112 K. között cseréltek gazdát.

Budapesti sertés vásár.
 (A Magyar Mezőgazdák Szövetsége sertésosztályának jelentése.)

A ferencvárosi vásáron a felhajtások körülbelül a multheti felhajtások mennyiségének felének meg Ennek dacára a hét közepén erős ellanyhulás mutatkozott, minek következtében különösen könnyebb sertésekben lényeges áresés érezhető. Árak: prima urasági 138-140 K., prima szedett 134-136 K., közép 126-130 K., könnyű 95-110 K., öreg urasági 120-125 K., öreg szedett 100-110 K. Zeir ára nagyban 180-185 K., szalonna 185 K. Sovány-sertés irányzata nyugodtabb, nehéz 100 K., könnyebb 85-95 K.

Nagytétényi kiviteli sertés vásár.
 (A vásárhoza jelentése.)

A nagytétényi kiviteli sertéspiacon a vásár még mindig szünetel, felhajtás egyáltalán nincs.

Szarvasmarha.
 Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Részvénytársasága budapesti vásártéri jelentése.)

A f. hó 23-iki, hétfői, pótvásár összfelhajtása 1600 drb volt. Külföldi érdeklődés hiányában és a nagy felhajtás miatt, a vásár irányzata lanyha és árak átlagban 5-8 koronát estek. A f. hó 27-iki, csütörtöki felhajtás 1700 darab volt. Román marha iránt a kereslet élénkebb, mit után azok kivitele lehetséges, a belföldi áru azonban nagyon lanyha és azok árai átlagban ismét 10-15 K.-t estek. Vidéki vásárokról beérkező jelentések szerint az érdeklődés leginkább erdélyi származású fehér jármos-ökrök iránt mutatkozik és azok árai ab Budapest, Tenyészállatvásártélen, 130-140 koronáig emelkedtek. Tehének, úszók árai a vágóállatok rohamos áresésével kapcsolatosan szintén csökkentek.

Budapesti vágómarhavásár.
 1922. április 24.

Felhajtás 611 darab magyar, 939 darab román, összesen 1550 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 153 darab magyar és tarka ökr, 391 darab magyar és tarka tehén, 769 darab román ökr, 118 darab román tehén, 63 darab magyar bika, 12 darab román bika, 4 magyar bivaly, — darab román bivaly.

Minőség szerint: 3 darab elsőrendű hizott bika, 59 darab középminőségű bika, 13 darab alárendelt minőségű bika; 6 drb elsőrendű hizott ökr, 902 drb közép minőségű ökr és 18 darab alárendelt minőségű ökr; — drb elsőrendű hizott tehén, 520 drb középminőségű tehén, 29 drb alárendelt minőségű tehén és 4 rugott.

Az irányzat vonatott volt s a román származású marhák ára 3-4 K.-val, a belföldiek pedig 5-7 K.-val olcsóbbodtak. További intézkedésig a belföldi származású vágómarhák külföldre nem szállíthatók.

Eladatlanul vágóbídi vesztégvásárra 13 darab. Következő árakat jegyezték, kilogrammonként elősúlyban:

Bika jobbminőségű	78-105	K, kiv. 125 K
silányabb	57-78	"
Ökr jobbminőségű	82-116	" 130
közép	56-80	"
alárendelt minőségű	37-54	"
Román ökr jobbminőségű	90-115	" 120
silányabb minőségű	74-85	"
Tehén	60-100	" 118
Bivaly	35-52	" 60
Növendék	38-57	"
Kicsontozni való	33-35	"

Budapesti lóvásár.
 (Kredeti jelentés a „Köztelek” részára.)
 1922. április 27.

Eladott	Árak
Jobb minőségű hátasló és csikó	4 drb 2400-3300
Könnyű kocsló (jukker)	43 " 3000-7000
Igás kocsló (nehéz nyugati fajta)	34 " 17000-64000
Igás kocsló, (könnyű)	95 " 11000-31000
Szamar	3 " 4000-6500
Öszvér	6 " 5500-25000
Alárendelt minőségű	145 " 2200-18500
Vágó	107 " 1000-14000
Összesen	437 drb.
Eladatlan maradt	855 drb.
Felhajtatott	1292 drb.

Irányzat: lanyha. Székesfehérvári vágóra vásároltak 99 darabot Vidéki vágóra vásároltak 8 darabot.

Wieni vágómarhavásár.
 (Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Részvénytársasága wieni marhabizományi osztályának jelentése.)

A f. hó 24-iki hétfői, fővásár összfelhajtása 2606 darab volt. A vásár irányzata rendkívül élénk volt és árak átlagban 2-300 K.-val drágultak. A folyó hó 27-iki, csütörtöki, pótvásár felhajtása 1799 drb volt. A vásár irányzata ellanyhult és árak 100 K.-val olcsóbbak; extrém ökr 1700 K.-ig, extrém tehén 1400 s bika 1400 K.-ig.

Wieni sertés vásár.
 (A Magyar Mezőgazdák Állattérkeztető Részvénytársasága wieni sertésbizományi osztályának jelentése.)

A folyó hó 27-iki, keddi, sertés vásár felhajtása 1705 darab volt. A vásár vonatott irányzat mellett folyt le és kötések a következők: I. rendűnél 2650-2700, kivételesen 2800 o. K., közép 2600-2650 o. K., öreg 2300-2600 o. K., szedett 2500-2700 o. K., hussertés 2300-2400 o. K. volt. A f. hó 27-iki csütörtöki sertés vásár felhajtása 300 drb volt. A vásár irányzata és árak változatlanok.

Külföldi állatvásárok.

Zágrábi állatvásár. Árak kg.-ként Jugoszlav koronában: ökr, elsőrendű 55-60, másodrendű 40-50. Sertések, hussertés 60-66, hizott sertés 60-65 ja. K. A szarvasmarhák változatlanok, a sertésárak állandóan emelkednek.

Prágai marhavásár. Az árak cseh koronában és kg.-ként: ökr 850-950, bika 1050-1150, tehén 8-950, borjú 10-1250 cs. K.

Ha biztos védekezést akar,

VINOL-lal permetezze szőlőjét

50% költség- és munkamegtakarítás.

Felvilágosítást ad: **Nemzeti Közgazdasági r.-t.**
 Budapest, IV. kerület, Váci-utca 31-33. szám.

Tej- és tejtermékek.

(A Budapesti Központi Tejcsernok R.-T. jelentése.)

A Központi Tejcsernok jelentése szerint a tej és tejtermékek ára a múlt hét óta változatlanok.

Baromfi és tojás.

Árlisták kicsinyben a budapesti vásároknál 1922. április hó 28-án.

Csirke, élő, rántani való párja 280-500 K., sütnivaló, párja 500-600 K. Kacska, liba tiszt. hiz. kg.-ja 220-250 K., Tyuk élő, párja 600-800 K. Tojás darabja 5-8 K.

Zöldségfélék és gyümölcs.

Vásároknál kicsinyben a budapesti vásároknál 1922. április hó 28-án.

Sárgarépa I. r. kg.-ja 80-100 K., II. r. kg.-ja 50-70 korona. Petrezselyem I. r. kg.-ja 70-80 K., II. r. kg.-ja 40-55 K. Zeller kg.-ja 45-50 K., zeller drb.-ja 22-35 K. Kalaráb kg.-ja 30-40 K. Vöröshagyma makói kg.-ja 85-100 K., közöns. kg.-ja 50-70 K., egyptomi kg.-ja 35-95 K. Fokhagyma kg.-ja 35-60 K. Céklerépa kg.-ja 15-24 K. Kelkáposzta kg.-ja 35-50 K. Paraj tiszt. kg.-ja 40-55 K., gyökeres kg.-ja 20-30 K. Saláta I. r. drb.-ja 10-18 K., II. r. drb.-ja 8-7 K. Kalaráb új. drb.-ja 30-40 K. Spárga szőlő kg.-ja 100-120 K., közép kg.-ja 70-80 K., levesnek való kg.-ja 40-60 K. Sóska kg.-ja 20-30 K. Savanyított káposzta kg.-ja 22-50 K. Alma faj kg.-ja 160-240 K., köz. kg.-ja 100-140 K. Dió kg.-ja 120-130 K.

Nyersbőr.

A budapesti bőrvásáron legutóbb fizettek kg.-ként marhabőrért 100-110 K.-t, borjubőrért 210-225 K.-t. Szegeden a múlt héten marhabőrért 85-100 K.-t, borjubőrért 230-235 K.-t, juhbőrért 55-67 K.-t kg.-ként. A bécsi nyersbőrpiacon még mindig meglehetősen nagy a csenesség. Árak: Marhabőr 950-1100 K. kilónként, darabonként pedig lóbbőr 220 cm.-en felül 12,000-14,000, borjubőr 10,000-11,000, kecskebőr 3500-3800, prima gapyas juhbőr 2000-2200, nyírott 1800-2000, cipőnek való gidabőr 700-800 osztrák korona.

Zsiradék és faggyú.

A budapesti vágóhídon nagyban a serleázsírért 185-190 K.-t, szalonnáért 165-170 K.-t, faggyúért 80-110 K.-t fizettek kg.-ként. Berlinben az irányzat tartózkodó és csendes volt, a pure lard szalonnáért 87 K.-t, az amerikai hátszalonnáért, vastagság szerint, 76-98 K.-t fizettek kg.-ként.

Gyapja.

Az elmúlt hét folyamán nem volt lényegesebb forgalom, miután ugy a termelők, mint az e-ádók tartózkodnak a gyapjú eladásától, illetve vételétől. Ára kilogrammonként minőség szerint 240-280 korona.

Bor.

(A Magyar Masógaadók Szövetkezetének dorétközötti országnak jelentése.)

Az üzlet valamivel csöndesebb. A korona árfolyamának folytonos emelkedése befolyásolja boraink külföldi versenyképességét és ennek folytán nagyobb kötések nem jöttek létre. Ugy látszik, hogy az osztrák aranyvám kb. csak május közepén fog életbelépni és ezért Ausztriába még mindig szállítanak bort, dacára annak, hogy Bécsben majdnem már olcsóbban lehet magyar bort vásárolni, mint nálunk. A termelők még mindig tartják azokat a magas árakat, amelyek az utóbbi időben mutatkoztak élénk kereslet következtében kikerülő szőlőszőlők.

Budapesti értéktőzsde.

(1922. április 26-án.)

Valuták:	Záró ár.	Külföldi váltók:	Záró ár.
Arany 20 frank	3025	Amsterdam	293
1 angol font	---	Berlin	279
1 am. dollár	770	Prága	1522
100 szokol	---	Olasz	---
100 frank	7175	Svájc	15200
100 márka	284	Newyork	780
100 líra	4125	Krisztiania	---
100 svájci frank	---	London	3420
100 p.-rubel	51 1/2	Kopenhága	16300
100 rom. lei	362	Stockholm	---
100 cs. korona	1515	Bécs	9 1/4
100 k.-dinár	1102	Zágráb	279
100 lengyel márka	---	Páris	7175

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Tejpor. Magyarország meg nem szállott területén tejpor készítésére egyedül a budapesti „Központi Tejcsernok Szövetkezet” van berendezve. A tejszűke m.a.t. azonban már több év óta nem gyártanak tejpórt és a raktáron volt készlet is már régebben elfogyott. Nagyobb tételek, tudunkkal, ezidőszent nincsenek Budapesten. Hirdetés útján talán még lehetne külföldi gyártmányokból kisebb mennyiséget felkutatni. Tejkonzervállással (tej és tejszín sterilizálásával) a budapesti „Központi Tejcsernok Szövetkezet” és a „Tejkitvíteli Társaság” Csurgón (Somogy megye) foglalkozik. F. O. dr.

K. L. dr., Marcali. A lóval csak körülbelül félannyi fehér mustárt ajánlatos etetni, amennyi herét vagy luernát szoktunk neki adni, mert előbbiben sokkal több a víz, mint utóbbiakban, a bőségesen etetett tuivizenyös takarmányok pedig petyitlik a ló szervezetét és hasmenést okoznak. Ezért körülbelül egytizedannyi súlyu szalmával

cél szerű a fehérmustárt összerázni vagy még jobb mindkettőt megszecskezva jól összekeverni. A mustártetést továbbá már a virágbimbók kifejlődésekor kell megkezdeni és csak java virágzásig folytatni, mert azután gyorsan fásul, leveleit hullatja és mustárolajat fejlesztő becéi emésztési zavart okozhatnak. A javavirágzásig fel nem etethető mustárból a zabosbukkónnyal egyenértékű széna készíthető, de ha azt az időjárás lehetővé tenné, be is savanyíthatjuk, csak hogy ezt a takarmányt már csak a marhával és sertéssel tanácsos etetni. Cs. I.

Lipizai lovak nagyon sokféle okból sántíthatnak, amire nézve felhívjuk becses figyelmét lapunknak 1921. évi 3. számában „A sántaság okai” címen megjelent közleményre. Amíg a sántaság oka nincsen pontosan megállapítva, gyógykezelésére sem lehet utbaigazítást adni, a sántaság otát pedig egyes esetekben csak speciálta tudja megállapítani, de csakis akkor, ha a beteget személyesen vizsgálhatja meg, levélben leírt tünetek erre nem elegendők. Legelőszertűbb volna felküzdeni a lovat a budapesti állatorvosi főiskola sebészeti klinikájára. B. M. dr.

HALTENYÉSZTŐ és HALKERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V., BÉLA-U. 8. Telefon: 79-46.

Elvállalja lógazdaságok létesítését, kezelését. Elad saját kőismert régi kipróbált tenyésztéséből származó elsőrendű **tenyészanyagot**. Halterméseket megvesz, avagy bizományban, értékesít belföldön és régi külföldi szervezete útján is, a legelőnyösebben saját vasuti kocsiállomásán halszállítást vállal. — Termelési hitel nyújt. 2509

Az Állami Ojtóanyag Termelő
pontos címe:
Budapest, VII., Hungária-körút 244. sz.
Sürgőnycim: Államajó Budapest. Telefon: József 89-52.

TERMELI: Lépfeneellenes I. és II. ojtóanyagot. Lépfeneellenes szérumot. Sertésorbóncellenes I. és II. ojtóanyagot. Sertésorbóncellenes szérumot. Vegyes ojtóanyagot (két ojtás). Sertésorbóncellenes szérumot. Sercegőszögellenes I. és II. poralaku ojtóanyagot. Boromfikoleraellenes szérumot.

Sürgőnycim: Államajó Budapest. 2510. Telefon: József 89-52.

Munkaruhák
gazdaságok és üzemek részére

olcsó katonaing, alsónadrág zsák
ördögbor- és zeugnadrág ponyva
kék gépészruha lótararó

kocsisruha, libéria, disz-szűr
legelőszertűbban kaphatók:

Gutmann J. és Társa
Budapest, VII., Rákóczi-ut 16.
TELEFON: József 120-42 és József 130-05.
Kiváratra árajánlat. 2140

VIDÉKI HÁZTULAJDONOSOKNAK
gázvilágítótelepeket, fürdőszoba- és vízvetékkerendezést

előnyös árban készít és szerel 2029

Gergely Testvérek, Budapest, VII., Hernád-utca 39/a

Keresünk 50 holdtól 200 holdig, 200 holdtól 600 holdig, 600 holdtól felfelé bármilyen nagyságu birtokokat.

Vételek finanszírozását eszközöljük. Tőzsdéi megbízásokat legelőszertűbban módon fogantostunk. Schwarz Gusztáv banküzlete, Budapest, V., Vörösmarty-tér 6. (Gizella tér.) 2678

A lizstharmit és firtperonoszpóra ellen egyetlen bevált szer a jó rézkénpor

Eladása a Magy. kir. Földmiv. Miniszter 36111/922. sz. rendeletével engedélyezve

Ára kötelezettség nélkül
50 kilogrammos zsákban, csomagolás nélkül, kg.-kint K 64.-
5 és 10 kilós postacsomag csomagolással együtt, kg.-kint K 68.-
kapható a 2630

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Mangalica tenyészanyag
az ideai tenyészállatkiállításokon többszörösen első díjakkal kitüntetett törzstenyészetből etadó és pedig: 50 drb 1/4-éves tenyészkan és 60 darab 1/4-éves tenyészkeca.

Előzetes értesítésre Szerencs vagy Tarczal állomáson kocsi vár. Dr. Csobaji Gyula gazdasága, Tarczal. 2507

FÁVAL égetett legelőszertűbb MÉSZ permétezéshez, építéshez, 2627 meszeléshez
kiadás, kömentes

PALLOS ÉS PERELIS építőanyagkereskedelmi és ipari r.-t.
Budapest, IV., Deák-Ferenc-utca 17. szám.

HUNGÁRIA SZÉRUMMŰVEK R.-T.
BUDAPEST, VI. SZONDY-UTCA 76.
TELEFON 147-97. Sürgőnycim: HUNGARIASERUM

Termeli az állatorvosi gyakorlatban használatos összes védőoltóanyagokat és szérumokat. Államilag kipróbált **sertéspestis ellenes vérsavó** minden mennyiségben kapható. Sertéspestis ellenes anyagunk tiszta, centrifugált vérsavó. Nem tévesztendő össze a defibrinált vérrrel. 26% Kérjen azonnal prospektust!

Külön diagnosztikai osztály.
Díjtanulán körmegeállapítás. Díjmentes felvilágosítást nyújtunk minden szakésrdésben.

KEMNA gőzekegarnitúrához
6-vasu billenőekét
 keresünk megvételre. **MAGYAR FÖLD R.-T., Budapest, V., Mérleg-utca 3. szám.**
 Telefon: 76-60. 1444

Tökéletes cséplés csak a szabadalmazott
dobkosárbetételeim
 alkalmazásával, mert csak ennek segítségével lehet a kalászból a gabonát az utolsó szemig kiépelni.

 Raktárról, postán is azonnal szállíthatom: **KEMÉNY MANÓ** gazdasági cikkek szaküzlete **BUDAPEST, V. kerület, Rudolf-rakpart 8. szám.**

KOLLARIT-BŐRLEMEZ
GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMOK BEFEDESÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A LEGALKALMASABB
 GYÁRTJA: **EGYESÜLT, UJPEST ÉS MONFALCONE VEGYÉSZETI GYÁRAK KOLLAR MIKLÓS ÉS BREITNER.**
 Közp.iroda: **BUDAPEST, VI. Bajza-utca 28.**
 Csak az a valódi Kollarit-bőrlemez, melynek lekeresésénél címkevel vannak ellátva. Utánzókat ne fogadjon el!

ROSETH GYULA magkereskedő, **BUDAPEST, V., Katona-József-u. 41.**
 Sürgőnytele: **ROZULA** **VESZ és SZÁLLIT** mindenféle gazdasági vetőmagvat **Telefon: 83-06.**

Kocsidrucarnok Szövetkezet
 Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51.
 Telefon: József 6-18. 1256

Vörösréz pálinkafőzőüstök
 minden nagyságban raktáron. Hékoedeli minőség. Megrendelésre bármilyen kivitelben készült vörösréz üstöket mosó- és tekvényfőző.
Málbé András rézműanyagára, Ujpest, Károlyi-utca 11/a. 2117

GŐZEKEKÖTÉL
 a legjobbat legjobban HEGEDŰS JÓZSEF okl. gépész-mérnök Budapest, IV., Papnövelde-utca 1. sz. TELEFON: 99-86. 2279 Sürgőnycim: HEGEMON

Birtokot
 500 holdtól 1500 holdig, lehetőleg Fejér megye, vagy szomszédos megyékben bérbe venne **LENGYEL, Szabadbattyán.** 2628

GEA R.-T. VÁSÁROL!
 Bratislava
napraforgómagot és lenmagot
 vagontelekben. 2604

III. HAAS ADOLF
 gépszijgyára **BUDAPEST, V., Csánády-u. 7.** (Világosi-utca 17.) Telefon 93-45.
gépszijakat
 valósul köté- és varrószijakat és más egyéb technikai bőr-cikkeket. 9150

Eredeti **M. BUSCHMANN-féle** (Lommatsch I. Sa.) **Lupinus kesertelenítő készülékek**
 Megrendelések: 2801
Szolinszky Jenő mérnök bérszántó-vállalatánál **Budapest, VII., Damjanich-utca 46. sz.**
 Telefon: József 109-74. Sürgőnycim: Soljen Budapest.

Viznyomású olajsajtókat
 minden nagyságban, teljes olajmalmi berendezéseket
 bármilyen teljesítményre, a legkevésbé szerkezetben gyárt és azonnal szállít:
J. DIEFFENBACHER SÖHNE, EPPINGEN (Baden)
 Különleges gyár gyümölcsészeti, pincészeti és olajgyári gépek, viznyomású sajtók és szivattyúk részére. 1065
 Polvilágosítással szolgál a magyarországi vevőkéreplelet:
MOLNÁR és PINTÉR cég, Budapest, V., Árpád-u. 2.

TEXTIL
 AZ ÖSSZES TEXTILSZAKKÁK IPARI ÉS KERESKEDELMI LAPJA
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rákóczi-ut 22.
 Telefon: József 130-41
 Megjelenik minden hó 1-én és 15-én
 Előfizetés egy évre 800 K Egyes szám ára 15 K
 Alattányesztőknek nélkülözhetetlen!!

Aszfalt- és kátrányfedéllemezek
„Strelit“ bőrlemez
 kapható **POSNANSKY és STRELITZ**
 aszfalt- és kátrányvegytermékgyár **BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 27. SZ.**
 Telefon: 28-29 és 82-86. 2414

„Wiking“ fűkaszálók, alkatrészei
 marokrakógépek és **Munkell svéd nyersolajmotorok, körfűrészszal, 3-késcs szecskavágó, stabilgépek és gőzkazánok, malomberendezési gépek és teljes malomberendezések**
 raktárról azonnal szállíthatók:
Magyar Általános Gépforgalmi Betéti Társaság 2591
Helsler Sándor és Tsa
Budapest, V., Váci-ut 42-46.

Élelőállat- és Gazdasági Kereskedelmi Vállalat
GEBHARDT és KAUFMANN
 szarvasmarha-, borjú-, juh- és sertésbizományi üzlet 1604
Budapest, VIII., Aggteleki-utca 2. sz., II. em., 7.
 TELEFON: József 31-23. Sürgőnycim: „Jármos“ Budapest.
SZÁLLIT VESZ
 Tehér erdőlyi impert fiatal jármos-**ökröket**, továbbá megrendelésre fiatal jármosbivalyokat és valódi **szilaj-tinókat** legelőnyesebb nappárban.
 Alattszállítmányok elmozdók: Szarvasmarha, borjú és juhoknál: Gebhardt és Kaufmann, Budapest-Faragóváros, Rákóczi-utca.
 Sertésállítmányok elmozdók: Gebhardt és Kaufmann Budapest-Faragóváros, Sertésvásártér.

Mindenmü **kerékgépmunkát, mező- és erdőgazdaságok részére**
 a legjobb anyagból, szolid kivitelben és mérsékelt áron szállít:
KARL SCHELLENBACHER
 kerékgépmester **Deutsch-Feistritz, Steiermark.**
 Német levelezés. 2638

BIBÓ KÁLMÁN Gabonakereskedelmi Részvénytársaság Budapest, V. kerület, Szabadláng-tér 14. szám.
Szállítunk és veszünk mindenféle terményeket, magvakat és takarmánycikkeket.

Lótartók!

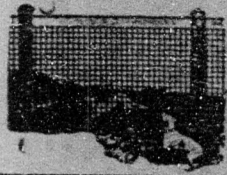
Mindenféle **LÓSZERSZÁMOT és NYERGEKET**
szállítunk bármily mennyiségben. 2123

KOLHÁNYI TESTVÉREK
szijgyártók és nyergesek
Budapest, IX., Viola-utca 48. sz.

Hívótelefon:
József
53-09.

Hungária drótfonat

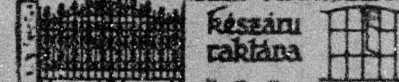
Képezi a legjobb és legolcsóbb kerítésanyagot.

Egyedül gyártója:
Haidekker Sándor
szedronyászóv., fonat- és
kerítésgyára
BUDAPEST
VIII., Üllői-ut 48/5. szám.
Képes árjegyzék ingyen! 2297

Farkas Péter

Építési vas munkák és
istálló berendezések

Készítési
raktára
BUDAPEST V. Váci-ut 36

Heuke-gőzekéket

és gőzekealkatrészeket,
legmodernebb kivitelben azonnal szállítunk.
Csaknem Heuke-féle 4-es billenőke eladó
teljesen új

Székely és Székely Budapest, VI.,
Liszt-Forenc-tér 8.
Telefon: 96-60. 2214

Figyelem!!!

Földbirtokot, szőlőt, erdőt, gyárat, bányát,
házat, venni, eladni, bérelni, árnévszók
malomot, fordulatot, fordulatot, fordulatot
bizalommal: csopel **ZOLTÁN DENES** Felső-
magyarországi ingatlanforgalmi és Parcel-
lázó irodájához, Miskolc, Agrár-telep.
Telefon 11850. 2291

Juhsajtot, gomolyát, tejet és tejtermékeket

a legmagasabb napi áron (kötőre is) vásárol
Havasai Vajvállalat
Budapest, VIII., Tisza-Kálmán tér 24.
Telefon: 76-50. 2242 Sörgöyelm: Havasvaj.

Gőzekeköteleket

szavatolt legmagasabb szakítási szilárdsággal
eredeti gyári áron azonnal szállítok 2411
Toepffer Róbert mérnök
gőzszerelvény vállalkozó
Budapest, I., Mészöly-utca 6. Telefon: József 85-05.

ZSÁKOK, PONYVÁK kölcsön és eladás. NAGEL ADOLF

GŐZEKE

részleteket mindenféle gyártmányú gőzekhez készít és szállít precíz kivitelben acélfogaskerekeket, fémcsapágyakat,
tárcsazárnyékat, ekesszeket stb. **SODRONYKÖTELEKEKET** Eladó: 5-ös „KEMNA”
SZILÁGYI és DISKANT gépgyára, Miskolcon. 2318
Eke alátájtóval.

Mangalica tenyészkocák és kocák eladók

a XXXI. Budapesti tenyésztéstudományi I. kan- és
I. koca-díjjal kitüntetett tenyészetemből. — Cím:
Csabaj József, Csabaj,
Szabolcs m., vasútállomás Tokaj. 2599

Gazdasági számvitelhez szükséges összes nyomtatványok

vállalatunk
nyomtatványosztályában
szerezhetők be.
Árjegyzéket ingyen küldünk!
"PÁTRIA" Irod. váll.
és nyomdai r.-társ.
BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25.

lakatosmunkát

gazdasági építkezések részére
készít és raktáron tart
Farkas és Társa
Budapest, VI., Lehel-utca 8. sz.

KWIZDA FERENC JÁNOS

koronaburgt. ker. gyógyszerész
Restitutions fluidja
sertés- és marhatápporai

ismét békeminőségben mindenütt kaphatók.

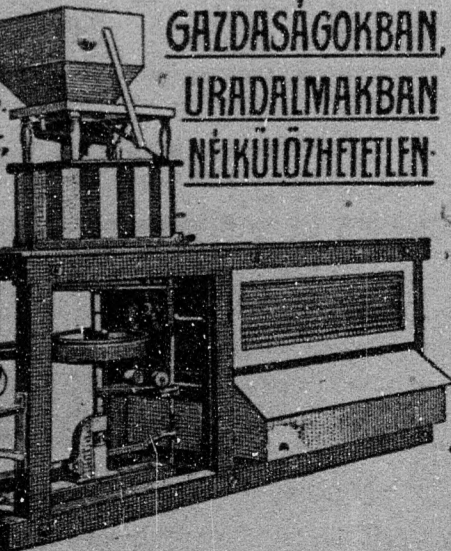
SELYPI MELASSZETAKARMÁNY

Leggazdaságosabb abrak a
növénydékmarhák, tehén- és lovak részére.
Az Üzemeltető és analízis garanciájával szállítja a
TAKARMÁNYGYÁRAK KÖZPONTI IRODÁJA
(Budapest, IV. ker., Szervita-tér 3. sz.)
Sörgöyelm: Furagos Budapest. 2384 Telefon: 139-16.

WOHANKA-FÉLE GAZDASÁGI MALOM

KÉSZÍT: TÉSztALISZTET, FŐZŐLISZTET, KENYÉRLISZTET, ÉTKEZÉSI DARÁT ÉS MIZLALÁSI DARÁT.

WOHANKA-TÁRSASÁG
UTÓDA
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
BUDAPEST V.
VILMOS CSÁSZÁR-ÚT
76. SZÁM

GAZDASÁGOKBAN, URADALMAKBAN NÉLKÜLÖZHETETLEN.

Méret, súly, teljesítmény:
Malom hossza — kb. 4 méter
szélessége — kb. 1 1/2 méter
magassága — kb. 2 1/2 méter
súlya — kb. 1200 kilogr.
Kövek átmérője — kb. 30 — 800 mm
Mindkét kö magassága — kb. 520 mm
súlya — kb. 580 kilogramm
Maghajtókorong átmé-
rője — kb. 700 mm
Maghajtókorong ford-
latzáma — kb. 220
Erőszükséglet motorraál — kb. 5 lóerő
Órántúti teljesítmény 90%, kiördönélő
Szitált lisztben — kb. 75 kilogramm
Durva darabban — kb. 300 kilogramm
Finom darabban — kb. 200 kilogramm
Sima lisztben — kb. 150 kilogramm
A teljes malom irányára

Ezen malom bármilyen meglévő hely-
ségben alkalmazható és azonnal üzembe
helyezhető. Kevés helyet igényel. Kön-
nyen kezelhető. Járása nyugodt és
biztos. Vezetése nem igényel különös
szakértelmet, mert egyszerű és emel-
lett tökéletes. A lisztzitiák valódi
svájci súlycímekkel vannak bevonva

„Vulkán”

Permetező-csövek!
Permetező-szelepek!
Elismerten legjobb gyártmányok!
Mindenütt kaphatók! 2417

Triőrök

marott sajtokkal
minden gabona-
tisztítására.
Cséplőgé-
sziták.
2185

Tőrekrosták. :: Mindezenemő lyubaszított lemezek.
Stahel és Lenner
trier- és lemezlyukasztógyár r.-t.
Budapest, VI., Országhíd-utca 44-46.

Szivógáz-, benzín- és nyoreolaj- Járgányos motoros és gőz- **motorok, cseplőkészletek**

7-35 HP Langen & Wolf gyártmányú, könnyebb vágányra is alkalmas motorok vasúti legkiválóbb minőségben, új és használt formákban. Alapvetően, legújabb típusú, azonnal használható. Legújabb redőzések. Legújabb típusú motor- és lokomobil összes pótalkatrészeinek legújabb típusú szállítása.

Ne vásároljon addig, míg ajánlatot nem kér az **UNIO MŰSZAKI ÉS GÉPFORGALMI R.-T.-TÓL**
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 72. Telefon: 143-63.
MODERN GÉPJAVITÓMŰHELY. Telefon: 52-97. 2178

Műhelyberendezések
kovács, lakatos, gépjavitó és gazdasági műhelyek részére, legjobb minőségű berendezések, ventilátorok, tábori tüzhelyek, állók, sütők, igazító és lyukasztó gépek, csavarmetvágókészülékek stb. szerszámok, valamint szerszámgépek, jutányos árakon. 2581

ANYOS ÁRPÁD ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 4. SZ.

Veszünk gyapjút.
májusi szállításra uradalmi

Kivánságra aranyvalutában fizetünk. Ajánlatokat

Altalános Gyapjúkereskedelmi Részv.-Társ.,
Budapest, V., Tükör-u. 4. címre kérünk.

ZSAR, ponyva, zsinegáru kapható: 2579

SCHILLINGER MIBSA R.-T.,
Budapest, Rudolf-rakpart 7. sz.
Zsák- és ponyvakészítés.

Azonnali vagy októberi átvételre keresek **1000-2000 holdas bérletet**
teljes instruícióval, Budapesttől 100 kilométeres körzetben, venni 600-800 holdas eladó birtokot, válaszokat teljes leirással „Okleveles garda 2627” jelgélén a kiadó-ívtal továbbít. 2627

„ARBUS”
Faéru- és Famegmunkálógyár R.-T.
Gazdasági faéruosztálya
Budapest, I., Bercsényi-u. 12. sz.
Telefon: József 82-34.

Cukorrépa, cikoriát
(katánggyökere) pótlógyártáshoz, friss és szárított állapotban, több vagonfélében, az őszi szállításra már most lekötünk. Kérjük a t. Uradalmakat, sziveskedjenek legjutányosabb ajánlatukat sürgősen megküldeni **Községi Élelmiszerárúszó Üzem,** Budapest, Soroksári-ut 58. 2586

MOTOR-ÉSGÉPGYÁR MARTOS ÉS HERZ
BUDAPEST, ERZSEBET-KIRÁLYNÉ-UT 57.

GYÁRT: BENZINSZIVÓGÁZMOTOROKAT, GENERÁTOROKAT

Azonnali szállít saját kezelésében kitermelt:

Vasaltalan gazdasági fatallókat	Bűkk-kerékfalpat
Csúcsos tallókat	Körkerekfalpat
Köbikos tallókat	Körküllő
Kis gyermek tallókat	Csúcsküllő
4-8 köllős vasaltalan tallókat	Szárított
4-8 köllős vasalt tallókat	Gabonaszórtó falapátot
Kisgyermek tallókat	Nyírfarész szűrőseprőt
Köcskerek falapátot	Nyírfar. gyertya seprőt
Hasított gyertyán csákányseprőt	Nyírfar. csúcsseprőt
Hasított gyertyán fejseprőt	Köcskerek
Kapanyelet	Köcskerek
Lapanyelet	Köcskerek
Villanyseprő	Köcskerek
Önirakkozó felsőrésszel	Köcskerek
Bunkószárú 300-400 mm.	Köcskerek
Nyírfakosorlat	Köcskerek
Petroseprők 300-300 cm.	Köcskerek
Szűs- és péklapátot	Köcskerek
	Köcskerek
	Köcskerek

Minden mennyiségben, termelési helyeiről.

Budapesti Takaré- és Vásárpénztár
foglakozik marha, borjú, juh, bárányok és sertések bizományos eladásával, továbbá takaréki, bank- és társasági üzemekkel.

Eldőteget nyújt a hatóságilag megállapított kamatláb mellett. A felkötendő állatokhoz kísérő nem kell.

Marha, borjú, juh, bárány	Sertés	Takarék- és bank- osztály
Vásárpénztár	Vásárpénztár	Központi
Budapest - Fiumei út	Budapest - Fiumei út	Vásárcsarnok
Karácsony	Karácsony	

TELEFONSZÁMOK: 1508

Marhavásárlóterem: József 18-81. és József 65-49.

Sertésvásárlóterem: József 11-67.

Közp. Vásárcsarnok: József 63-19.

Szőlősgazdák!
A gyakorlati tapasztalatok és a tudományos kísérletek egyaránt lényesen bebizonyították a **Badaecsonyi Rézkénpor** rendkívüli tapadóképeségét és oly nagyfokú gombaölő hatását, hogy a szőlőbetegségek — így a peronospora és lisztharmat — összes gombáit 24 óra alatt teljesen megsemmisíti. Gyártja és szállítja a **Badaecsonyi Rézkénporgyár Tapolezár a Balaton mellett.**

*Lásd a „Természettudományi Közlöny” 1921. évi november hó 15-iki pótfüzetét és a „Borászati Lapok” 1921. évi december hó 8-iki számát. 2574

60 nap alatt lakóházat vagy emelet-ráépítést
90 nap alatt kastélyt vagy nyaralót

építünk és szárazon beköltözésre alkalmasan átadunk.

Altalános Építési Részvénytársaság
szabadalmazott Montani építőosztálya
Budapest, VII., Wesselényi-utca 33. sz.
Telefon: József 66-26. 2626

Különlegesség: modern gazdasági épületek, istállók a hazai állatgazdasági viszonyoknak megfelelően.

BESSEMERFESTÉK
VEDJEGY ÜLLŐ
LEF.

mint rozsdegátló és viharálló

vas-védőmázolat
vashidak korlátok bádogletek, rácsok, valamint mindenemű vasszerkezet részére.
legtartóssabb tehát legolcsóbb.

Egyedüli gyártó:
LUZT EDE ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII. ÖRNAGY-UTCA 4.

Most jelent meg:
Rendellenességek a méhészetben
írta: **Kádár Lajos**
OMME kiadó,
a „Magyar Nő” kiadóháza
Ára bérmentve 90 K
„Patria” r.-t. könyvosztálya,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

LÁNG L. GÉPGYÁR R.-T., BUDAPEST 56.
Szesz-, élesztő-, keményítőgyárak gépészeti berendezése.
Stabilgőzgép. Gőzkazán. Dieselmotor. Vashordók. 1619

Gömbfűző
14 m² űrtartalommal. — Nagy szecskavágók, fúvók, közlőművek stb. Szalmafeltárás és papírgyártás céljaira azonnal szállítható.
Gazdaságberendező és Motoreke R.-T.
Telefon: 76-94. Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 45. Sörgöncsi: Diplings.

39.926/1922. szám. XI/B. Ügyosztály.
Földhaszonbérleti hirdetés.
A magyar vállalkozó tulajdonát képező és Bács-Bodrog vármegye Mélykút községének határában fekvő

Tinójárás Öreg-Alsómajor nevű	3519 kat. hold,
„ Gróf-major	„ 1402 „ „
„ Cifra-major	„ 1208 „ „
„ Janka-major	„ 1026 „ „

kiterjedésű mezőgazdasági birtokoknak 1922. évi november hó 1-től, 1934. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre szőlő haszonbérbeadásra iránt alulírott miniszterium I/B. ügyosztályában (Budapest, V., Szalay-utca 10-14. szám) II. emelet) 1922. évi május hó 23-án déli 12 órakor, zártajánlatú versenyfolyással fog tartani. Az ölkoronás helyekkel ellátott és lepecsételt ajánlatok ugyanezen nap délelőtti 10 óráig a miniszterium segédhivatali főigazgatójánál (Budapest, V., Hold-utca 16. szám, földszint) nyújthatók be. A zárt ajánlatok nyilvános felbontásánál az érdekeltek jelen lehetnek. A részletes versenyfolyásai és haszonbérleti feltételek alulírott miniszterium közalapítványi (XI/B.) ügyosztályában (Budapest, V., Szalay-utca 10-14. szám) Haditeremnyalota (II. emelet, 7. ajtószám), a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott darabonként 200 koronáért megszerezhetők. Budapest, 1922. év április havában.

A Vallás- és Közoktatásügyi M. Kir. Miniszterium.

680 kilogramm tisztá buzsaszem volt az eredmény, midőn egy 550 keresztből álló buzsaszem-örv-buzaország előtt utánaépeltünk. **Részlet, ideit és munkát tekintve meg a**

STERN-féle szabadalmazott dobkosár-betétléccelel.
Kérdésküldésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást.
Bárdos és Brachfeld, Budapest, VI., Gyár-u. 5/A.

FOLYAM.

MI R.-T.-től
Telefon: 143-63.
1. 52-97. 5176

zsinegáru
MIRSA R.-T.,
11-rakparti 7. sz.
nyvakkiosztás.

gyár R.-T.
-u. 12. sz.
34.

kitermelt:
helyeiről.

agymélet-építést
garalót

ársaság
33. sz.

T 56.
lezése.
ordók.

Mélykút
hold,

1934. évi
miniszter-
emelet)
tartalmi-
dél előtt
old-ntea
ek.
stérium
szám)
nthetők
rium.

Hársfaháncs
a raffia-pótlására. Ara kilónként 20.— korona.
HAIDEKKER SÁNDOR
szodronyászvet, fonák- és kerítésgyárban
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. sz.
2535

GYAPJÚJÁT, gabonaműjét és egyéb mezőgazdasági terményeit legmagasabb áron adhatja el
ZEISLER ARTUR
Budapest, V., Dorottya-u. 9., félmelet
BANK és BIZOMÁNYI ÜZLETE útján.

GYAPJUT egy előkelő posztógyár részére legmagasabb gyári bevásárlási áron veszek. Elővételeknél 80%-os azonnali készpénzfelletet fizetek, a hátralékot a helyszínen eszközölendő átvétel alkalmával. 2818
Tözsdei megbízásokkal legelőnyösebben lebonyolítunk.

BIRTOKREFORM
ügyében történő hatósági és hivatalos eljárások alalmával mind az igénylők, mint a kisajátítást szenvedők részére fontos, főleg a következő kérdések szakszertü megállapítása:

CSEREBIRTOKNAK
mely része egyenértékű a kisajátított birtokrészrel?

KÖZÉRDEKŰ INTÉZMÉNY (kórház, árvaház stb.) birtokának mely része termi meg az intézmény részére okvetlenül szükséges terményeket?

KÜLÖNLEGES BERENDEZÉSŰ oly gazdaságok eseté forog-e fenn, melyek okszertü üzeme csak összefüggő területen folytatható?

KERT, GYÜMÖLCSÖS, SZŐLŐ, FAISKOLA üzeme mekkora a nélkülözhetetlen és másutt nem pótolható terület?

MEZŐGAZDASÁGI IPAR céljaira mekkora a nélkülözhetetlen ingatlan?

NAGY-, KÖZÉP-, KIS- és TÖRPEBIRTOKNAK egyes viszonyok között mily ingatlanokat kell tekinteni?

OKSZERŰ GAZDÁLKODÁS követelménye adott esetekben fennforog-e vagy sem?

TEJTERMELÉS biztosítására - közfogyasztás céljaira - a birtok mely része szükséges?

VAGYONVÁLTSÁGNÁL az 1000 holdas birtokokat mennyiben érinti vagy mentesíti a földleadás?

Mind ezekben és hasonló kérdésekben felek megkeresésére szakértőjével eljár és részletes szakvéleményt kidolgoz, a m. kir. földművelésügyi miniszter felhatalósága és az ÖMGÉ pártfogása alatt álló

ORSZÁGOS MEZŐGAZDASÁGI ÜZEMI INTÉZET
BUDAPEST, IX., KÖZTELEK-U. 8. TELEFON JÓZSEF: 51-05.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA
Eternit
PALA
ETERNIT-MŰVEK HATYSEK LAJOS KÖZPONTI IRÓDA: BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGES-ÚJFALU

„CRIOLINUM LABOR“
állatok kezelésénél, istállók fertőtlenítésénél nélkülözhetetlen. Gyártja:
Labor Gyógyszer és Vegyészeti Gyár R.-T.
Budapest, III. kerület, Bécsi-ut.
Kapható mindenütt! 2558

Modern tejjgazdasági gépeket
szolid kivitelben, kiváló teljesítménnyel, minden vagységban szállítunk. 203
Szeparátorjainkból eddig a világ minden részében több mint 100.000 darab van használatban!
Árajánlattal készséggel szolgál:
Fehér Miklós Gép-gyár R.-T., Budapest V., Váci-ut 80.
Mielőtt vásárol, kérjen tőlünk árajánlatot!

Ilyen **MALOM** minden községben kifizeti magát!
Egyszerű Tökéletes Kevés befektetést igényel Gyorsan berendezhető
Tervezot és költségvetést gyorsan készítünk
Érdeklődők keressenek fel bennünket vagy hívják meg szakbiztviselőnket
WOHANKA ÉS TÁRSA UTÓDA R.-T. MALOMÉPITOOSZTÁLYA
BUDAPEST, V., Vilmos-császár-ut 76. 2885

Négyesfogat
5-8 éves sárga felvár tenyészkancák (Bonomoda, Mirobolant) kitűnően behatja, eladó. Gyerey ménesintézősége, Tolna-Ozora vagy Tolna-Ozora Béruradalom központja, Budapest, V., Tükör-utca 5., III. emelet 24.
(Telefon: 165-93.) 2589

Egri főképtalan örvényezői gazdaságban 24 darab 2-éves szőke mangalica tenyészkán sertés eladó
Darabonkénti ár 12.000 korona. Allomás és posta Folyás, Szabolcs m. Füzessabony-Ohalpusztaköcs-Polgár vasútvonalon. 2603

Lőcsös-kocsik, szekerek,
alkatrészek, mezőgazdasági fafark. Eszterházy s egyéb hajtókocsik, butorok, háztartási cikkek, gyermekkocsik, ajtók, ablakok, autókarszériák stb. stb.
tömeggyártásban
NEUSCHLOSZ-LIGHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.-T., BUDAPEST
Eladási Iroda: BUDAPEST, V., BALATON-U. 2.
TELEFONSZÁMOK: 79-43, 161-73. 2576

„KÜHNE“ MEZŐGAZDASÁGI GÉPEI VILÁGHIRŰEK!
FŐRAKTÁRI BUDAPEST
GYÁR: MOSON V. DEBRECEN, KAPOSVÁR VI., VILMOS-CSÁSZÁR-UT 59.

ÁLLATI BÖRÖKET
kikészít
felesben, vagy bérmunkában, esetleg megvesz
GÁL MINÁLY és Tsal
ERZSÉBETFALVI BÖRGYÁRA
Városiroda: 2547
BUDAPEST, VI.,
LÁZAR-UTCA 1c.

Eladás
Eladó, Peston Átvétel, egy jó karban levő 65 lóerős, 10 ekójú, amerikai gyártmányú gépkocsi, egyrúdszerű vontató-láttal és egy 50 q tohorbíró toborantó, avajól gyártmány. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban „Zsa 5382” alatt. 5332

Öntözésekhez centrifugál-szivattyúk, 6" és 7" membrán-szivattyú, 8" és 4", legkisebb szerkesztel, komplett, igen olcsó eladók. Molnár Ernő gépész-mérnök, Budapest, Tisza-utca 10. 5894

DYNAMÓKAT, ELEKTROMOTOROKAT
raktárról azonnal szállít: világító- és munkavilágító telepeket épít. Használt gépeket a legmagasabb áron vesz és becsorol.
FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.
elektromosoztatója 1116
Budapest, V., Váci-ut 80. sz.

ÖNTÖZŐ-SZIVATTYUK
benzinmotorral összerakva, targoncán.
Gazdaságok, konyhakertek részére.
Nagy vízszolgáltatás.
Könnyen kezelhető és továbbítható.
Tűzfekendőtől is kinttűnően megfelelők.
A szivattyú egyszerű lekapcsolásával a motor bármely más gép hajtásához használható. 2318

Győző Béla és Tsa
szivattyú- és festőüzemeltetők,
Budapest, V., Báró-Azó-utca 3. A Vigaszínháznál.
NAGY KÉSZLET SZIVATTYUKBAN
BÁRMELY CÉLRA és ÜZEMRE.

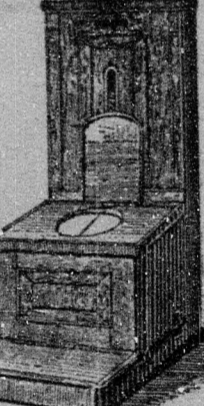
Liptay Jenő Naplója Főkönyve és Leltára
1800 koronáért kapható a "Patria" nyomda r.-társ. nyomtatványosztályában, Budapest, IX., Ulloi-utca 23. sz. (Köztelek)
Csomagolás és portó 50 K

Szab. „RÓZSA”
kerékes kőzi szén- és gabonagyűjtőgép
150 cm. munkaszélességű, 10 munkát pótol.
Ára 2500 korona.
Kohn és Társa
Szombathely. 2894

Megjelent: Gazdasági építészeti
I. bővített kiadás — 356 ábrával —
Írta: **Groffits Gábor**
Ára bérmentes küldéssel 264 K
"Patria" r.-t. könyvosztálya Budapest, IX., Ulloi-ut 25. sz.

Szénát és szalmát
préselve, teljes vagonrakományokban, valamint zabot, tengerit, korpát és takarmányozási célokra malomperi szállít.
SCHREIER BÉLA
takarmány- és termény-egykereskedő, 2204
BUDAPEST, 1062
VIII., Népszínház-utca 33.
Telefon: József 20-52.

Tőzeg- és vízszállító speciális gyártója
Wolf műszaki szerelői vállalat
Budapest, Rózsa-utca 82. sz.
Árajánlat és árjegyzék díjtalan.
Telefon: 152-40. 2148/b

Cséplőkészleteket, egyedülálló lokomobilokat, cséplőszekrényeket, szalmakazalozókat, szántógépeket és malomgépeket
vesz, elad, cserél
Király Gyula
gépgyár,
Budapest, IX., Ráday-u. 24.
Köztelek mellett. 2356

A magyar növénynevelés
Emlékkönyv a növénynevelés 1910-1920. évi fejlődéséről
Írta: **Fabricsius Endre**
53 képpel
Ára bérmentes küldéssel 216 kor.
"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Ulloi-ut 25. sz.

Pörköltszalonnát
uradalmaknak, konvenciók esélyesség részére a mindenkori naplóra, a legolcsóbban szállít: **Bak Adolf, Szarvas** (Béke megye). 4678

Az OMGE Könyvkiadóvállalat kiadásában megjelent:
Baromfitenyésztés
— 256 ábrával —
Írta: **Winkler János**
a Baromfitenyésztők Orsz. Egyes. titkára.
Ára bérmentes 196 kor.
"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Ulloi-ut 25.

Telefon: 174-16.
Csillag Gyula
szivattyú- és gépgyára
Budapest, V., Tisza-u. 8.
Szállít uradalmak és gazdaságok részére teljes készletű tűzoltófecskeket és szivattyúkat
Kész- és örökhajátára. 1946

Megjelent: TÖRTERMELÉSI ÜTMŰTATÓ
Szork.: **KEMPELEN BÉLA**
I. táblával:
Háziallatok takarmányozása
Ára bérmentes 42- Kor.
"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Ulloi-ut 25. sz.

BENZIN
helyett vásároljon motorjához szivógázgenerátort
mely fűszénnel vagy kukorica-cukrával motorját üzemelteti és melynek élettartama a benzinnel azonos 1/3 részére tart.
Állandó raktár különféle nagyságú és gyártmányú motorokból. 2290
SZIGETI JÓZSEF
BUDAPEST, V., Kálmán-utca 14.

Házinyul tenyésztőknek nélkülözhetetlen!
Házinyul tenyésztés és értékesítés
Írta: **Andrássovich Géza**.
Bérmentes 50 korona.
A házinyul mint haszonállat
Írta: **L. Kovács Ödön**.
Bérmentes 24 korona.
"Patria" r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Ulloi-ut 25. sz.

Békebeli, eredeti gyártmány!

LUKRÉCIA ELISMERT LEGJOBB LOSZERSZÁMFESTŐ ÉS IMPREGNÁLÓ

LUKRÉCIA 34422 SZ. CZIMKEVEL ELLATOTT A VALÓDI UTANZATOKTÓL OVAKODJUNK!

Tizenhat év óta használják a legnagyobb lovaszatoknál, számos elismeréssel bizonyítja a „Lukrécia” előnyeit, melynek használata minden más puhító, feketítő (csinosító) alkalmazását fölöslegessé tesz, mert mind ezek a „Lukrécia” összetételében bennfoglaltak. **Armelkedést megelőzőleg ajánlatos a szükséglet azonnali fűdése, készlet tartamig a régi árat jegyzem.** A „Lukrécia” ára kg.-kint 150.— K. 5, kb. 12¹/₂ kb. 25 kilós kannák és ládák saját árban, 3% forg. adó, ab Pestújhely. Egy literes üvegekben szíjgyártóknál és kereskedéseknél, 5 kilótól felelő mezőgazdasági, műszaki és hasonló cégeknek, vagy közvetlen **Vad és Takács** vegyi és olajipartelepe, **Pestújhely, kapható.** 2935

Szénát és szalmát
préselve vagy lazán, teljes vagonrakományokban szállít frankó, minden vasutalomásra, saját ponyvájával takarva
BÖHM ARNOLD
takarmány- és termény-egykereskedő, Budapest, VII., Vörösmarty-utca 20. sz.
Telefon: József 41-51. 2160

MOTOREK
"PAR" gyártmányú, 16 HP benzínmotorral felszerelve, csak vizszeladókak azonnal szállítható:
WONANKA R.-T.
Budapest, V., Vilmos-császár-ut 76. 2165

MESZET KÖSZENET TŰZIFÁT
elsőrendű, fával égetve
K bel- és külföldi vagontelekben prompt szállít 2160
SZIKLAI GYULA
szén-, mész-, tűzifagyűjtőkereskedő Budapest VIII., Aggteleki-utca 15. szám.
Telefon: József 113-74.

Közgazdasági, pénzügyi, tőzsdéi és tőkeelhelyezési
ügyekben szakavatott tanácsot ad, uradalmak **ügyvivő jogtanácsosi** teendőit vállalja — szolid pénzügyi vállalkozáshoz néhány millióval társat keres. Dr. Renner Róbert Budapest, X., Villám-u. 21. (Tisztviselőtelep.) 4097

2500 holdas la birtokmal szép kastélyval és bőséges felszereléssel eladó. Cím: „Csak komoly vásárlók 5897” jellegű a kiadóban. 5897

Vétel
720-800 vagy 900 % es használt, de bőséges felszereléssel megvételre készek. Döcs B. r. t., Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 7. 5890

Mindenemű **birtokot** vételre keressük: 2372/a
REALITAS Részv.-Társ., Budapest, VII., Erzsébet-körút 27. szám (Gambrius-ház).
Telefon: József 121-93.
Sürgönycim: Realitas Budapest

Cséplőgarnitúrákat és egy-egyféle anatómiai gödökmodellakat vásárol, csereüzleteket köt: **Fehér Miklós** Gépgyár Részvénycs. Budapest, V., Váci-ut 80. 2348

Automobilvázat lehetőséggel gyártmány, motor nélkül is, venni. Ajánlatot Janovszky elme a Köztelek kiadó továbbít. 5228

Gézekékvitator megvételre készek ajánlatot Armegjölőssel Cukorgyári Gazdaság, Borsók 4. kiadandók. 5890

Tölgg kerékek napi szorítására szállítókra oly gazdaságos, melynek állomása a nyugati pályaudvar vasútvonalai mentén van. Kovács, Rákospalota, Eszter-utca 85. 5893

6 és 8 MÁV cséplősz használ, 8. Jókai-karban levő fűsziget kerékek megvételre. Jánbory Lajos, Szeged, Mikszáth-Kálmán-utca 22. sz. 5891

MATTYÓK
ALADÁR okl. mérnök
ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ VÁLLALATA
BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 45.

KERES
vevői részére 2614
kisebb-nagyobb **birtokokat.**

Bérlet REALITAS
Részv.-Társ., Budapest, VII., Erzsébet-körút 27. sz. (Gambrius-ház) 2372/b
Telefon: József 121-93.
Sürgönycim: Realitas Budapest

250-300 holdas bérletet keresek átvételre. Ajánlatokat S. O. 5244 jellegű a kiadóba körek. Körvetítői honorálok. 5244

Bérletet keresek 250-300 holdig azonnal, esetleg 6-8 évére, lehetőleg a Dunántúlon. Részletes ajánlatok Postahivatal, Gar. Baranya m. címre küldendők. Körvetítői honorálok. 524.

Allatok

Egy valódi szőlőföldi faj... Egy pommagot eladó. Kérek... József u. 22. I. 23. 5350

Tenyészkan, yorkshirei, 22... haszn, 96 cm. magas, eladó. Cim: Dúlócska, Pestszentlőrinc, Balthány-utca 133. 5350

Tenyész- és mindenféle... haszonsertéseket... legkülönösebben értékesít és bezerezi:

Sárkány Rezső... sertésbizományos, Budapest, VIII., Csapoghy-utca 1. 5128

Sertésmisharólast, esőőr- és bihaberlést... az ország bármely részében vállal 2340... LÁSZLÓ SAMU... allatorvos, sebész... Budapest, V., Csáky-u. 12. Szolgálat: Operatör Budapest

Weiler Gáspár és Fiai... Czellőmők, szállít elsőrendű tenyészteheneket, üsző- és ökorborjúkat, továbbá járműveket legújarmosokról... tányosabb napl áron. 1630... Interurban telefonszám: 21.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

Női párpa kererülök Karádi gazdaság részére, Somogy megye. 5349

Legelsőrendű eredeti bonyhádi teheneket, haszborjakat, haszszakikat... bármely időben, bármely mennyiségben különül és legolcsóbb áron szállít

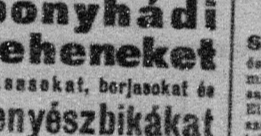
Fischer S. Sándor... székelyek, 1818... Fővárosi közpénzt. elg. Kőponti Iroda: Budapest, VI., Hajós-u. 12. II/4. Saját háiban. Telefon: 124-99. Istálló: Kispeszt, Üllői-út 4. sz. Telefon: Kispeszt 33. (száj 10.)

Svájből importált eredeti szimmentáli kiváló egyedektől származó hasas üszők, 12-14 hónapos üszőborjúk és bikák eladók. Megtekinthetők Budapest, a tenyész- és haszonállattartás telep istállóiban. 2694... AGRICOLA Export... Import R-T, Budapest, V., Akadémia-utca 12. Telefon: 53-50, 53-51. Szolgálat: Agrexport, Budapest

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

Veszek fajtiasta, tenyésztehenek alkalmas, jól tejlős hollandi, svájci és bonyhádi keresztűket, második borja előtt, 3-4 éves korban. Továbbá nagy Nonius és Oldran tenyészkanokat 4 évvel 8 éves korig. Szilveszterkor, árnyajelőzőkkel, Simonyi (ajos inter) címre, Budapest, VII., Rákos utca 9., II. 20. 5353

Ingatlanforgalmi Iroda, engedélyezett az Orsz. Földhivatalnál... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Toth Károly... Budapest, IX., Tompa-utca 23. aiválal mindenféle rászorúkat, mátkaplárak legmodernebb készítéseit, valamint javításokat helyben és vidéken. 5331

Mindenmely földmunkát (otlak, vasutak, pályák építései, csatornák, vízvezetékek létesítései, homokgyűgy, tározó, kavicsbányák, kitermelései stb.) elvállal a Csengradai Földmunkások Vállalkozó Szövetkeze. 5332

600 m. hidas hasznosításra alkalmas terület (árny) keresek. Cim: 7378. sz. alatt a kiadóban. 5318

Társat keresek szolgálatra... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5337

Villamosvilágítás, erőátviteli, csöngő- és telefonberendezések... készítése, tervezése, valamint műszaki felügyeletét elvállalja: 2684... NEMES SÁNDOR... elektrotechnikai vállalat, BUDAPEST, VIII., Szezikirályi-u. 49. Telefon: József 98-87.

Veszek és eladok szénát, szalmát és egyéb szénatartalmú anyagokat... Budapest, V., Rómei-utca 1. sz. TELKON: József 41-72. 2891

MacGormick... Budapest, V., Rómei-utca 1. sz. TELKON: József 41-72. 2891

Kazán... Budapest, V., Rómei-utca 1. sz. TELKON: József 41-72. 2891

Eladó... Budapest, V., Rómei-utca 1. sz. TELKON: József 41-72. 2891

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

2200... Legelsőrendű járműveket... tinókat, bonyhádi teheneket, üszőket, továbbá angol félvér kocsilovakat... és hidegvérű igazkancákat bármely időben és bármely mennyiségben egyszérsz szerrint szállítok. Neiser Antal, Dombóvár, Interurban telefon: 28.

TEJ-, VAJ-, SAJT-üzemek és szakszervezetek legelőnyösebben fogadják: 2140

STANGA JÓZSEF tejgazdasági műszaki vállalatnád, Budapest, II., Keleti-Károly (volt Heltai)-u. 25. Legjobb tejtöltő a dr. Blumenthal-féle!

Kitűnő fedőnát kapható... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Nád... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Hasított... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Mat... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Billenőeket... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Huszonkilenc... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

40... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Szivógázgenerátorokat... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Miskolczi... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

MacGormick... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Kazán... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Eladó... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

500 hold... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Rába... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

60... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Hafarmeni... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Arató... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Eladó... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Szivógáztelepek... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Eladó... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Heresmegyel... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Eladó... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Tihók földje... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Eladó... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Eladó... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

100 hold... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Üzletszerzőknek... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Konyhakerti... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Emeltes... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Dunántul... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

FIAT A VEZETŐ VILÁGMÁRKA FIAT EXCELSIOR MOTOREKE TEHERAUTÓK TRAKTOROK SZEMÉLYAUTÓK GYÁRTMÁNY ÜZEMZEN LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB MAGYAR FIAT MŰVEK R-T. ELADÁSI OSZTÁLYA BUDAPEST, V., SZABADSÁG-TÉR 18. TELEFON: 124-38.

Elvállalok... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Sürgösen keresek... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

Eladók... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

TOKAJI N. LÁSZLÓ... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

TOKAJI N. LÁSZLÓ... Budapest, V., Váci-utca 11. sz. 5121

GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK,
„ASTRA“ GŐZCSÉPLŐKÉSZLETEK
 és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges gépek és eszközök raktáron vannak.
A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRŐGYŰNÖKSÉGE
 BUDAPEST, Vilmos-császár-ut 32.

BENZINT motorekékhez, valamint autobenzint **motorhajtó (nyers) gázolajat** **MAYER és MOLLER**
 OLAJ-, GÉPKENŐCS- ÉS VEGYIPARI GYÁR R.-T., Budapest, VI. ker., Eötvös-utca 42. szám.
 TELEFONOK: Igazgató: 145-80. Központhi iroda és városi raktár: 91-84. (Interurbán) és 180-71. KÜLDŐ raktártelep: Budapest, V., Ipoly-u. 15. és V., Viasgrád-u. 64. Telefon: 143-90. Vasúti telephely: 170-54. telefontábla. Újpesti telephely: 19-84. telefontábla. 2111
 Kiváncra méltányos feltételek mellett fizetési kedvezmény.

McCormick marokrakók, fűkaszálók és szénagyűjtők
 Pótrészek az összes általunk forgalomba hozott gépekhez.
Cséplőgarnitúrák benzin- és szivógázüzemre. **Tractoros szántógépek.**
 2631 **Magyarországi Nemzetközi Aratógép Társaság**
 Budapest, V. kerület, Váci-ut 98. szám.

Uj RABA teherautók
REIMAN Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.
 Telefon: 141-03, 148-77. 2128

Plombák és fogók
 Ujvágh Árpád
 Budapest, I., Hortly-M.-ut 86.

LÓSZERSZÁMOK
 Igás, Jukker, mindenféle **pokróccok,** **férfi és női nyergek**
 használt és újak
GÁL MIHÁLY szűgyártó, BUDAPEST, VI., Lázár-utca 16. (Operaház mögött)
 Ötödik heveder lószerszámok állandóan raktáron.

Gőzekebárszántást
 Őszi és tavaszi szántást, gyeptréást, szőlőtelepek, faiskolák, erdősítések mély rigolirozását elvégzi
 2134 **izeri IZSÁK GYULA** gőzekebárszántási vállalat
 BUDAPEST, I., KENDE-U. 12. Telefon: József 85-13.

CEMENTIPARI GÉPEKET
 2130 betontégla, cementtelőcserep, zregna betonblokkok, cement- és mozsiklapok, kutygyűrűk, betonesővek, itatóvályuk, kerítésoszlopok és egyéb építványok előállítására gyárt és teljes homokérintéssel telepeket és aszbeszpalagáryakat berendez;
SZÁNTÓ és BECK mérnök speciális gépgyára
 Budapest, X., Gyömrői-ut 76-78.
 Vilamos Kispóst, Bieln-gyári mögött. Telefon: József 50-88, 90-34, 40-28.
 Árnyak, költségtérítések díjmentesen!

1498 **Használt és új ZSÁKOK** kaphatók **Jutá h ó s**
KOHN JAKAB szőknagykereskedőnél
 BEGED, BOCHKAY-UTCA 8.
 Telefon: 12-88, 12-78. ♡ Flórázet: WIEN

BŐRBUTOROK
 és ezek elkészítéséhez **költséki** finom marhabőrök is raktáron. **Gobelin-fauteuilök, ebédülőzések.** Párnázott ülőbutorok speciális műhelye. **Renoválás és hőristetés**
KENDI SÁNDOR
 Budapest, IV., Korona-utca 1. Telefon: 74-74.

Német magnagykereskedés
 űszekötötést keres birtokosokkal
FÜMAGVAK
 termelésére, ugyszinte olyan termelőkkel is, kik már eddig is termeltek. Nagy, a buzatermést felülmúló haszon biztosítatik. Ajánlatok lehetőleg német nyelven:
L. C. Nungesser, Griesheim bei Darmstadt (Deutschland) kéretnek. 2576

TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK és BERENDEZÉSEK,
 mint encsbergi tejfővődrök, tejfőszil-
 kék, tejbődönök, tejmérök, tej-
 hűtök, kannák stb. Tejjés
 vaj- és sajtgyárak berendezése.
 A világhíró LANZ tejfőldözögép vezérképviselete.
 Ajánlatot szolgál: 1022
HANN ARTHUR és TÁRSAI BUDAPEST, VIII., Ötöd-ut 82/B.

Motorhajtó lengőei gáz (nyers) olajat
 motorhajtó benzint, gép- és hengerolajat
 valamint kocsikenőcsöt, gépszirt legjutányosabban szállit:
„METEOR“ Világítási és Olajkereskedelmi R.-T.
 Budapest, IX., Kőraktár-u. 28. Telefon: József 45-91.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. Köztelek. — (Hök Emil, vezérigazgató)